1

2

3

la cota 840

Cu cîtva timp în urmă, la Baza experimentală pomicolă Bilcești-Argeș a sosit un numeros grup de pionieri din județ. Inginerii și cercetătorii științifici le-au făcut o primire deosebit de călduroasă. De data aceasta pionierii, membri ai cercurilor «Micii naturaliști» nu mai veneau ca obișnuiți vizitatori ci ca elevi în prima tabără cu profil agrobiologic din țară.

Experiențele de-laborator, demonstrațiile practice în cîmp efectuate de micii naturaliști au fost îmbinate cu drumețiile prin minunatele peisaje ale locurilor, cu jocuri și cîntece, cu tot ce întregește voioșia într-o tabără pionierească la înălțime, la... cota 840.

Și pentru că orice am spune, imaginile fotografice sînt acelea care reușesc să redea cît mai fidel aspecte din tabără, vă prezentăm cîteva:

1. Se lucrează cu refractometrul «Zeiss-Jena» pentru determinarea momentului de recoltare la merele de vară.

2. Asistenților din fotografie le-am mai putea spune și... martorii acuzării condamnă! Vinovatul? Cel care distruge frunzele pomilor și arbuștilor fructiferi. Păianjenul frunzelor. Acesta, de frică, s-a făcut atît de mic încît a scăpat peliculei. Nu va reuși același lucru însă și cu naturaliștii.

3. În studiu, o vedetă. Care? Coacăzul roșu de Versailles.

LA TABĂRA CU FOIȘOR

...Marea se zbuciumase toată noaptea. Dimineața, valuri mărunte
se rostogoleau alene spre țărm și se trăgeau înapoi,
tîrînd cu ele pietrișul mărunt.
Spuma albă se topea foșnind molcom. Cîinele stătu o clipă să asculte plescăitul monoton
și foșnetul valurilor, apoi, ținînd strîns în gură
haina unui copil, alergă,
alergă spre un anumit punct prin nisip, ciulini, și...
și nu este ceea ce ați fi tentați să credeți, dragi copii — începutul unei
povestiri de aventuri,
ci un exercițiu practic de dresaj cu cîini. Ne aflăm în interiorul
taberei de pionieri și școlari
Aici, s-au întîlnit pionierii din cercurile
«Prietenii grănicerilor»,
Iată, zărim într-un colț al taberei un foișor.
Suim scările și constatăm că este înzestrat cu toată aparatura necesară.
De aici avem o perspectivă largă spre mare,
dar noi ne îndreptăm privirea spre curte, unde niște panouri mari ilustrează
fapte ale grănicerilor și ale pionierilor grăniceri.

MARIA MINCIU

▼ LA DRUM

LA COSTEȘTI, *în spatele școlii generale se întinde o livadă, o grădină de zarzavat, porumb, floarea soarelui și tot ce poate să-și dorească un bun gospodar. Dar pentru ca toate să arate atît de frumos, echipe de copii, în tot timpul vacanței, s-au aflat printre straturi.*

ÎN VÎLCEA, apicultura a devenit o pasiune generală. 48 de cercuri au funcționat în tot timpul verii, iar mierea a curs, — aș spune — ca în basme — în rîuri.

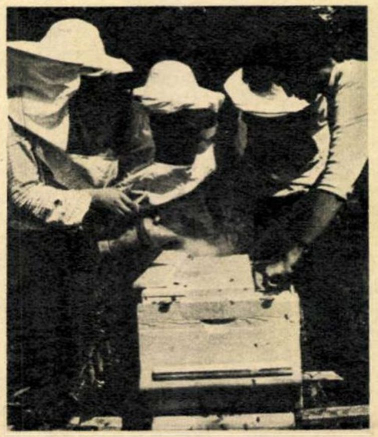

INTRE NOI, REPORTERII

de OCTAV PANCU-IAȘI

A început numărătoarea inversă. Prima zi de școală a și fost urcată pe rampa de lansare. Am intrat și noi, reporterii, în alertă. Ne ascuțim creioanele. Verificăm aparatele de fotografiat. Căutăm comparații pentru buchetele de flori, epitete pentru zîmbete, imagini încăpătoare pentru emoția acestei zile fără pereche.

Vacanța se uită la noi și nu știe ce să mai creadă. Am așteptat-o cu aplauze, am plimbat-o prin toată țara, am luat-o la munte și la mare, am înălțat în cinstea ei focuri de tabără, i-am dedicat versuri și cîntece, iar acum,... O uităm oare atît de repede? Încă nici n-a plecat și ne gîndim la școală?

Iartă-ne, dragă vacanță. Nu-i, din parte-ne, un act de ingratitudine. Vom mai fi încă mult timp împreună, vei trăi încă mult timp în amintirile noastre. Vrei o dovadă? Ți-am putea oferi mii...

Citește...

Întreaga vacanță a fost frumoasă, dar una din zilele ei n-o voi uita niciodată. Mă numesc Iuliana Cîmpeanu, sînt din Florești, județul Prahova și am fost trimisă în tabără, la Bușteni. Într-una din aceste zile de tabără am împlinit 14 ani. De unde o fi aflat întregul detașament că e ziua mea? Am ieșit din vilă și m-am trezit întîmpinată cu flori, copiii se aliniaseră pe două rînduri, lăsîndu-mă să pășesc pe o alee a zîmbetelor, a felicitărilor și urărilor. Mi s-au făcut nenumărate daruri și, bineînțeles, prăjitura cea mai mare mi-a fost oferită mie...

Sau:

O să țin minte mereu vacanța aceasta. În zilele ei am dat un examen greu. Împreună cu colegii mei, împreună cu mii de elevi din orașul nostru, Mediaș, am lucrat ca să îndepărtăm urmările inundațiilor. Am lucrat atît de bine, încît am auzit că unei străzi i se va da numele nostru: Strada pionierilor! (Radu Abrudean, clasa a VIII-a)

Sau:

Am luat o parte din vacanță cu mine ca s-o duc la școală. Am cules flori și am alcătuit un ierbar. Sub numele meu (Alina Fugaru clasa a VII-a, Ploiești) voi scrie: «Școlii iubite, un mănunchi din culorile și parfumul unei vacanțe de neuitat.»

Sînt toate acestea, și încă atîtea altele, mărturii grăitoare, vacanță, că nimeni nu-ți va lua locul în inimile copiilor.

Dar...

A început numărătoarea inversă. Racheta școlii așteaptă ora startului. Sînteți gata, stimați reporteri?

Vă așteptăm!

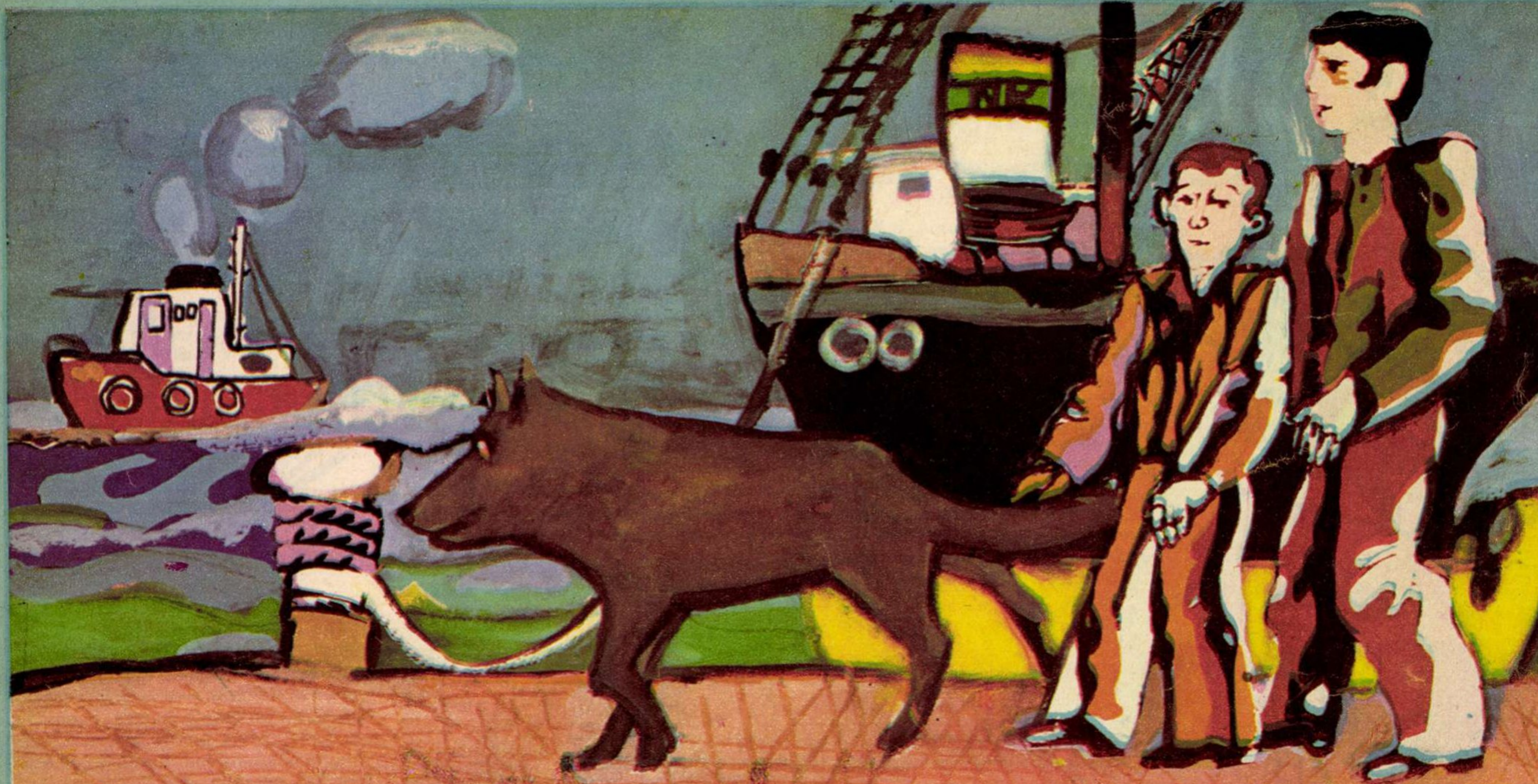

Desen: ADRIAN DUMITRACHE

Schiță de **TITUS VÎJEU**

MANUSCRISUL

La Constanța, pe strada Aștrilor, vara se instalase parcă definitiv. Arar, dintre mare răzbătea o briză timidă, a cărei adiere se stingea repede sub discul incandescent, parcă lichid, al Soarelui. Era o vară frumoasă, cu căldură excesivă ce-i drept, dar calmă ca un școlar scos la lecție, stăpîn însă pe cunoștințele sale. Și tocmai în vara aceea mi-a fost dat să trăiesc o întîmplare ciudată...

Dimineața mergeam pe malul mării, înotam, priveam copiii care escaladau în cohorte vesele toboganul. Apoi mă întorceam acasă și citeam. Seara ieșeam la plimbare cu Doru, un băiat dintr-un apartament vecin, și cu Tarzan, superbul cîine-lup al acestuia. Cu părul sîrmos și de culoare incertă, cu pieptul său lat cît o șalupă, cîinele era într-un fel mîndria întregului cartier. În scurt timp, toți trei am devenit prieteni de nădejde și uneori mergeam pe dig unde ne plăcea să privim vapoarele și să ascultăm glasul grav al sirenelor.

Dimineața nu ne puteam întîlni însă în această formație, întrucît Doru era foarte prins de activitatea sa de arheolog-amator (frecventa în timpul anului cercul prietenilor istoriei din școala lui), iar Tarzan, strălucitul reprezentant tomitan al cîinilor-lupi, fie că îl însoțea acolo, pe «șantier», unde Doru nu permitea accesul nimănui în afara prietenului său patruped, nici mie măcar, care în școală nu s-ar putea zice că am fost un elev grozav de istorie, și care în felul acesta mi-aș fi putut acoperi — chiar tardiv — unele goluri din cunoștințele de arheologie.

Mai știam că uneori Tarzan rămînea acasă să facă «menajul» camerei lui Doru. Inteligenta ființă necuvîntătoare se dovedise foarte disciplinată și aplicată în îndeplinirea diverselor activități care cer unele însușiri deosebite chiar și unui școlar. E vorba — ați ghicit, desigur — de aranjarea în sacul de sport a mingiilor și a rachetei de tenis ori de așezarea pantofilor în șir ordonat pe culuarul din fața ușii. Ce să mai spun, cîinele ăsta era un fenomen, poate mai puțin celebru decît omonimul său, erou de epopei cinematografice, cu subiecte din jungla tropicală, dar parcă mai puțin vorbăreț. Spun aceasta întrucît arareori Tarzan mîrîia, atunci cînd îl nemulțumea ceva, precum bătaia între copiii de vîrsta stăpînului său, ori ruperea florilor de la marginea scuarului. Chiar și pentru Doru el era un fenomen sau, mai exact, o mare salvare. Pentru că, furat de multiplele și complicatele sale preocupări, acesta uita adeseori să-și facă pînă și patul. Nu de alta, dar auzise el că știința (istoriei) cere sacrificii. Dificila sarcină cădea în seama robustului animal care — oricît ar părea de incredibil — se achita cu cinste de ea. Și apoi mai erau diverse treburi — ca să spunem așa, nesemnificative — cum ar fi strîngerea într-un coș a avioanelor de hîrtie care, după viraje și loopinguri spectaculoase, aterizau strîmb pe podea, precum și răsturnarea coșului în lada plată de zinc din spatele blocului. Tarzan era, așadar, cîinele-universal, ființa afectuoasă și foarte utilă la casa foarte tînărului arheolog, era cel care pleca spre cel mai apropiat magazin cu banii și o notiță pusă în coș și se întorcea cu biscuiții pentru ceai și untul pentru biscuiți. Ce-i drept, odată a greșit. Plecase spre librăria din colțul străzii să cumpere două maculatoare și se întorsese cu o carte de Jack London, (Doru a întrebat-o mai tîrziu pe vînzătoare ce s-a întîmplat și aceasta i-a explicat că Tarzan a intrat în librărie fără obișnuita notiță, a arătat doar cu laba spre un raft cu cărți, și-a ales una, a înclinat capul, parcă mulțumind, și a dispărut). Cartea se numea «Mihail – cîinele de circ» și de atunci Doru a început să creadă că Tarzan știe să citească....

Dar iată că m-am cam îndepărtat de firul povestirii mele. Într-o după-amiază din vara aceea toridă ședeam pe terasă și citeam cînd, deodată, Doru năvăli ca o furtună de gradul șapte, dar ce spun eu, ca un taifun, ca un uragan și îmi strigă radios: «L-am găsit».

Față de nedumerirea mea, tînărul meu prieten nu a putut să rostească decît vorbe disperate, aparent ilogice: «Pe șantier. Ovidiu. Manuscrisul». Începusem să înțeleg totuși. Pe șantierul cercetărilor sale, Doru descoperise un manuscris al lui Ovidiu. Dar despre ce fel de manuscris putea fi vorba? Și apoi, de unde știa el să citească latinește?

Reglementîndu-și printr-un mare efort respirația, Doru începu să povestească: «Era acolo, într-o amfora. Amfora, în sfîrșit, e spartă puțin, dar papirusul este intact. E atît de frumos, cu chenar, ca mozaicul de lîngă port! Nu știm ce scrie. Sînt vorbe ca acelea de pe statuia din piață, dar jos e o iscălitură. Scrie Publius Ovidius Naso».

Nu știam ce să mai cred într-atît era de formidabilă vestea pe care mi-o adusese Doru. Am mai zăbovit puțin pe terasă, rugîndu-l să-și tragă sufletul, și-apoi am plecat spre apartamentul lui Doru. Lăsase manuscrisul pe un scaun și-apoi venise grăbit să-mi dea de veste. Intrarăm în cameră amîndoi în același timp. Mi-am rotit privirile prin încapere, încercînd să văd ceva care ar fi putut semăna cu un papirus. Nu era nimic. Pe scaun se afla o gumă și o ascuțitoare din acelea din material plastic, în formă de elefant. Descumpănirea lui Doru era vizibilă. Nu știa nici el ce să creadă.

...După cîtva timp ne-am dat seama de ceea ce trebuie că se întîmplase. Am strigat amîndoi într-un glas: «Tarzan». Și ne-am repezit pe scări în jos ca niște meteori de vîrste diferite. Lîngă lada plată, de zinc, din spatele blocului, Tarzan se juca prietenos cu un copil. Între ei, manuscrisul era un mototol jalnic, fără litere. Poate că în timpul jocului literele au plîns. Oricum, nu se mai putea citi nimic.

Doru aproape plîngea și el. Eu eram trist si începusem să înțeleg că Tarzan, animalul acesta superdotat nu știa să citească. Cum ar fi putut altfel să distrugă manuscrisul poetului latin?

Nu-mi puteam răspunde. Pe strada Aștrilor, la Constanța, era vară. O vară frumoasă care în clipa aceea începu să fie și tristă.

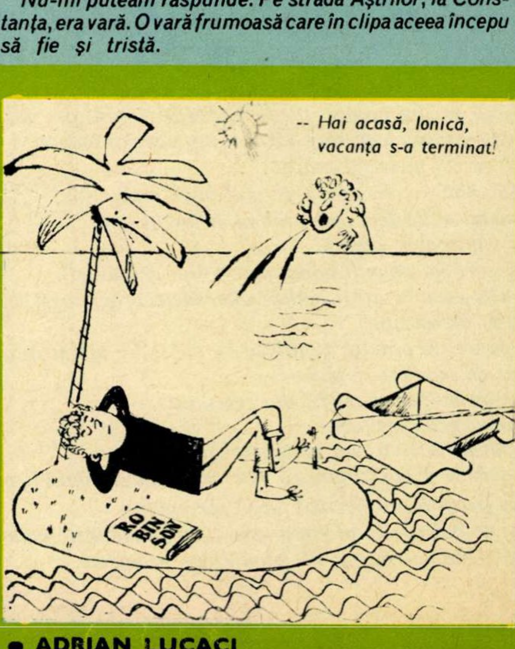

● ADRIAN LUCACI

IOAN BUDAI-DELEANU

de DAN ZAMFIRESCU

Gloria lui Budai-Deleanu se aseamănă cu raza stelei din poezia lui Eminescu. A răzbătut cu greu, dar azi lucește puternic vederii noastre.

Acum 150 de ani însă, cînd, departe de țară, se stingea la Lemberg, nimeni nu a știut că literatura română pierde pe cel mai mare creator al ei de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea și începutul celui de al XIX-lea. Fiindcă întreaga sa operă rămăsese în manuscris, moștenire fiicei sale care, dacă nu a știut ce să facă cu ea, a păstrat-o în schimb cu sfințenie în speranța de a o întoarce într-o zi culturii căreia îi aparținea. Această zi ar fi putut veni foarte curînd. Prin 1830-1835, marele animator al culturii românești în Moldova, Gheorghe Asachi, făcu cunoștință la Stanislav în Polonia cu ginerele lui Budai-Deleanu, Lewandowski, care-i vorbi de manuscrisele păstrate de soția sa și le oferi spre vînzare. Asachi era însă un scriitor, deci sărac, și trebui să se adreseze pentru suma necesară stăpînirii de atunci. Treizeci de ani bătuți pe muche s-a tot rugat Asachi de toate guvernele ce au venit și s-au dus, fără să obțină ceea ce cerea. Bătrînul — acum — Asachi nu a dezarmat! Și ultimii ani ai vieții i-a adus răsplata iubirii sale pentru cultura română: un fost elev al său, poetul Dimitrie Gusti, ajunse în 1868 ministru al Învățămîntului. Imediat, dascălul de odinioară îi bătu la ușă cu o nouă cerere și de data aceasta nu-i fu refuzată. Din considerație pentru bătrînețea și opera lui Asachi, D. Gusti rupse deci din bugetul ministerului 200 de galbeni. Dar operația dură **atît de mult încît nepoții lui Budai — fiica și ginerele muriseră între timp — se în**toarsera de la locul unde — în Bucovina — fusese aranjată întîlnirea cu Asachi. Bătrînul alergă atunci și-i găsi în Polonia Ei cereau însă 400 de galbeni! Disperat că va pierde și această ultimă ocazie, Asachi făcu un gest care-l putea costa: fără a mai întreba pe nimeni acceptă suma, dădu arvună 130 de galbeni și încheie actele de vînzare, apoi se întoarse în țară, obținu restul sumei și rugă oficialitățile să-i încredințeze manuscrisele spre a le tipări la Institutul «Albinei». Dar cererea nu-i fu îndeplinită, manuscrisele fiind aduse la București și depuse la Biblioteca Centrală, de **unde aveau să treacă la Muzeul de Anti**chități și de acolo la Biblioteca Academiei unde se păstrează și acum. Între timp, căzuse și guvernul, iar Dimitrie Gusti fu tras la răspundere de «opoziție» că risipise banii țării pe niște hîrțoage fără importanță!

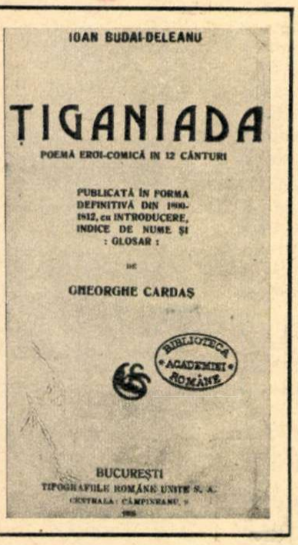
IOAN BUDAI-DELEANU

ȚIGANIADA

POEMĂ EROI-COMICĂ IN 12 CÂNTURI

PUBLICATĂ ÎN FORMA
DEFINITIVĂ DIN 1800-
1812, cu INTRODUCERE,
INDICE DE NUME ȘI
: GLOSAR :

DE

GHEORGHE CARDAȘ

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
ROMÂNE

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIILE ROMÂNE UNITE S. A.

Prima ediție a variantei definitive a «Țiganiadei»

Și totuși, acest cufăr de manuscrise **salvate de stăruința lui Asachi restituiau** culturii românești opera unui scriitor de geniu, datorită căruia sîntem, literar vorbind, contemporani veacului lui Voltaire. Deși a murit în 24 august 1820, la 60 de ani, Budai-Deleanu și-a încheiat de fapt principala sa scriere, *Țiganiada*, **în jurul anului 1800, desăvîrșind-o apoi pînă la 1812, cînd încheie varianta a doua, definitivă. În același timp, cu această creație literară în versuri, el întocmea savante scrieri istorice și filologice în limba latină, precum și un lexicon român-german pe care a încercat — fără succes — să-l tipărească.**

***Țiganiada* nu avea nici un fel de sorți de a fi tipărită și autorul știa bine aceasta: într-însa adunase gîndurile sale cele mai îndrăznețe, aspirațiile sale cele mai ambițioase cu privire la poporul său și la cultura română. Își bătuse joc de boieri și de ipocrizia clericală, de împărați și de papă, de orînduielile feudale, și mai presus de toate voise a da culturii române dovada că se poate scrie și în limba sa opere de felul celor compuse, de Homer, Virgiliu, Tasso, Milton sau Voltaire. În ce tipografie «chesaro-crăiască» s-ar fi putut tipări așa ceva? Nici chiar în Moldova și Muntenia n-ar fi îngăduit nici domnii, nici boierii, nici mitropoliții o asemenea scriere. Ea ar fi putut circula numai pe sub mînă, în copii, dar n-a apucat să fie răspîndită. Din prudență, știindu-se supravegheat îndeaproape, autorul a așteptat un prilej mai bun, care nu s-a ivit. Dacă însă Asachi ar fi adus manuscrisele în 1835, ne putem închipui cu cîtă pasiune le-ar fi citit generația lui Bălcescu și Kogălniceanu, a lui Alecsandri și Alecu Russo! De bună seamă că unul dintre ei ar fi găsit mijloacele să o tipărească!**

Să fi ajuns oare Budai-Deleanu prea tîrziu cunoscut pentru a mai însemna altceva decît un regret pentru ceea ce n-a putut să fie? Nu! O operă genială nu-și pierde valoarea. **Ea dobîndește doar alte înțelesuri cu fiecare epocă. Fiecare generație găsește într-însa ceva nou. Pentru noi, astăzi, Budai-Deleanu și opera sa înseamnă o demonstrație strălucită a forței creatoare a culturii române. O dovadă a felului cum munca** îndîrjită și geniul, unite, pot învinge cele mai mari greutăți și pot realiza izbînzi pe care nimeni nu le crede posibile. **Într-adevăr, Budai-Deleanu, acest fiu de oameni modești din ținutul Hunedoarei, studiind la Viena, a învățat la perfecție latina, germana, italiana, franceza, a citit în original sau în traduceri literaturile întregii Europe și a conceput un vis de o ambiție ce putea să pară cutezanță: să creeze și în limba română o operă de valoarea celor pe care le citise. Era greu! Limba cronicilor, a cărților bisericești, a literaturii populare nu era tot una cu limba trebuitoare unei epopei moderne! Și totuși Budai-Deleanu a izbutit, printr-o muncă îndîrjită. A citit și recitit toate modelele ilustre de la Homer la Tasso, Milton și Klopstock, fără să se lase înrobit de nici unul, dar învățînd de la fiecare cîte ceva. Și-a adunat toate sevele graiului său deprins de copil pe plaiurile Hațegului, și-a reamintit proverbele alor săi, s-a adîncit în studiul trecutului patriei luîndu-și un subiect original și dîndu-i o tratare care face din *Țiganiada* o creație de sine stătătoare, neimitată după nimeni.**

Ca într-o oglindă cu multiple fețe găsim în scrierea sa și ideile cele mai înalte ale filozofiei veacului cu privire la stat, societate, om, și înțelepciunea zicerilor țăranilor săi; și persiflarea subțire a volterienilor, și hazul sau satira folclorică; și alegoria învăluită prin care — în spiritul veacului — se vorbește despre țigani dar se înțelege altceva, și îndemnul deschis adresat poporului său de a se ridica înarmat pentru libertate! Budai-Deleanu este un cărturar, un savant, ca și tovarășii săi de gînduri, Micu, Șincai, Petru Maior, dar este în primul rînd un *scriitor* a cărui operă putea aștepta liniștită lumina tiparului, fiindcă forța ei artistică avea să o salveze de uitare! Dacă Budai-Deleanu a fost multă vreme neștiut, în schimb, el este astăzi mai viu decît toți contemporanii săi. Citim și acum cu plăcere Țiganiada, ne minunăm de limba în care a fost scrisă, și ne întărim încrederea că o literatură care știe să ivească, veac de veac, din adîncul ei, oameni ca Budai-Deleanu, poate să-și făurească cele mai nobile și mai înalte ambiții.

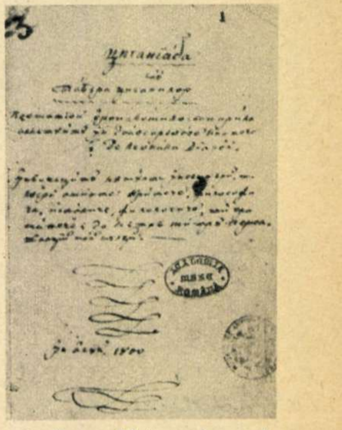
Filă de manuscris

În zilele acestea, cînd comemorăm 150 de ani de la stingerea genialului autor al Țiganiadei, cel mai frumos omagiu pe care i-l putem aduce este să-i citim opera și să medităm la îndemnurile pe care ni le oferă viața și creația sa. O întîmplare cu tîlc face ca ediția cea mai bună din capodopera lui Budai-Deleanu să fi apărut chiar în colecția «Lyceum», destinată elevilor, adică celor care sînt viitorul literaturii române, viitor în care Budai-Deleanu a crezut și pentru care a lucrat pînă în ultima sa clipă.

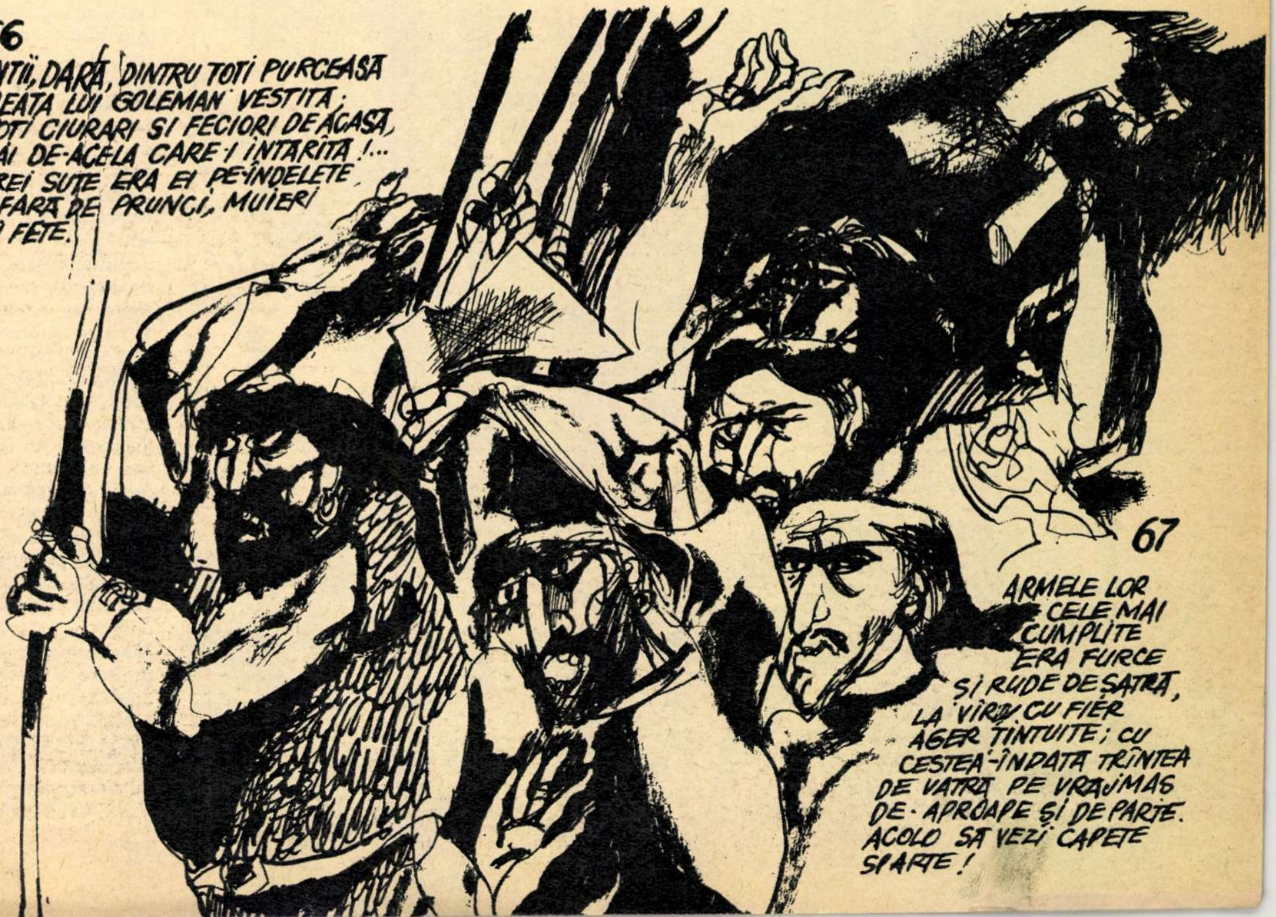

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

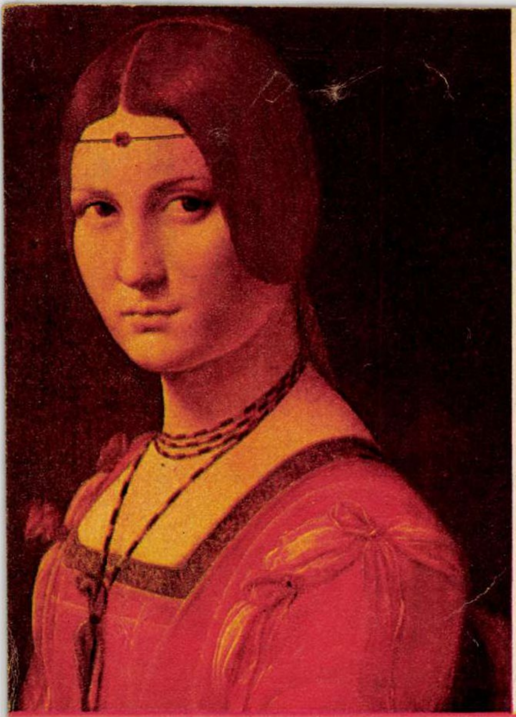

LEONARDO DA VINCI:
PORTRETUL LUCREȚIEI CRIVELLI

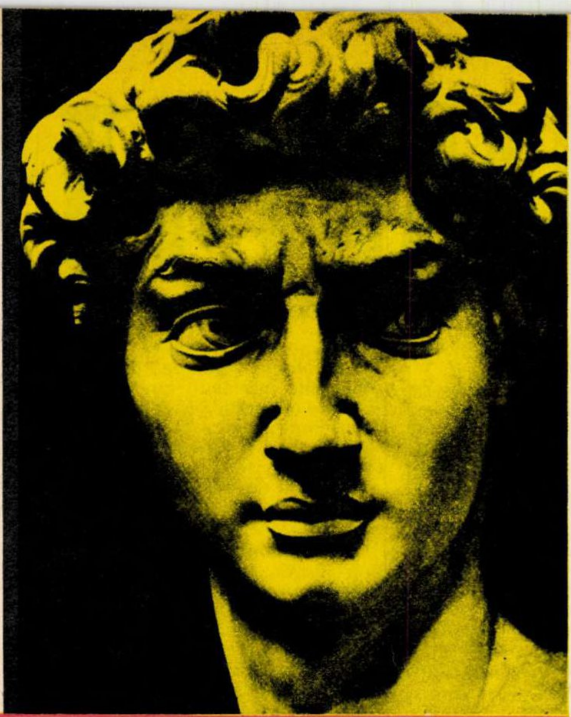

MICHELANGELO: DAVID (detaliu)

ALBUM DE ARTĂ

Autor anonim, pictor al palatului Sforza: BEATRICE D'ESTE (detaliu)

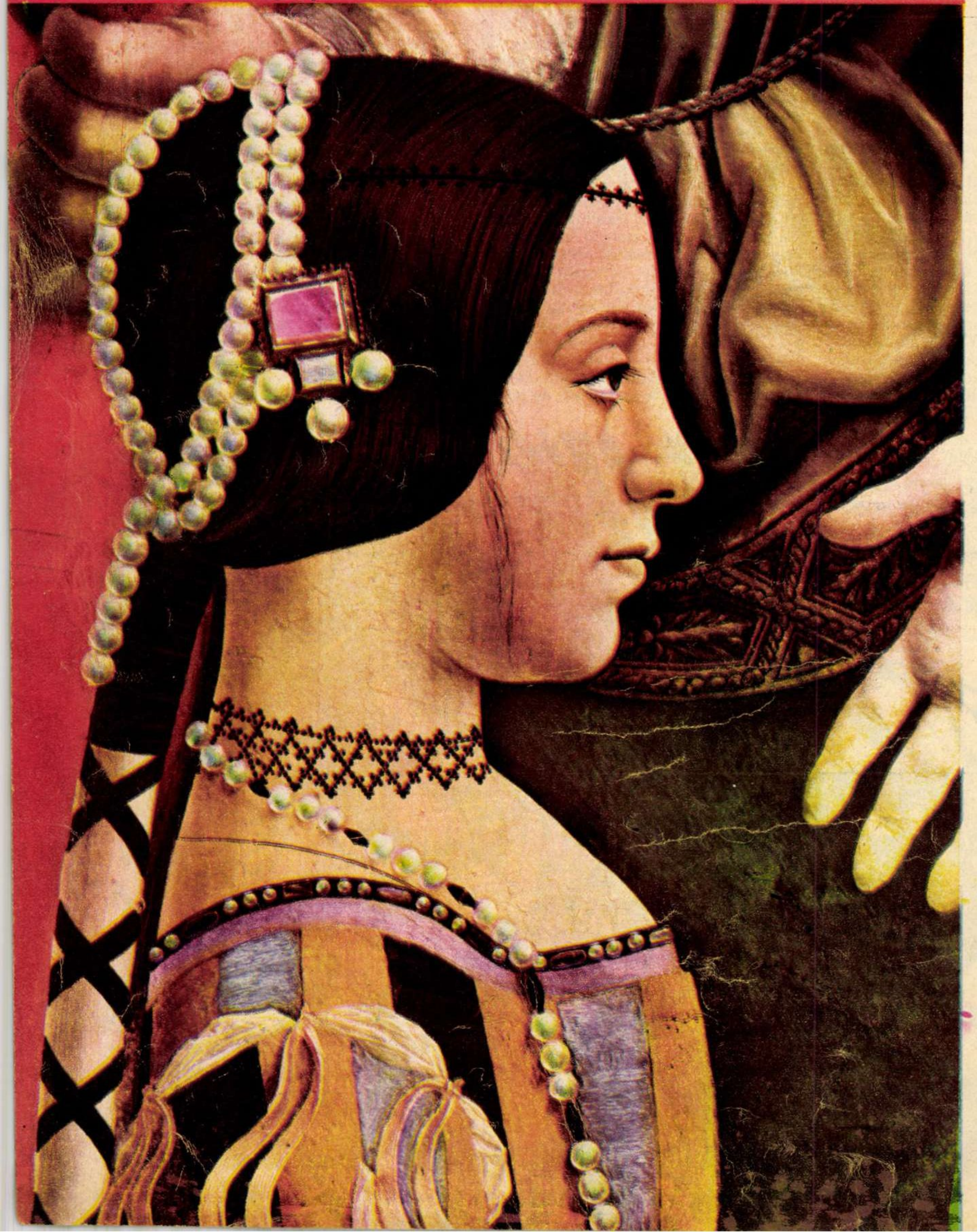

CO

«Atîta timp cît Colosseum va dăinui, va dăinui și Roma; cînd Colosseum va dispare, Roma va dispare și ea; iar cînd Roma se va prăbuși, va fi și sfîrșitul lumii». Această «profeție», scrisă la începutul celui de al optulea secol al erei noastre de către călugărul englez Beda, autor al primului text cunoscut despre istoria Angliei, dă o idee destul de clară despre misterioasa fascinație pe care acest monument o exercită de aproape două mii de ani în sînul civilizației umane.

Colosseum: nimeni, niciodată, nu a putut afla de ce se numește așa. Poate că din cauza proporțiilor sale gigantice; sau poate pentru că a fost construit în fața unei enorme statui a lui Nero, supranumită tocmai «Colosul lui Nero». Vespasian a fost cel care, în anul 72 e.n., a ordonat începerea construcției; a terminat-o, opt ani mai tîrziu, fiul său Titus, care a organizat, cu prilejul inaugurării, o sută de zile de continuă sărbătoare, pe parcursul cărora și-au găsit moartea cinci mii de fiare și mulți, foarte mulți gladiatori. Denumirea sa oficială este «Amfiteatrul Flavius», după numele familiei celor doi împărați care l-au construit; dar dintotdeauna, încă din antichitate, el a fost pentru toți «Colosseum». Și aceasta pentru că este într-adevăr *colosal:* în formă de elipsă, măsoară 188 metri în lungime, 156 în lățime și 57 în înălțime. Se presupune că putea cuprinde între 50 și 80 de mii de spectatori.

Mai tîrziu, în evul mediu și pînă în anul 1700, avea să devină depozit de marmură și de piatră pentru papi și pentru familiile nobile romane, care și-au construit din materialul Colosseumului, de mai multe ori dărîmat de cutremure, palate și biserici celebre, printre care însăși catedrala Sf. Petru.

Aceasta este istoria cea mai răspîndită al celui mai extraordinar monument al Romei. Dar mai este și o altă istorie, mai puțin cunoscută, dar mai importantă, care transportă Colosseumul, de la Roma, în panorama mai vastă a ceea ce este civilizația. Aici, alături de Colosseum, găsim piramidele egiptene, grădinile suspendate ale Semiramidei, Parthenonul; toate, monumente-simbol ale cîtorva din izvoarele civilizației în care trăim. Simboluri, totodată,

OLOSSEUM

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU REVISTA „CUTEZĂTORII"

de GINO TOMASELLI

PUBLICIST ITALIAN

ale decadenței puterilor care le-au construit.

Căci, într-adevăr, ce a mai rămas din Babilonia, din vechiul Egipt, din marea Atenă? Dar din Imperiul Roman, acel atît de orgolios imperiu care vroia să lase după sine urme nenumărate în fiecare colț al lumii?

Iată de ce Colosseum este totodată un simbol al caducității orgolioaselor vise de glorie. E greu de imaginat cum arăta Roma în vremurile construirii acestui monument. Viața Romei de atunci era viața celor mai mari metropole ale lumii. Vespasian și Titus, mari generali, își puneau pecetea trecerii lor și a popoarelor lor, pretutindeni, în lumea cunoscută pe atunci. Și în acest timp, la Roma, pe locul micului lac de la Domus Aurea, mii de muncitori munceau febril pentru a ridica ceea ce avea să fie, peste secole, cel mai palpabil simbol al Romei imperiale: Colosseum. Dar cinci secole mai tîrziu, din acel grandios monument nu va rămîne decît ruina plină de amintiri a unei puteri iremediabil apuse. Apoi, secole de tăcere, de jafuri, de delăsare, de ignoranță. Un maldăr de pietre, iată tot ce mai rămăsese din «colosul» destinat să eternizeze numele Romei.

Și totuși, tocmai acest «morman de pietre», ruină mutilată a unui vis de glorie, este acela care a păstrat pînă în zilele noastre mesajul unei civilizații care, deși dispărută, a lăsat în urma sa, în întreaga lume, o atît de pregnantă pecete. Acesta este de fapt marele secret al Colosseumului: căci care dintre marile construcții ale zilelor noastre vor ști să sfideze furia timpului pentru a duce peste secole mărturia vieții noastre, a operelor noastre?

Totodată, misterul Colosseumului poate fi explicat și prin asocierea sa la celelalte mari vestigii ale civilizației mediteraneene. Turnul lui Babel, piramidele egiptene, Parthenonul, tot atîtea simboluri ale vechilor populații din Orient, fuseseră construite pentru a omagia forțele supranaturale, cult logic în civilizațiile speculative și mai ales în cea greacă. Colosseum în schimb era o construcție rezervată spectacolelor, un monument cît se poate de practic și de pămîntean, așa cum practică și pămînteană a fost întreaga civilizație romană, spre deosebire de cea greacă.

Poate că tocmai acest aspect practic al Colosseumului a fost ceea ce a impresionat inconștient pe aceia care le-au vizitat și pe celelalte. Cîți din cei care l-au vizitat nu vor fi închis ochii căutînd să-și imagineze mulțimile fremătînd în tribune, imensa pînză întinsă pentru a feri publicul de soare, spectacolul multicolor al curții imperiale?

Iată deci că fundalul maiestuozității Colosseumului, rezistînd peste secole spre admiratia întregii lumi, este însăși viața. Viața activă și febrilă a muncitorilor care l-au înălțat, viața zgomotoasă a milioanelor de spectatori care l-au populat, viața unei întregi mari cetăți a trecutului, care de dincolo de prăpastia timpului rezistă spre a se înfățișa ochilor noștri. Printre marile monumente ale trecutului, Colosseum are tocmai această singulară, virtute, acest «mister»: al puterii de a mărturisi mai mult decît orice alt semn abstract de grandoare pulsul febril al vieții unui popor.

În românește de
DANA TUDOR

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

ÎN VIZITĂ LA HARCERZI

Organizația Harcerzilor din Republica Populară Polonă, punîndu-și ca scop educarea comunistă, patriotică și internaționalistă a membrilor săi este o organizație de sine stătătoare, care își desfășoară activitatea sub conducerea ideologică a Partidului Muncitoresc Unit Polonez. Cuprinzînd copii și adolescenți, ea numără în rîndurile sale peste două milioane de membri dintre care șapte sute de mii sînt în clasele II-IV iar circa un milion în clasele V-VIII.

Cei mici poartă denumirea de Zuhe — Cutezători — a căror principală activitate este joaca. Un ciclu din jocurile lor durează 4—8 săptămîni; în acest timp ei se joacă de-a lucrătorii la căile ferate sau în alte domenii, construiesc micromodele, se obișnuiesc cu punctualitatea, se introduc treptat, cum s-ar spune, în lumea înconjurătoare. Cei din clasele V-VIII au de-acum o activitate socială, îndeplinesc sarcini utile, folositoare pentru organizația lor, pentru școală.

În principal, harcerzii își desfășoară activitățile în 22 tipuri de cercuri de specialitate, printre care cele de pompieri, de apărare, de telecomunicații — poștă, radio, telefon, de aero-navo-racheto-modelism, nautice, cultural-artistice, istorice, turistice, de arheologie ș.a.

Ultimul — cel de al IV-lea — Congres al Organizației a subliniat în mod deosebit necesitatea lărgirii cunoștințelor harcerzilor despre patrie și despre lume, a pregătirii lor pentru apărarea populară a țării, a cunoașterii luptei poporului polonez purtată de-a lungul istoriei pentru independență națională, a pregătirii membrilor organizației pentru muncă și viață. Aceste direcții principale ale activității cunosc accente deosebite în decursul anilor, mai ales cu prilejul *alertelor*. Activitățile anului în curs de pildă, s-au desfășurat și se desfășoară în cadrul alertei «Iskra '70», prilejuite de aniversarea a 100 de ani de la nașterea lui V.I. Lenin și a 25 de ani de la victoria asupra fascismului. Deosebit de semnificativă mi s-a părut prima alertă închinată descoperirii locurilor de martiriu al eroilor polonezi căzuți în lupta împotriva fascismului în cursul celui de al doilea război mondial. Cu acest prilej s-au găsit peste 6 000 de asemenea locuri, neînregistrate mai înainte. Interesantă este și alerta închinată aniversării a 500 de ani de la nașterea lui N. Copernic. Născut în 1473, el a trăit și muncit timp de 30 de ani în orășelul Fromborg din nordul Poloniei. De-a lungul anilor, localitatea și-a pierdut însă însemnătatea de odinioară, iar în timpul celui de al doilea război mondial a fost aproape în întregime distrusă. În cinstea acestei aniversări s-a pus problema reconstruirii orașului așa cum a fost el în timpul vieții lui Copernic. Milioane de oameni, printre care și harcerzii, și-au anunțat participarea la această acțiune, dar front de lucru se poate asigura în permanență doar pentru 1 500 de persoane. Harcerzii, care în vacanțele de vară iau parte timp de trei ani la aceste lucrări, devin membri de onoare ai orașului. Cei mici, contribuie și ei la lucrările de restaurare cu cîte o monedă de 10 zloți, purtînd efigia lui Copernic, monedă pe care o obțin prin efectuarea unor munci utile.

O impresie puternică mi-a produs vizita efectuată împreună cu o delegație a Consiliului Național al Organizației Pionierilor din R.S. România la Palatul tineretului din Varșovia. Întîmpinați cu căldură de un numeros grup de harcerzi, am făcut cunoștință cu o bună parte din cele 32 de cercuri frecventate săptămînal de mii de copii și tineri între 7—18 ani. Într-o sală spațioasă numeroși tineri lucrau cu iscusință la realizarea unor iahturi, de o concepție originală, proiectate aici. În cercul de pictură am admirat expoziția de desene închinată aniversării a 25 de ani de la eliberarea Varșoviei.

E. HADAI

(CONTINUARE ÎN PAG. 13)

Delegația Consiliului Național al Organizației Pionierilor, condusă de tovarășul președinte Virgiliu Radulian, este primită la Comitetul Național al Harcerzilor de către președintele Organizației, Stanislav Bogdanovici.

COMPENDIU VARŞOVIAN

Varșovia a fost unul dintre orașele cele mai îngrozitor distruse în timpul celui de al doilea război mondial. Capitala polonă a pierdut peste 85% din construcțiile sale, întreaga industrie, comunicațiile, podurile, aproape toate obiectivele de utilitate publică — școli, spitale, cinematografe, teatre...

A pierdut, de asemenea, peste 800 000 din locuitorii săi, iar cei care au rămas în viață în partea stîngă a orașului au fost întemnițați de hitleriști sau închiși în tabere de concentrare.

Cine n-a văzut Varșovia în ianuarie 1945, nu poate să-și imagineze cum arăta atunci orașul. O întindere uriașă de moloz, un pustiu mort, un cimitir enorm. Puțini erau oamenii pe atunci care credeau că orașul va putea fi reconstruit. Și totuși, cu toate aceste enorme distrugeri, încă cu vreo două săptămîni înainte de eliberarea orașului, la cea de aVI-a sesiune a Consiliului Național pe țară s-a luat hotărîrea: «Consiliul Național pe țară vede în Varșovia capitala statului independent polon... Consiliul Național consideră că reconstrucția Varșoviei este una din sarcinile principale ale statului în opera de reconstrucție a țării»...

De la acea hotărîre istorică au trecut 25 de ani. Merită să ne amintim cu acest prilej de marele efort național, de realizările fără egal în reconstrucție; de fapt, construcția aproape din temelii a noii capitale socialiste.

Din ruine și din cenușă a crescut un oraș frumos: au apărut noi cartiere de locuit, cartiere industriale, noi artere de comunicație, obiective de cultură și de instrucție.

Este o mîndrie pentru noi că am putut să reconstituim monumentele varșoviene, precum și să îmbinăm științific construcția veche, istorică, a orașului, cu arhitectura modernă. Bunăoară, cartierul «Vechiului oraș», Lazienki, palatul Eilanow — trezesc mirarea și admirația nu numai a noastră, ci și a străinilor.

Dezvoltarea Varșoviei este strîns legată de dezvoltarea și de modernizarea industriei. Au apărut în cei 25 de ani în capitală circa 1 500 de întreprinderi industriale mari și medii, iar valoarea producției este de 11 ori mai mare decît înainte de război...

Varșovia este totodată un mare centru de știință și de cultură, un centru teatral, literar, artistic. O înflorire deosebită cunosc școlile superioare. Astăzi învață în capitală peste 60 000 de studenți la cursurile de zi, fără frecvență și serale. Centrul științific al capitalei concentrează peste cincizeci la sută din potențialul de cercetare din întreaga țară, în peste 90 de institute de cercetare științifică.

Varșovia a devenit un oraș modern, care din unele puncte de vedere întrece multe capitale ale lumii — care, în plus, nu au suferit distrugeri în timpul ultimului război mondial. Ceea ce, după părerea pesimiștilor, n-am fi putut face nici în decurs de 100 de ani, am realizat de patru ori mai repede, într-un ritm cu adevărat varșovian. Se știe doar — este capitala țării!

Pagină realizată de publicistul polonez JERZY KASPRZAK

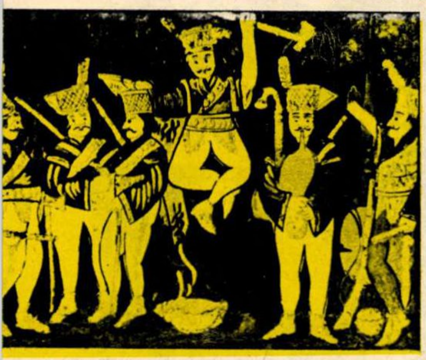

▲ DANS HAIDUCESC - AUTOR NECUNOSCUT

SCULPTORUL GUSTAW ZEMLA, AUTORUL MONUMENTULUI «RĂSCULAȚII SILEZIENI» DIN KATOVICE. ▲▼

▼

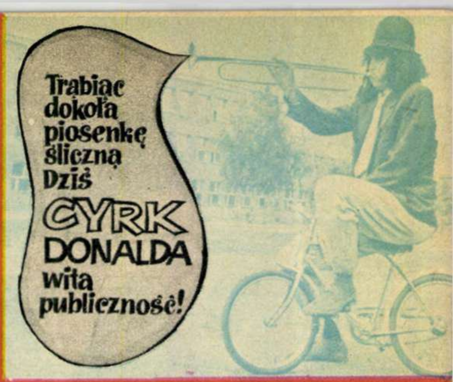

Trabiac dokoła piosenkę śliczną Dziś
CYRK DONALDA
wita publicznosć!

COPIII ARTIȘTI DE LA

CIRCUL DONALD

...De sub perdeaua colorată a cortului, își face apariția un ansamblu de artiști, care cîntă cu voce tare: «A sosit timpul ca circul Donald să-și înceapă reprezentațiile. Sus fruntea. Vă salutăm pe toți!»

Spectacolul începe. Un iluzionist abil întinde fulgerător o masă și începe să facă tot felul de trucuri cu cuburi și cu cărți, care dispar — numai el știe cum — sau se înmulțesc. Publicul se tăvălește de rîs, fiindcă doi clovni încearcă să-l imite pe iluzionist. Amîndoi vor să ascundă măcar o carte. Dar nu iese nimic, nu reușesc.

Clovnii, prefăcîndu-se că se rușinează, renunță la continuarea probei și cheamă publicul la concurs. Îndată se găsesc amatori. Ba, s-au prezentat chiar vreo zece. Cei cîțiva norocoși, aleși dintre ei, trebuie să mănînce într-un timp record cîte o cutie cu biscuiți și, îndată după ce mînîncă, să fluiere tare. Dar de unde! Nu s-aude nici un fluierat. Concursul este întovărășit de un rîs răsunător, sprijinit de spectatori.

Pe «arena» circului apare Hector, un cîine minunat, însoțit de stăpînul și dresorul său, Klemensio. Hector este într-adevăr minunat. Boxează mingea, pe care i-o aruncă clovnii, întocmai ca unul dintre cei mai buni portari de fotbal. Bineînțeles, că de fiecare dată mingea nimerește în mijlocul spectatorilor, care strigă în gura mare și se distrează...

Trupa circului «Donald» a fost formată acum un an pe lîngă cea de a 89-a unitate de harcerzi din Poznan. Prima reprezentație a fost dată de harcerzii — artiști de circ, de ziua copilului, a doua — în tabăra de la Lowyn, a treia — pentru locuitorii din cartierul lor...

Fiecare program e pregătit cu multă grijă. Oamenii circului sînt totdeauna înclinați spre improvizare și spre împletirea de trucuri. Lor le place să surprindă nu numai publicul. Odată, unul dintre clovni a ieșit cu pompa de flit pe scenă (în ascuns a turnat în ea puțină făină). După program el trebuia să «sufle» de pe scenă, cu ajutorul pompei, pe vrăjitor. Acesta știa de asta, dar nu se aștepta ca să fie transformat pe neașteptate în morar. El credea, că farmecele sînt numai... specialitatea sa. De aceea, a șters-o de pe podium într-un nor de praf alb, strănutînd.

In tabăra de la Lowyn micul circ «Donald» a dat o reprezentație pentru copiii din orășel și din satele din împrejurimi. Podiumul, corturile, decorul și celelalte
fost transportate cu ajutorul unui cărucior cu două roți. Începînd
de circ sînt transportate cu o remorcă cu motor.
rea harcerzilor din Poznan-Jezyce.
buie reparată, transportată...
ocazie! Joacă

ADEVĂRATUL URMAȘ, AL LUI TARZAN!

2

Scenariu de TIBERIU BAN și ECATERINA BOKOR
Desene de ALBIN STĂNESCU

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: **JIMMY PLEACĂ SĂ-ȘI PETREACĂ VACANȚA ÎN AFRICA. PRIMEȘTE DIN PARTEA BUNICULUI SĂU, LEGENDARUL TARZAN. MISIUNEA DE A-L AJUTA PE MR. OOAKUP, CARE ARE ACEEAȘI RUTĂ ȘI TRANSPORTĂ DOCUMENTE IMPORTANTE.**

AVIONUL E CAPTURAT DE TREI BANDIȚI CONDUȘI DE LOUIS DE HATHVILLE. BANDIȚII SE RETRAG CU SERVIETA LUI OOAKUP ȘI ELIBEREAZĂ TIGRUL NYOKO. SE ATERIZEAZĂ LA FORT LAMY.

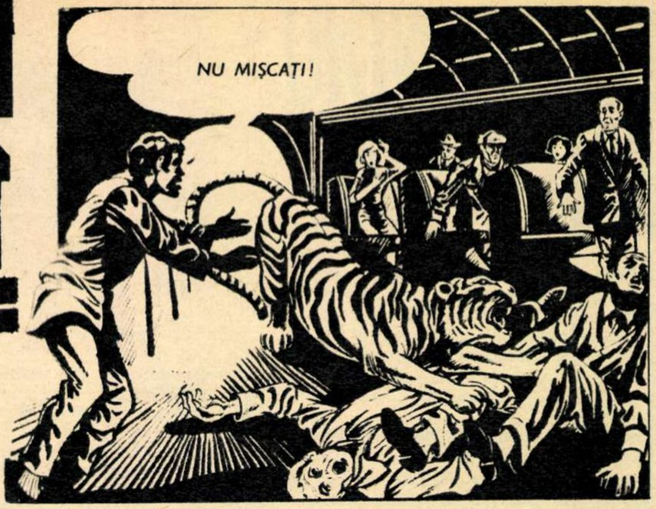

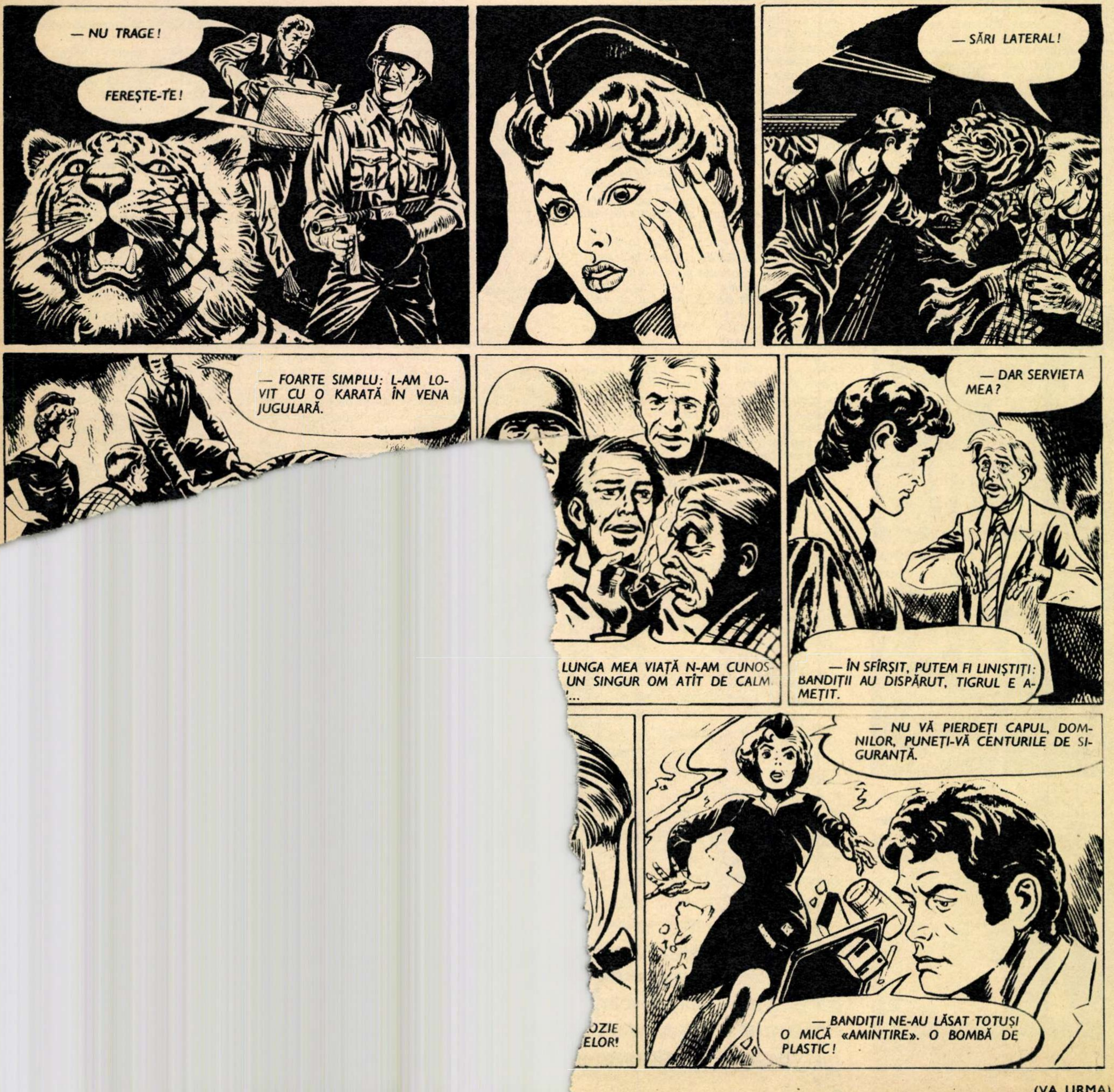
— NU TRAGE!
FEREȘTE-TE!
— SĂRI LATERAL!
— FOARTE SIMPLU: L-AM LOVIT CU O KARATĂ ÎN VENA JUGULARĂ.
— DAR SERVIETA MEA?
LUNGA MEA VIAȚĂ N-AM CUNOS-
UN SINGUR OM ATÎT DE CALM.
...
— ÎN SFÎRȘIT, PUTEM FI LINIȘTIȚI: BANDIȚII AU DISPĂRUT, TIGRUL E AMEȚIT.
— NU VĂ PIERDEȚI CAPUL, DOMNILOR, PUNEȚI-VĂ CENTURILE DE SIGURANȚĂ.
OZIE
ELOR!
— BANDIȚII NE-AU LĂSAT TOTUȘI O MICĂ «AMINTIRE». O BOMBĂ DE PLASTIC!

(VA URMA)

1

2

3

CHIPUL ÎNVINGĂTORULUI
ÎN TREI OGLINZI

Adeseori pe cît de îndrăzneți și puternici sînt sportivii, pe-atît de «slabi» sînt ei în fața emoției, a clipei încărcate de bucurie. Priviți și voi.

Să zicem că în foto 1, lucrurile ar sta așa cum sîntem obișnuiți mai toți: «Învingătoarea» zîmbește clipei, emoția îi înveselește fața. Mica patinatoare știe că spectatorii au admirat-o tot timpul și expresia ei este satisfăcută și sigură.

Dar în foto 2? Cine să fie acest băiat timid, speriat aproape, care-și strînge-n brațe trofeele ca pe niște lucruri furate? E dumnealui, ditai golgeterul! Adică centrul înaintaș — nici nu vă vine să credeți Cînd colegii l-au lăsat singur în fața admiratorilor și a aparatului de fotografiat, i s-a părut că cineva misterios îi șoptea: fii atent, acum e clipa marii emoții, iar tu ești învingătorul! El învingătorul? Sa te treacă nădușelile, nu alta.

Ei, așa da! Dumnealui (foto 3) e supercampion al volanului. Costumația impunătoare — cască, salopetă, banderola învingătorului pe piept — te obligă la respect. El știe că îmbrăcat astfel nu este singur în fața «clipei celei mari». Stie, de asemenea, că nu poți trăda o asemenea armură făcînd pe șoricelul emoționat. În el vibrează încă îndîrjirea accelerațorului.

S-ar părea că învingătorii ar trebui să semene unii cu alții măcar în această mare clipă a confirmării publice a victoriei lor. Dar nu-i așa, dimpotrivă, fiecare ne oferă în acest moment, încărcat pînă la refuz de emoții, un alt chip: unii rîd, alții plîng, alții sînt atît de serioși încît par supărați. Ceea ce dovedește o dată în plus că orice competiție sportivă e, totdeauna, și un spectacol. De multe ori, un spectacol dintre cele mai bune.

ILIE TRAIAN

ATENȚIUNE
CĂTRE TOȚI PARTICIPANȚII
LA CONCURSUL
DE ȘAH PRIN
CORESPONDENȚĂ
„CĂLUȚUL DE FILDEȘ"

O mare parte dintre protagoniștii acestui concurs, străduindu-se să se încadreze regulamentului, au și trecut linia de sosire înainte de 30 a VI-a a.c. După șase luni de îndîrjite dispute șahistice prin corespondență, cunoaștem deja numele multora dintre jucătorii victorioși, care s-au dovedit mai inventivi și au făcut dovada unor temeinice cunoștințe tehnice. În numerele viitoare vom publica numele acestora.

Totuși, unii dintre participanți, așa cum noi înșine le-am recomandat, au continuat jocul. Este vorba despre membrii grupelor 1 și 2 fete și 1, 2, 5, 6, 12, 22, 23, 62, 64, 74, 100, 108, 114 și 131 băieți. Pe toți aceștia îi rugăm să... strîngă frîul călușului de fildeș, să încheie jocul și în termen de cel mult 10 zile să trimită la arbitrii fișele partidelor jucate.

În acest moment sîntem în măsură să vă comunicăm că finala concursului va avea loc în timpul vacanței de iarnă, în cadrul unei tabere speciale. Datele precise între care se va desfășura concursul precum și locul vor fi comunicate la timp celor care s-au calificat.

RADU VASILESCU

CAMPIONII CARTIERULUI

Zile fierbinți, de... vacanță. Muntele, marea, ștrandul au fost locurile cele mai preferate de către marea majoritate a copiilor. Totuși, în multe dintre aceste zile, un numeros grup de copii din sectorul 8 al Capitalei au ignorat toate celelalte posibilități de a-și consuma timpul liber și și-au dat întîlnire pe terenurile de fotbal unde, anul acesta, au participat pentru a doua oară la «Campionatul de cartier».

A fost o «bătălie» mare și pasionantă, desfășurată după toate regulile fotbalului (n-au lipsit nici arbitrii oficiali, nici echipamentul regulamentar) care i-a adus la fața locului nu numai pe protagoniști, ci și pe mulți dintre susținătorii lor, mari și mici deopotrivă. A fost o «bătălie» între străzi, mai precis între selecționatele străzilor, desfășurate pe parcursul a cîtorva săptămîni, la capătul cărora s-au întîlnit față-n față, «Optimiștii» (Strada Petre Ispirescu») și «Mondial» (Bulevardul 1 Mai).

Actul final s-a consumat pe gazonul stadionului Giulești și, după părerea noastră care-i și a tuturor celorlalți martori oculari, s-a caracterizat prin spectaculozitate și dramatism chiar: căldură mare, luptă dîrză, dar... nici un gol pe parcursul celor două reprize. Așa că a fost nevoie de prelungiri în care nervii «Mondialilor» cedează și «Optimiștii» beneficiază de un «11 metri» pe care Daniel Simțion îl concretizează într-un gol de toată frumusețea.

Deci «Optimiștii» sînt campionii de cartier, ei au cîștigat anul acesta frumoasa cupă pusă în dispută, precum și excursia de 3 zile (la care au luat parte și «marii învinși», adică «Mondialii»). La drept vorbind însă au cîștigat toți copii cartierului care au avut astfel posibilitatea să practice și să se distingă în sportul cel mai îndrăgit, a cîștigat pe de altă parte fotbalul, pe firmamentul căruia au început să pîlpîie noi «steluțe» (deocamdată) care, cine știe, poate că nu peste mult timp vor căpăta strălucirea stelelor de primă mărime.

Fotoreportaj
NICOLAE TOKACEK

▲ **Fază din... dramaticul act final desfășurat pe gazonul stadionului Giulești.**

▼ **«Optimiștii» în formație completă**

ÎN VIZITĂ LA HARCERZI

(URMARE DIN PAG 10)

Pentru activitatea sportivă există un splendid bazin de înot acoperit, săli de baschet, de volei, de tenis de masă etc. De altfel, 9 din cele 32 de cercuri existente la palat au un specific sportiv. O atracție deosebită exercită și cercurile de radiofonie, de radio-tehnică, de aero și navomodele, precum și cercul de foto. În încheierea vizitei am petrecut cîteva clipe de neuitat în tovărășia tinerilor artiști de la «Cel mai vesel teatru de păpuși» care, cu mijloacele specifice ale acestei arte, ne-au înfățișat cîteva crîmpeie de bucurie din viața copiilor polonezi.

Nu mai puțin interesantă mi s-a părut bogata activitate de vară a harcerzilor. Ei își petrec vacanța cît mai mult în natură, în aer liber, mai ales în tabere de corturi, pe care în general și le amenajează singuri. Îi voievodatul Katovice, de pildă, ei și-au amenajat pe un teritoriu de peste o sută de kilometri pătrați numeroase tabere capabile să găzduiască 18 000 de copii. Acestea sînt adevărate centre pe diferite profiluri, prin care harcerzii, trecînd ca printr-un lanț, petrec cîteva zile în tabăra pompierilor, altele în cele tehnice, sanitare, de circulație etc. Sugestiv mi se pare și faptul că la acțiunile de vară organizate în acest voievodat, expresie a ospitalității harcerzilor, au participat copii din 24 de țări printre care și din țara noastră.

De această ospitalitate ne-am convins de altfel, încă odată, la întîlnirea deosebit de călduroasă avută cu harcerzii școlii tehnice de gastronomie din orășelul silezian Tarnovskie Gory. Primindu-ne întîi cu pîine și sare, ei ne-au înfățișat întreaga lor măiestrie gastronomică la o masă îmbelșugată, cu bucate pregătite în întregime de ei. În sala festivă, împodobită cu steaguri poloneze și românesti, în jurul unui foc de tabără simbolic, ne-au împărtășit apoi din activitățile lor, despre excursiile pentru cunoașterea ținutului natal, a pămîntului silezian, au cîntat cîntecele lor, ne-au prezentat un frumos program artistic.

La această întîlnire, ca și la toate celelalte întîlniri am fost rugați să transmitem tuturor pionierilor români, cititorilor revistei »Cutezătorii» sentimentele de prietenie ale copiilor polonezi, ale harcerzilor.

SAL

RSUL „SĂGEATA ALBASTRĂ“

NR. 15

STĂ

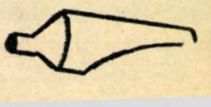

PIF LA CAMPIONATUL MONDIAL

SCENARIU SI DESENE DE HALLER IOSIF CL. a V-a TIRGU-MURES.

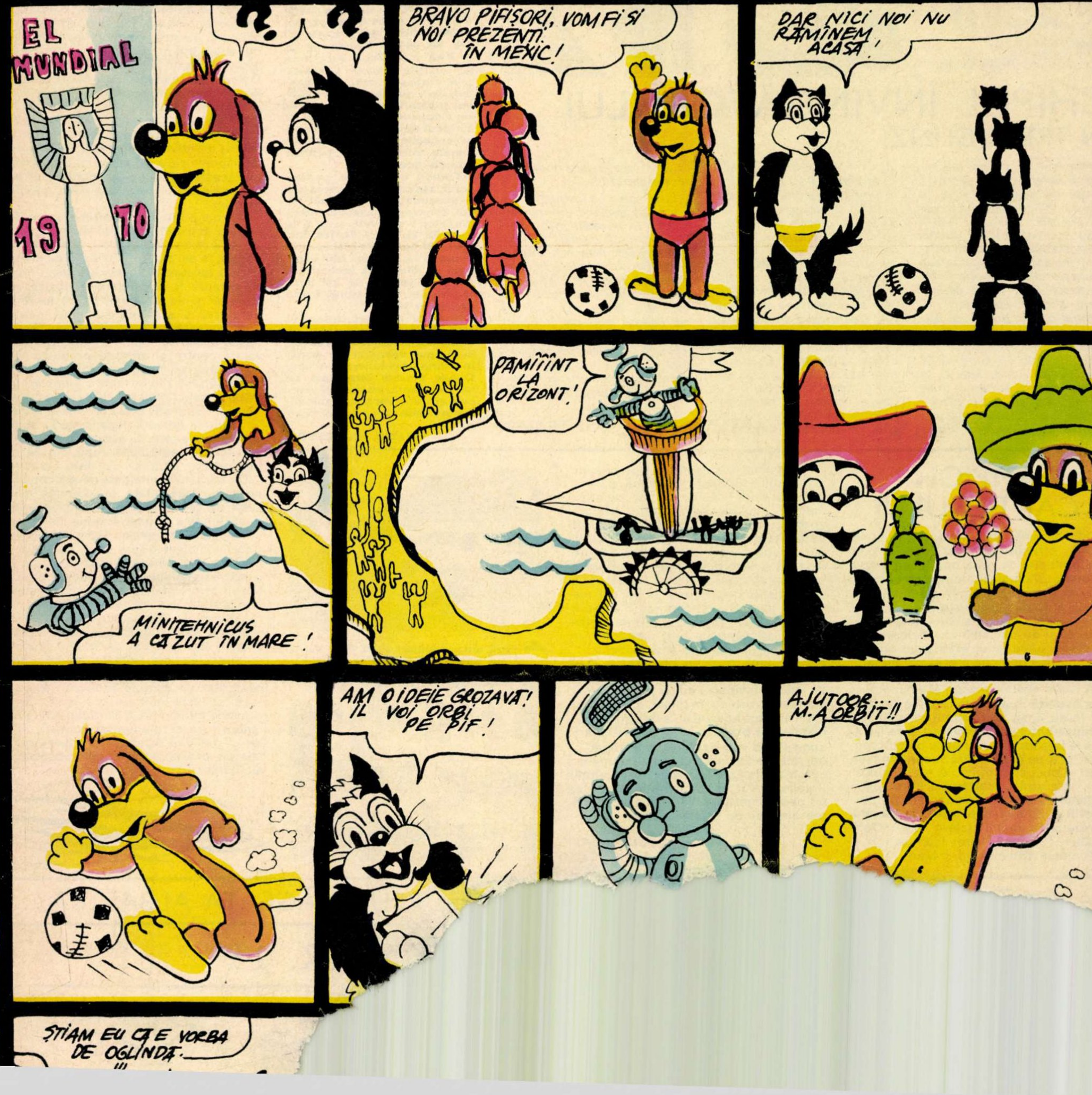
EL MUNDIAL
19 70
? ?
BRAVO PIFIȘORI, VOM FI ȘI NOI PREZENȚI ÎN MEXIC!
DAR NICI NOI NU RĂMÎNEM ACASĂ!
MINITEHNICUS A CĂZUT ÎN MARE!
PĂMÎÎÎNT LA ORIZONT!
AM O IDEIE GROZAVĂ! ÎL VOI ORBI PE PIF!
AJUTOOR... M-A ORBIT!!
ȘTIAM EU CĂ E VORBA DE OGLINDĂ... !!!

DE BANDĂ DESENATĂ: „AVENTURILE COLEGULUI MINITEHNICUS"

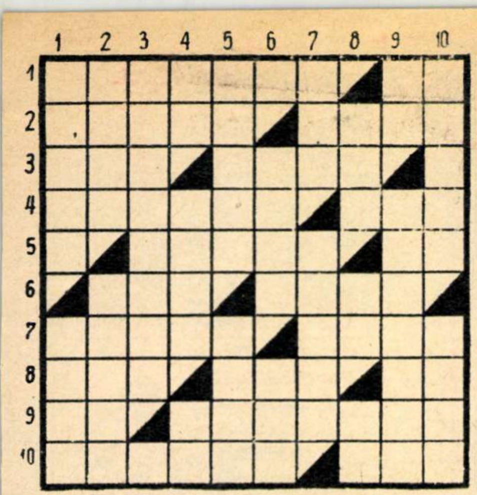

ÎNCEPE ȘCOALA

ORIZONTAL: *1) Colegul de «suferințe» al Smărăndiței în vechea școală de la Humulești. Vas de pămînt. 2) Romăna de exemplu. «Orașul etern» ale cărei școli au fost la început conduse de pedagogi greci. 3) Prieten la Paris. Învață repede! 4) Filozof și om de stat român, autorul maximei «Nu pentru școală ci pentru viață învățăm». Exclamație ironică. 5) Școlărițe. Ore! 6) A ieși (pop.) Se strigă catalogul! 7) Profesor satirizat de Delavrancea în «Școala Domnească» pentru care fiecare elev era un... tătar. Comună în județul Hunedoara. 8) Un as! Ochi al pămîntului. Din teme! 9) Notă ...muzicală. Clădită în anii de școală. 10) Părintele învățămîntului în limba română la școala de la Trei Ierarhi (1813). Feminin, masculin sau neutru.*

VERTICAL: *1) Din școală! A trecut odată cu vacanța. 2) Potrivire a sunetelor finale a două sau mai multe versuri (pl.) Scriitoare română contemporană. 3) Prodigioasa personalitate a poeziei românești care a debutat în 1866 cu o elegie scrisă la moartea lui Aron Pumnul, profesorul său de limba română. 4) Primele din alfabet! Nume bărbătesc. Cec! 5) Cu capul în nori! (fem. pl). Personajul central al religiei islamice. 6) Mînăstire bucureșteană unde Gh. Lazăr a înființat în 1818 o școală profilată pe cursuri începătoare, medii și superioare. Pătrate... agrare. 7) Insulă daneză. Autorii care exprimă prin narațiune idei și sentimente ale eroilor lor. 8) Un ceas în... clasă! Pronume. Din delegație! 9) Studiat la anatomie și fiziologie. Autorul comediei «Școala nevestelor». 10) Fondator (1779—1823) al învățămîntului în limba națională în Țara Românească. Personalitate de seamă a vieții artistice românești (1831—1891) creatorul primei școli de arte frumoase din București.*

Prof. TEODOR AXIOTI

ATENȚIUNE

Deoarece în lista de premii Minitehnicus '70 s-a strecurat o omisiune, facem cuvenita rectificare:

PREMIUL I «RACHETA CUTEZĂTORILOR»

Combina muzicală — Andrisei Petru, Dumitrescu Constantin, Mihoc Doru, Dumbrava Constantin și Rusti Vasile — Casa pionierilor Rădăuți, județul Suceava.

GLUME

Tatăl îl ceartă pe Georgel:

— Iar nu te-ai spălat pe mîini. Ce-ai spune dacă eu m-aș așeza la masă cu mîinile murdare?

— M-aș face că n-ar observat nimic.

Un turist venit la Londra să-și petreacă concediul era disperat din cauza zilelor mohorîte și ploioase. Într-o zi opri un trecător și-l întrebă:

— Spune-mi, la dv. în oraș nu-i niciodată vară?

— Greu de spus, anul trecut vara a căzut într-o miercuri.

AGENDA CONCURSURILOR

Ce bucurii îi așteaptă pe cîștigătorii concursurilor noastre din acest an?

— Începînd de la 15 septembrie se vor înmîna, în cadru festiv, marele premiu individual și marele premiu colectiv precum și premiile I cîștigătorilor concursului Minitehnicus, ediția 1970.

— De asemenea, la Sibiu, va avea loc înmînarea marelui premiu — un cart, cîștigătorului concursului «Galeria cosmonauților» apărut în suplimentul nostru «Racheta cutezătorilor».

— De bună seamă că participanții cîștigători la concursul «Ce știți despre pictură»? au și avut prilejul să se bucure întrucît premiile au și fost trimise.

— În cursul lunii octombrie vor fi expediate și premiile concursului «Săgeata albastră». Cîștigătorului cartului i se va înmîna premiul într-un cadru festiv.

— De asemenea, în cursul lunii noiembrie se va proceda la jurizarea concursului «Expedițiile cutezătorii» după care va avea loc tradiționala expoziție.

Ce ne așteaptă în viitorul an?

— În primul rînd, cele două mari concursuri «Minitehnicus 1971» și «Expedițiile cutezătorii» ediția a III-a.

— Un eveniment important îl va constitui ediția a XV-a a «Tetratlonului prieteniei» ce se va desfășura în vara anului 1971 la București cu participarea a douăsprezece țări.

Despre alte frumoase concursuri și acțiuni vă vom informa la timp.

Cutezătorii

BLITZ

VĂ COMUNIC CĂ ÎN ACEASTĂ VACANȚĂ MI-AM ÎNDEPLINIT CU SUCCES PLANUL DE «CULTURALIZARE» A URȘILOR DIN POIANA BRAȘOV.

ARTUR BROCINER, GALAȚI

STOP

PIONIERI ȘI ȘCOLARI, în paginile revistei «Cutezătorii», puteți citi: noutăți științifice și culturale, enigmele Terrei, microenciclopedie, povestiri în imagini, romane foileton, umor ș.a. Prețul unui abonament pe 3 luni este de 13 lei, iar pe 6 luni de 26 lei. Abonamentele se fac la factorii poștali, oficiile și agențiile P.T.T.R. precum și la difuzorii de presă din școli.

Nici un pionier sau școlar fără abonament la revista «Cutezătorii»!

un zîmbet cu...

Chimistul francez Charles Adolphe Wurtz (1817-1884) a fost întîlnit odată de un prieten plimbîndu-se agitat pe porțiunea de teren din fața laboratorului său, care, pe atunci nu poseda mijloace de protecție împotriva exploziilor. La întrebarea ce face acolo, Wurtz răspunde:

— Aștept rezultatul experienței.

RADIO

DIN PROGRAMUL EMISIUNILOR PENTRU COPII PE PERIOADA 10—17 SEPTEMBRIE A.C. SPICUIM:

Această perioadă cuprinde ultimele zile ale vacanței de vară și primele zile ale începutului noului an școlar.

Emisiunea «Tot înainte» de joi, 10 septembrie, ora 8,10, programul II continuă ciclul «Cartea Vacanței'70», realizat cu concursul pionierilor din întreaga țară, iar a doua zi «Vacanța care trece, școala care vine». În cadrul emisiunii «Teatru radiofonic pentru copii» de duminică 13 septembrie, veți putea audia scenariul «Jurnalul unei prietenii» de Ovidiu Zotta.

Emisiunile de marți 15 septembrie, ziua în care școlile din întreaga țară își vor deschide porțile, vor relata acest eveniment prin reportaje, instantanee radiofonice.

AFIȘ

PENEȘ CURCANUL

Faptele binecunoscutului erou — sergentul Constantin Țurcanu — vă recomandăm să le urmăriți în lectura cărții **«Peneș Curcanul»** *apărută recent în Editura militară — 1970 — semnată de Gavril Săcădat.*

PENTRU FOTOGRAFII AMATORI, REVISTA NOASTRĂ VA PUBLICA ÎN ACEASTĂ PAGINĂ, ÎNCEPÎND CU NOUL AN ȘCOLAR, UN CURS FOTO. TUTUROR, SUCCES!

• • • • • • • • • • •

VREȚI SĂ ȘTIȚI CE E NOU ÎN:

ASTRONAUTICĂ
CIBERNETICĂ
ELECTRONICĂ
CHIMIE
BIOLOGIE
CONSTRUCȚII
MODELISM

ATUNCI NU UITAȚI SĂ VĂ REÎNOIȚI DIN TIMP ABONAMENTELE LA

RACHETA CUTEZĂTORILOR

• • • • • • • • • • • •

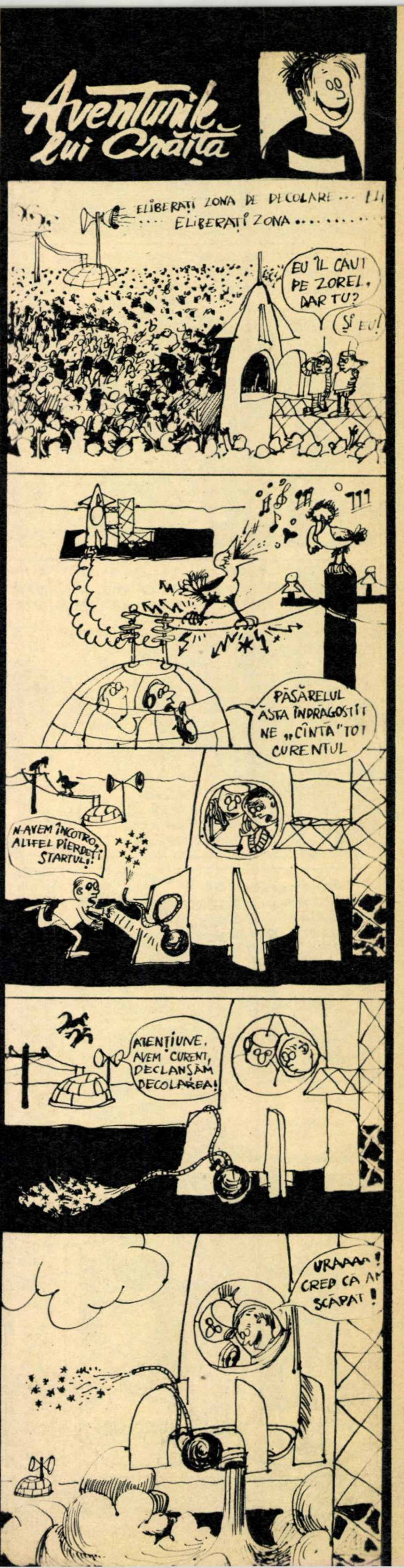
Aventurile lui Crăiță
ELIBERAȚI ZONA DE DECOLARE ... !!!
.... ELIBERAȚI ZONA ....
EU ÎL CAUT PE ZOREL, DAR TU?
ȘI EU!
PĂSĂRELUL ĂSTA ÎNDRĂGOSTIT NE „CÎNTĂ" TOT CURENTUL
N-AVEM ÎNCOTRO, ALTFEL PIERDEȚI STARTUL!
ATENȚIUNE, AVEM CURENT, DECLANȘĂM DECOLAREA!
URAAAA! CRED CĂ AM SCĂPAT!

CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ VASILE

VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT

⑪

EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: ÎN VREME CE EXPEDIȚIONARII LUCRAU SUB AMENINȚAREA PISTOALELOR LA DEGAJAREA GALERIEI DINAMITATĂ DE CĂTRE NIC, DIM DUNĂREANU, CARE ZBURA ÎMPREUNĂ CU ANCA PE UN AVION-ȘCOALĂ, PRIMEȘTE PRIN RADIO INFORMAȚII DE LA DIRECTORUL «CLUBULUI CUTEZĂTORII» DESPRE CEEA CE SE PETRECE LA «LACRIMILE DOCHIEI». AJUNGÎND ÎN MARE VITEZĂ DEASUPRA ACESTEI ZONE, DIM SARE CU PARAȘUTA. AICI, ÎL GĂSEȘTE PE BANDITUL LĂSAT LA INTRAREA ÎN PEȘTERĂ. ESTE PĂZIT CU STRĂȘNICIE DE CĂTRE CODRUȚ. DIM ÎL LEAGĂ PE BANDIT, ÎI IA PISTOLUL, APOI ÎI CERE SĂ-I SPUNĂ CE-AU FĂCUT CU EXPEDIȚIONARII. ÎNTRE TIMP ÎN SUBTERAN...

Desene: PUIU MANU **Scenariu: CONSTANTIN DIACONU**

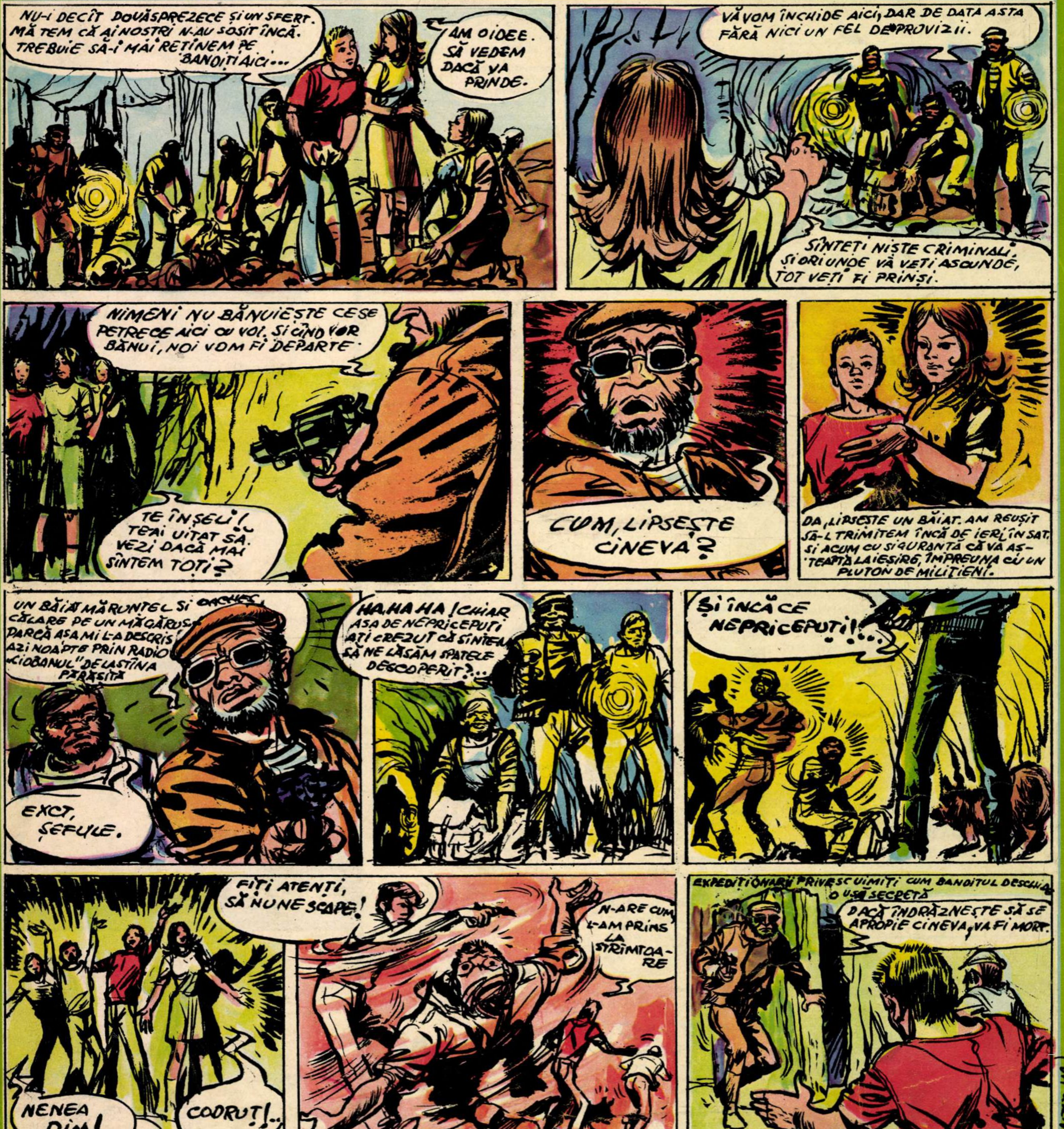
NU-I DECÎT DOUĂSPREZECE ȘI UN SFERT. MĂ TEM CĂ AI NOȘTRI N-AU SOSIT ÎNCĂ. TREBUIE SĂ-I MAI REȚINEM PE BANDIȚI AICI...
AM O IDEE. SĂ VEDEM DACĂ VA PRINDE.
VĂ VOM ÎNCHIDE AICI, DAR DE DATA ASTA FĂRĂ NICI UN FEL DE PROVIZII.
SÎNTEȚI NIȘTE CRIMINALI. ȘI ORIUNDE VĂ VEȚI ASCUNDE, TOT VEȚI FI PRINȘI.
NIMENI NU BĂNUIEȘTE CE SE PETRECE AICI CU VOI. ȘI CÎND VOR BĂNUI, NOI VOM FI DEPARTE
TE ÎNȘELI! TE-AI UITAT SĂ VEZI DACĂ MAI SÎNTEM TOȚI?
CUM, LIPSEȘTE CINEVA?
DA, LIPSEȘTE UN BĂIAT. AM REUȘIT SĂ-L TRIMITEM ÎNCĂ DE IERI ÎN SAT. ȘI ACUM CU SIGURANȚĂ CĂ VĂ AȘTEAPTĂ LA IEȘIRE, ÎMPREUNĂ CU UN PLUTON DE MILIȚIENI.
UN BĂIAT MĂRUNȚEL ȘI OACHEȘ, CĂLARE PE UN MĂGĂRUȘ? PARCĂ AȘA MI L-A DESCRIS AZI NOAPTE PRIN RADIO „CIOBANUL" DE LA STÎNA PĂRĂSITĂ
EXCT, ȘEFULE.
HA, HA, HA! CHIAR AȘA DE NEPRICEPUȚI AȚI CREZUT CĂ SÎNTEM SĂ NE LĂSĂM SPATELE DESCOPERIT?...
ȘI ÎNCĂ CE NEPRICEPUȚI!...
FIȚI ATENȚI, SĂ NU NE SCAPE!
NENEA DIM!
CODRUȚ!..
N-ARE CUM, L-AM PRINS LA STRÎMTOARE
EXPEDIȚIONARII PRIVESC UIMIȚI CUM BANDITUL DESCHI O UȘĂ SECRETĂ
DACĂ ÎNDRĂZNEȘTE SĂ SE APROPIE CINEVA, VA FI MORT.

(VA URMA)

Cutezătorii 37

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București.
Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura Scînteii. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII.
Redactor de număr: Lidia NOVAC. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAȘ

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă. 41033

1 LEU

108

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

38

JOI, 17 SEPTEMBRIE,
1970, ANUL IV

156

Din sumar

O NOUĂ RUBRICĂ: PERISCOP

Două povestiri cu sfîrșit neașteptat! SEMNEAZĂ: OCTAV PANCU-IAȘ ȘI IULIU RAȚIU (pag. 6-7)

* * *

Invitație la dezlegarea tainelor istoriei: SECRETELE PUȚULUI DIN YUCATAN (pag. 10-11)

INGINERI LA „UZINA DE MIERE"...

FOTO: GR. PREPELIȚA

a
ACTUALITAȚI
CUTEZĂTORII
38

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

Se împlinesc trei ani de cînd — mirosind a cerneală proaspătă și vibrînd de emoția întîlnirii cu publicul — își lua zborul spre chioșcuri o nouă revistă. Revista celor dornici de instruire și destindere, de noutate și extraordinar. Revista celor dornici de a savîrși ei înșiși fapte de seamă, avizi de a se dovedi ei înșiși adevărați cutezători.

Eforturile redactorilor și colaboratorilor de a realiza o revistă modernă, tinerească — stimulate pregnant de sugestiile cititorilor — au fost răsplătite prin creșterea popularității noii publicații. În fiecare familie, «Cutezătorii» s-au aflat între cutezători, între prieteni.

Acum, revista apare într-un număr dublu de exemplare față de toamna lui 1967. Credincioasă menirii sale, titlului atît de îndrăgit, revista nu se poate mulțumi cu cele ce a realizat. La începutul unui nou an școlar, ne îndreptăm radarele spre sutele de mii de cititori, spre părinții și frații mai mari ai acestora.

Intenționăm să lansăm o nouă rubrică. În ea ne vom întîlni cu părinții voștri. Vom vorbi despre voi, cei care purtați cu cinste cravata roșie. Despre faptele voastre frumoase, despre cum vă înțelegeți și cum vă înțeleg părinții, despre îndatoririle voastre — onorate și neonorate — în viața de familie.

Este cineva, printre cutezători, care să aibă emoții auzind de această întrevedere?

Am vrea să ne adresăm părinților voștri cu gîndurile voastre, cu aceeași trăire pasionată cu care le închinați propriile voastre fapte, cu aceeași franchețe cu care vă recunoașteți — cînd se petrece — cutare sau cutare greșeală.

Dorim să vă faceți mai bine cunoscuți familiilor voastre, — ca preadolescenți, ca pionieri, ca tineri care bat cu aviditate la porțile maturității.

Rubrica PĂRINȚI ȘI COPII va fi un dialog al generațiilor, în purtarea căruia atît opiniile celor vîrstnici cît și punctele voastre de vedere sînt așteptate cu viu interes.

Mihai Negulescu

LA 11 SEPTEMBRIE 1970 AU ÎNCEPUT, LA RUSSE ÎN R.P. BULGARIA CONVORBIRILE ÎNTRE DELEGAȚIA DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, CONDUSĂ DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA ȘI DELEGAȚIA DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALĂ A REPUBLICII POPULARE BULGARIA, CONDUSĂ DE TOVARĂȘUL TODOR JIVKOV, PRIM-SECRETAR AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST BULGAR, PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINIȘTRI AL REPUBLICII POPULARE BULGARIA. CONVORBIRILE OFICIALE AU CONTINUAT A DOUA ZI, PE MALUL ROMÂNESC AL DUNĂRII.

ÎN CADRUL CONVORBIRILOR, CARE S-AU DESFĂȘURAT ÎNTR-O ATMOSFERĂ TOVĂRĂȘEASCĂ, CORDIALĂ, AU FOST ABORDATE PROBLEME PRIVIND CONSTRUIREA ÎN COLABORARE A COMPLEXULUI HIDROENERGETIC DE PE DUNĂRE ISLAZ-SOMOVIT ȘI S-A FĂCUT UN SCHIMB DE PĂRERI PRIVIND RELAȚIILE BILATERALE.

ÎN FOTO: ÎNTÎLNIRE CALDĂ, PRIETENEASCĂ.

PERISCOP

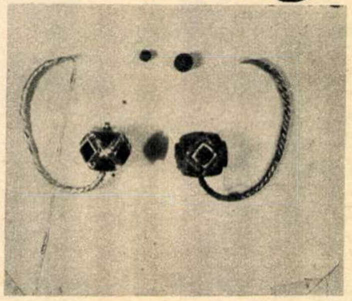

ARHEOLOGIE... DIN ÎNTÎMPLARE

Transmite **Horia Pintea,** clasa a VI-a, Liceul nr. 15 — Cluj: Cîțiva copii se jucau de-a alpiniștii într-o carieră de lut părăsită. La un moment dat, au observat ceva strălucitor. Tot săpînd, au scos la lumina zilei niște obiecte care împreună cu alte vestigii au fost prezentate academicianului **C. Daicoviciu.** Astfel au aflat ei că descoperiseră urme tocmai din timpul migrației popoarelor. Obiectele sînt doi cercei de aur și două mărgelușe. Cerceii sînt încrustați cu pietre semiprețioase, violete.

Să vi-i prezint pe micii arheologi: **Valentin Cîmpeanu, Emil Mureșan, Marta Dorin, Nicu** și **Nelușu Așchilean.**

Alături, vă trimit fotografia obiectelor descoperite.

POVESTITORII

Transmite corespondentul nostru special, pionierul **Constantin Rusu** din Ploiești: Nelu, prietenul meu cel mai bun, are mai mereu fel de fel de idei. Îmi zice el într-o zi, cînd eram împreună și vorbeam de una, de alta: «Ce-ar fi să înființăm un «Colț vesel»? Și ce să facem cu el? I-am întrebat. «Să ne distrăm», mi-a răspuns. Am mai chemat un prieten, și încă unul și am hotărît să ne întîlnim în fiecare după-amiază să povestim fel de fel de lucruri vesele din cărți, întîmplări adevărate. Și ce credeți că s-a întîmplat? S-a dus vestea «Colțului vesel», încît a ajuns și la urechile celor mai mici copii din vecini. Ne-am pomenit cu o mulțime de spectatori care, treptat, la rîndul lor, s-au transformat în povestitori. Tare ne-a plăcut ideea lui Nelu».

FLORIN ȘI PERFORMANȚELE

Vreți să deveniți la fel de puternici și armonios dezvoltați ca prietenul nostru **Florin Preduchin,** din Iași? Aflați că, numai cu doi ani în urmă, el era un băiat slăbuț, pirpiriu. Cum s-a petrecut transformarea? Ne-o

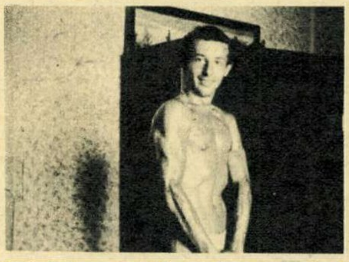

mărturisește el în scrisoarea trimisă împreună cu aceste fotografii: «**Am urmat și urmez cursul de culturism publicat în revista «Cutezătorii». În ultimul timp am început să fac și exerciții cu extensorul și am adăugat cîteva kilograme la greutățile inițiale. Am crescut în greutate cu opt kilograme, iar mușchii au început să prindă formă**».

Duminică, 13 septembrie, s-a deschis la Casa de cultură «Petöfi Sándor» din București, **expoziția costumelor populare miniaturale realizată din lucrările trimise de cititorii revistei «JÓBARÁT»** Expoziția va fi deschisă pînă în ziua de 25 septembrie a.c.

PERISCOP

Septembrie

Noaptea, cărţile nou-nouţe
Ţin sfat îndelung în ghiozdane.
Din fizică alunecă săniuţe
Şi zboară aeroplane,

Algebra ascultă uimită:
Se aud susurînd ape în Geografie
Şi Limba română în taină recită
O poezie.

În cartea de Chimie se fac experienţe:
Acizi şi baze ţin sfat domol.
Foile se înroşesc pe feţe
Ca o hîrtie de turnesol

Şi dintr-o dată Geometria tresare:
În razele lunii, unghiurile zvelte
Se prefac în păsări albe, călătoare
Zburînd peste delte.

VALERIU PANTAZI

AL V-LEA CONCURS ŞI FESTIVAL „GEORGE ENESCU"

A devenit o tradiţie a culturii noastre organizarea, la fiecare trei ani, a unor intîlniri între reprezentanţii diferitelor generaţii de muzicieni în cadrul Concursului şi Festivalului ce poartă numele marelui Enescu. Concertişti cu glorie mondială, maeştri ai claviaturii, arcuşului, cîntului sau baghetei, ca şi tineri aspiranţi la consacrarea adusă de laurii competiţiei muzicale, se întîlnesc pentru a cincea oară sub semnul artei neuitatului nostru maestru, aducînd memoriei sale un pios omagiu. Muzica enesciană, una dintre pietrele preţioase ale tezaurului artei româneşti şi mondiale străluceşte în aceste zile reflectînd sensibilitatea poporului din mijlocul căruia s-a ridicat artistul. Acordurile patetice ale «Simfoniei a III-a» din concertul inaugural au fost ascultate cu emoţie de miile de spectatori prezenţi în Sala Palatului, ca şi de alte zeci de mii de iubitori ai muzicii, aflaţi lîngă aparatele de radio sau televiziune.

E greu, din noianul de impresii muzicale, să poţi selecta şi exprima în cîteva rînduri de plumb şi de tuş cele mai fascinante momente ale festivalului. Poate impetuozitatea dialogului cu planul, al marelui interpret maghiar *Cziffra*, unul din marii romantici ai acestui secol. Poate arcuşul precis, lucid şi strălucitor al violonistului mexican *Henryk Szeryng*, oaspete tradiţional al festivalului ale cărui ediţii le onorează pentru a treia oară. Poate mîinile de vrăjitor ale spaniolului *Nicanor Zabaletta*, considerat cel mai mare virtuoz contemporan al harpei. Sau poate, pur şi simplu, momentul atît de obişnuit şi atît de altfel de fiecare dată, cînd rumorii unei orchestre ce-şi acordează instrumentele îi ia locul liniştea de o clipă, dirijorul ridică bagheta şi în sală, urcînd pe primele acorduri, se înalţă MUZICA...

Nu mai puţin emoţionante sînt primele contacte cu cei mai tineri oaspeţi ai întîlnirii muzicale bucureştene: cei a căror pregătire şi... talent vor trebui să fie ierarhizate pînă la finele concursului. 120 tineri şi... foarte tineri din cinci continente, cunosc emoţiile competiţiei iar noi, cei care stăm între podium şi juriu, avem emoţii şi sperăm pentru încă liceana dar senioara viorii. *Silvia Marcovici*, pentru pianistul *Radu Toescu* sau pentru *Eugenia Moldoveanu* şi *Mihai Panghe*, care au părăsit costumul de epocă coborînd de pe scena operei şi s-au îmbrăcat în ţinuta sobră

E. MĂNESCU

(CONTINUARE ÎN PAG. 8)

În paginile 8–9 ale acestui număr, muzicologul VIOREL COSMA vă prezintă secvenţe din istoria de 15 ani a Concursului şi Festivalului «George Enescu».

EXPEDIŢIA -- O.M. 1970

TO EXPEDICIO

O expediţie a pornit în precedentul an şcolar spre cosmos în căutarea ingenioasei planete unde fiinţele şi obiectele se comportă într-un mod cu totul aparte. Curajosul echipaj şi nava spaţială Ráró au avut multe peripeţii în călătoria lor de trei trimestre, şi pe unde au zburat, pe unde au aterizat — nu ştiu cum se face — dar veşnic s-au lovit de probleme care sînt legate de obiectele şcolare: de fizică, geografie, chimie, matematici sau ştiinţele naturii... Însfîrşit, să vă destăinuiesc că toate acestea s-au petrecut în paginile revistei Jóbarát, în cadrul concursului devenit tradiţional: Olimpiada pe materii, de unde şi prescurtarea O.M. Ce să vă spun, «echipajul» s-a comportat admirabil în tot decursul «călătoriei», iar pe cei 32 de cîştigători i-a aşteptat o călătorie adevărată prin judeţele Covasna şi Braşov.

Într-un loc pitoresc, la Băile Balvanioş a avut loc un concurs de preselecţie pentru a-i desemna pe cei mai grozavi «astronauţi» — patru la număr — din cei 32 de temerari. Aceştia urmau să-şi măsoare forţele în cunoştinţe, perspicacitate, fantezie, pe scena teatrului din Sfîntu-Gheorghe, în faţa unui public numeros în vederea decernării premiilor binemeritate. Această fază finală a concursului a fost un prilej, în care toţi cei 32 de copii s-au putut socoti fericiţi cîştigători, pentru că au petrecut trei zile de neuitat, au văzut atîtea lucruri minunate, au legat multe prietenii. Va rămîne în amintirea lor întîlnirea cu cunoscuţii ciclişti din Micfalău, meciul de fotbal (deşi rezultatul de 3 : 1 a dovedit că, pe cărările întortocheate ale ştiinţelor se descurcau mai uşor decît pe gazon), vizita la Casa memorială a Mureşenilor. Aici, la intrare, i-au întîmpinat cele două plăci de marmoră cu inscripţiile: «Aici a trăit pedagogul şi academicianul Iacob Mureşianu-tatăl — 1812—1887 — promotor al învăţămîntului şi animator al presei din Transilvania«. «Aici

(Continuare în pag. 4).

● ● ● ● ● ● ● ●

Expediția... O.M. 1970

(Urmare din pag. 3).

s-a născut și a trăit gazetarul și publicistul dr. Aurel Mureșianu — 1847—1909 — luptător pentru emanciparea maselor populare din Transilvania». Își vor aminti cu plăcere și de excursia la Brașov, de călătoria cu noul teleferic...

Toți participanții la faza finală a Olimpiadei pe materii s-au întors din această călătorie mai bogați în cunoștințe, mai dornici de a porni temerari spre aflarea comorilor încă necunoscute de ei ale literaturii, geografiei, științelor naturii, chimiei sau fizicii — spre noul an școlar și... viitoarea Olimpiadă pe materii.

E. BOKOR

● ● ● ● ● ● ● ●

FILE DIN EXPEDITIILE ”CUTEZATORII”

În fiecare zi voluminosul jurnal al «Expedițiilor Cutezătorii» se îmbogățeste cu noi și noi succese înregistrate de echipajele expediționarilor.

ECHIPAJUL «CHINDIA»...

...din Tîrgoviște ne transmite, printr-o telegramă, bilanțul activității: «**Deschis traseu turistic între Bucegi și Leaota — Stop — Turnat un film color — Expediție în Bucegi–Stop — Întocmit album fotografii — Stop — Ierbar — pietrar — insectar — Stop — Ne-a însoțit mereu soarele, prieten — Stop-Căpitan — Gh. Tzitzeclis, secund — Camelia Mihai.**

Și, în timp ce unii se bucură de tovărășia unui prieten atît de cald cum este Soarele, pe Muntele Iezer

...SE DEZLĂNȚUIE FURTUNA!

Vîntul suflă cu putere. Îndoaie copacii. Uneori se înfurie atît de tare de parcă ar vrea să-i smulgă din rădăcină. Se năpustește cu vuet asupra corturilor de lîngă lac. Dar nu izbutește nimic. Echipajul «**Hidrologii Făgărașului**» le-a fixat bine. Cu toată furtuna, grupa hidrologică formată din pionierii **Eugen Martin, Nicolae Geambașu și Florin Țelinoiu** continuă munca de cercetare. În corturi, centralizează datele, calculează perimetrul lacului Iezer, Apoi, expediționarii din Oești-Argeș pornesc mai departe, sînt atîtea ape pe care le mai au în studiu... Drumul spre lacul Urlea îi duce pe lîngă stîna oierilor din Voivodeni. Cum i-a văzut, vătaful i-a și întîmpinat cu cîte un bulz de brînză și jintiță. Toți au fost încîntați de cină. Cel mai bucuros însă s-a arătat bucătarul echipajului. De data aceasta a fost, în sfîrșit, și el servit. Scăpase de prepararea cinei. Pentru că orice s-ar spune nu e ușor să alcătuiești mereu meniuri noi, gustoase. Și, totuși dintr-o astfel de preocupare, în tabăra pe care și-au instalat-o «**Șoimii Carpaților**» în Bucegi, se prepară un desert nemaipomenit...

...Iar ca să ne convingem, căpitanul echipajului, Ion Căldăraru ne-a și făcut o invitație. Dacă am avea timp să mergem, vă asigur că n-am fi primii oaspeți ai unui echipaj. Nu. Cu cîtva timp în urmă, echipajul «**Zori noi**» a primit...

UN OASPETE

Era seară. Tocmai se încinseseră jocuri în jurul focului de tabără cînd, a sosit un băiat. A cîntat și s-a înveselit cu ei. Ca să nu se uite acea minunată seară, a scris în jurnalul echipajului: «**Vă mulțumesc, m-am simțit atît de bine cu voi, a fost atîta veselie încît nu vă voi uita niciodată». IULIAN TURCU,** Liceul nr. 6 Timișoara.

O știre de ultima oră ne aduce noutăți de la echipajul «Albatros»: «**Toți cei 11 albatroși pedalează puternic spre Sibiu. Pînă acum avem la bord 300 km. Sîntem sănătoși și totdeauna veseli. Mîine ne vom lua «zborul» spre Sebeș.**» Alături de acești încercați călători ai munților, licăresc timid și...

...LICURICII

Porniți doar de cîteva zile, membrii echipajului din sectorul VI București urcă îndrăzneți în Munții Făgărași. Au grijă să lumineze bine fiecare poiană, să descopere fiecare floricică care împodobește muntele. Ierbarul lor va fi un dar adus în ziua reîntîlnirii cu școala dragă.

LIDIA NOVAC

EPILOG „MINITEHNICUS” 70

— Ne pare rău!

Aceeași exclamație rostită de copii ca și de vîrstnici în fața afișului care anunță: «Expoziția s-a închis».

Ne pare rău și nouă, organizatorilor. Ne-a devenit drag șuvoiul neîntrerupt de vizitatori care s-a perindat timp de o lună de zile de dimineața și pînă seara. Ne-au devenit dragi și obiectele care uimeau sau înveseleau pe vizitator: uruitul ca de avion al vehiculelor cu pernă de aer de la Galați ce adunau în cîteva clipe în jurul lor cîteva sute de curioși, cățelușul electronic de la Plătărești ce lătra foarte supărat atunci cînd îi luai osul, «confratele» lui din Gherla care umbla atît de caraghios mișcîndu-și vesel codița, roboții și toate celelalte aparate care dădeau farmec acestei originale expoziții. 200 000 de vizitatori s-au distrat și au admirat lucrările Minitehnicienilor. Și pentru că sîntem la capitolul «Cifre» reamintim: Minitehnicus 1970 = 10 000 de concurenți, 7 500 de lucrări aflate în expozițiile județene, 1 000 de lucrări selecționate la expoziția pe țară, peste 300 de premianți.

Așa precum am semnalat și în paginile revistei, am avut mulți oaspeți de peste hotare, veniți la lucrările Conferinței internaționale pe tema

2300 Km. PE BICICLETE

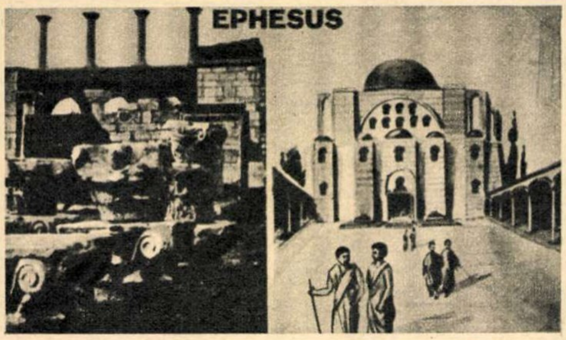

Cei nouă băieți, împreună cu profesorii Acațiu Fejer și Anton Balázs ne sînt, de fapt, vechi cunoștințe.

După întoarcerea lor din Bulgaria și Turcia, cicliștii din com. Micfalău jud. Covasna ne-au vizitat la redacție.

Red. — Din ilustrata pe care ne-ați trimis-o de la Ephesus (pentru care vă mulțumim) am înțeles că ați hotărît să vă întoarceți mai devreme decît vă planificaserăți...

— Da, așa este, am scurtat puțin traseul... Ne-a apucat un dor de-acasă, cum nici nu vă puteți imagina, ne răspunde Zoltan Duka.

— *Ne-am avîntat departe, de dala aceasta — intervine Vasile Marcu. Am ajuns pînă la Marea Egee, Marea Marmara, pînă în Asia și nu fără «pene de motor»...*

— Defecțiunile tehnice le-am înlăturat noi, dar la Kirakelli și Tekirdag ne-a primit o căldură gata, gata să ne topească și pe noi și cauciucurile bicicletelor, ne povestește Alexandru Lepeduș. Dar nimic nu a întunecat bucuria de a vedea Istanbulul, Bosforul. La 3 august am ajuns pe malul asiatic. Am trecut pe alei cu cedri și măslini, iar în orașul Canakkale (situat la porțile Dardanelelor), am asistat la pregătiri pentru frumoasa sărbătoare tradițională a aniversării Troiei.

— Aveți desigur multe amintiri frumoase?

— Da, am făcut baie și am strîns scoici în Marea Marmara și Marea Egee, completează Székely Zsolt. Într-o seară am avut chiar onoarea să primim o vizită puțin obișnuită: ne-am trezit cu o broască țestoasă cît toate zilele. Unii susțin că are carnea gustoasă. Dar Vasilică, bucătarul nostru, nu cunoștea rețeta așa că broasca a scăpat — și... poate trăiește și astăzi.

— În ziua de 8 august am zis: Gűle, Gűle Turkay! (la revedere, Turcia) —, încheie sumarul jurnal de călătorie tovarășul profesor Balázs. De fapt, ajungînd pînă în Asia ne îndeplinisem în mare parte planul de călătorie. Parcursesem 2 300 km cu bicicletele, ceea ce nu e puțin lucru pentru luna lui cuptor...

ECATERINA REDEI

ÎNTRE NOI, REPORTERII

Am un prieten astronom. Vreau să spun: aveam un asemenea prieten. Ne-am certat. Bineînțeles, din vina lui. L-am rugat ceva și m-a refuzat. L-am rugat să pună o vorbă acolo unde trebuie (știe el, că de aia e astronom) și să așeze solstițiul de vară la 15 septembrie. Aceasta este cu adevărat cea mai lungă zi, i-am spus. Ziua celor 1001 de povești din vacanță, ziua celor 1001 de planuri și visuri pentru anul școlar care începe. E o propunere ispititoare, sper că sînteți de acord. De ce n-o fi acceptat-o astronomul meu? El n-a fost copil? El n-a fost elev? A fost, firește. Un singur lucru n-a făcut și de aici, mai mult ca sigur, se trage refuzul lui. Ce n-a făcut? N-a citit corespondențele foarte tinerilor mei colegi reporteri, trimise la «Cutezătorii». Hei, dacă le citea...

Dacă citea, de pildă, reportajul lui Cîrstea Florian, clasa a VIII-a, satul Pîrșani, Dolj... *Concret, concis, plin de date semnificative; mie, vă spun cinstit, mi-a plăcut grozav. «Pentru colegii mei, scrie Florian, chiar prima zi de școală poate fi socotită un prilej de bilanț. Ne-am odihnit în vacanță, dar am făcut și treabă bună. Ascultați numai: am plantat pe terenul școlii 600 butuci de vie, apoi, în grădina școlii, am cultivat fasole, cartofi, roșii. Numai cartofi am strîns peste 300 de kg! Am amenajat apoi un teren de sport și o grădină cu flori. Brădușii răsădiți la poarta școlii s-au prins... Avem ceva de povestit în prima zi de școală, nu-i așa?»*

Sau dacă citea astronomul meu corespondența Luciei Mihăileanu, clasa a VII-a din Iași... *Mai întîi ar fi recunoscut din primele rînduri că scrisoarea a fost redactată de o fetiță. Căci iată cum își începe Lucia misiva: «La revedere păpușico, te las acasă să-i ajuți mamei la murături și magiun. Eu încep școala. Mă întrebi dacă sînt bucuroasă sau tristă? Ești o prostuță dacă întrebi așa ceva. Sigur că sînt bucuroasă. Mă întîlnesc cu colegele, cu noile cărți, cu albul imaculat al caietelor, cu mirosul de nou, de proaspăt pe care îl are fiecare început de an școlar... Și sigur că sînt tristă. Vara a rămas în urmă, florile pe care le-am adus din tabără au și început să se ofilească...*

Sau, în sfîrșit, dacă astronomul meu citea scrisoarea Doinei Cornea și Lenuței Delan, colege în clasa a VIII-a, Școala generală nr. 1 din Beiuș, Bihor... *Ar fi aflat că începutul anului școlar înseamnă pentru prietenii Lenuței și Doinei nu doar ziua cînd «pășesc într-o clasă superioară», cînd «mai hotărît ca oricînd, răsună angajamentul lor de a învăța temeinic», ci «bucuria de a se reîntîlni cu o foarte frumoasă îndeletnicire: aceea de a culege materiale folclorice din bogatul tezaur al regiunii.»*

Am o idee, cutezătorilor! Să socotim noi, fără aprobarea prietenului meu astronomul, ziua de debut a anului școlar drept cea mai lungă și mai plină de lumină și frumusețe din întreg anul. Argumente, v-ați convins, avem destule...

O.P.-I.

ATENȚIE, ECHIPAJ! TREC PE RECEPȚIE

...S-a stabilit ad-hoc o formulă de codificare prin aparatele de emisie-recepție. S-au format patru echipe. Fiecare au indicativul său. Momentul plecării:

— Sînt echipaj conducător! raportați: gata de drum? Trec pe recepție.

Rînd pe rînd, echipajele 2, 3 și 4 raportează:

— Gata de plecare! Trecem pe recepție.

Se transmite ordinul de punere în mișcare a autovehiculelor. Se indică itinerarul care urmează a fi parcurs.

Sînt patru microbuze. Merg în coloană. Din cînd în cînd, lucrătorii de miliție — comandanți de echipaje din fiecare microbuz — comunică între ei prin «miraculoasele» penare cu antenă și microfon. Se raportează respectarea itinerarului, viteza de înaintare, se transmit și se execută ordine.

Pe neobservate cei 40 de mici agenți de circulație ajung la Fîntînele, la Palatul de lumini... Se mai face un scurt popas la Salina Praid apoi, din nou la drum. Trebuie să ajungă cît mai repede la Sovata.

Stațiunea îi primește plină de farmec și căldură. Pionierii poartă centuri cu diagonală, mînecare și mănuși, caschete și băști. Toate, albe ca laptele. Sînt în uniforme de agenți de circulație. Pe unde trec se aud multe cuvinte frumoase, de laudă, la adresa lor. Se fac că nu aud. Zîmbesc bucuroși și își continuă excursia pe care Serviciul miliției municipiului Tîrgu-Mureș a organizat-o drept recompensă pentru activitatea depusă de micii agenți de circulație din oraș.

Petre GIURGIU

«Copilul în fața dezvoltării științei și tehnicii contemporane», organizată de Consiliul Național al Organizației pionierilor. Cu toții ne-au vizitat și iată cîteva din impresiile și părerile lor consemnate în Cartea de onoare a expoziției:

• FELICITĂRI DIN TOATĂ INIMA LUI «MINITEHNICUS» ȘI EDUCATORILOR. ACEASTA ESTE FORȚA ADEVĂRULUI PENTRU VIITOAREA LOR CHEMARE DE A DEVENI OAMENI MODERNI ȘI ÎN ACELAȘI TIMP LUPTĂTORI PENTRU PACE, PENTRU O LUME MAI BUNĂ ÎN CARE SĂ NU MAI EXISTE NOȚIUNEA DE SUFERINȚĂ PENTRU COPII. MULTE SUCCESE, DRAGI PRIETENI!

TIBOR LAKATOS
Secretar general al CIMEA

• APRECIERILE MELE ȘI ADMIRAȚIA TOTALĂ PENTRU INGENIOZITATEA COPIILOR DIN ROMÂNIA. ACEST ECHILIBRU CĂTRE REALIZAREA TEHNICĂ ȘI IMAGINAȚIE TREBUIE SĂ FIE UN EXEMPLU PENTRU TINERETUL DIN ÎNTREAGA LUME.

CIC ESTE MÎNDRU SĂ COLABOREZE STRÎNS CU O ORGANIZAȚIE ROMÂNEASCĂ ATÎT DE DINAMICĂ CE PREZINTĂ REALIZĂRI DE O ÎNALTĂ VALOARE TEHNICĂ ȘI UMANĂ.

FRANCIS WATTIER
Secretar general al CIC (U.N E.S.C.O.)

• AM FOST IMPRESIONAT ÎN CEL MAI ÎNALT GRAD DE NENUMĂRATELE REALIZĂRI ALE COPIILOR DIN ACEASTĂ ȚARĂ. FELICITĂRILE MELE!

Dr. RARENZO RODRIGUEZ PERELTE
Universitatea Tample — Facultatea de
medicină Philadelphia — U.S.A.

Pe una din pagini se află semnătura: «HENRI COANDĂ», care, alături de nenumărați vizitatori a admirat ingeniozitatea minitehnicienilor.

Dar bucuriile Minitehnicus-ului nu s-au sfîrșit. Ele abia încep pentru cei cărora li se vor înmîna premiile, medaliile, diplomele... Și să ne bucurăm pentru viitoarea ediție Minitehnicus după care ne vom întîlni și mai mulți, cu construcții și mai multe și mai ingenioase.

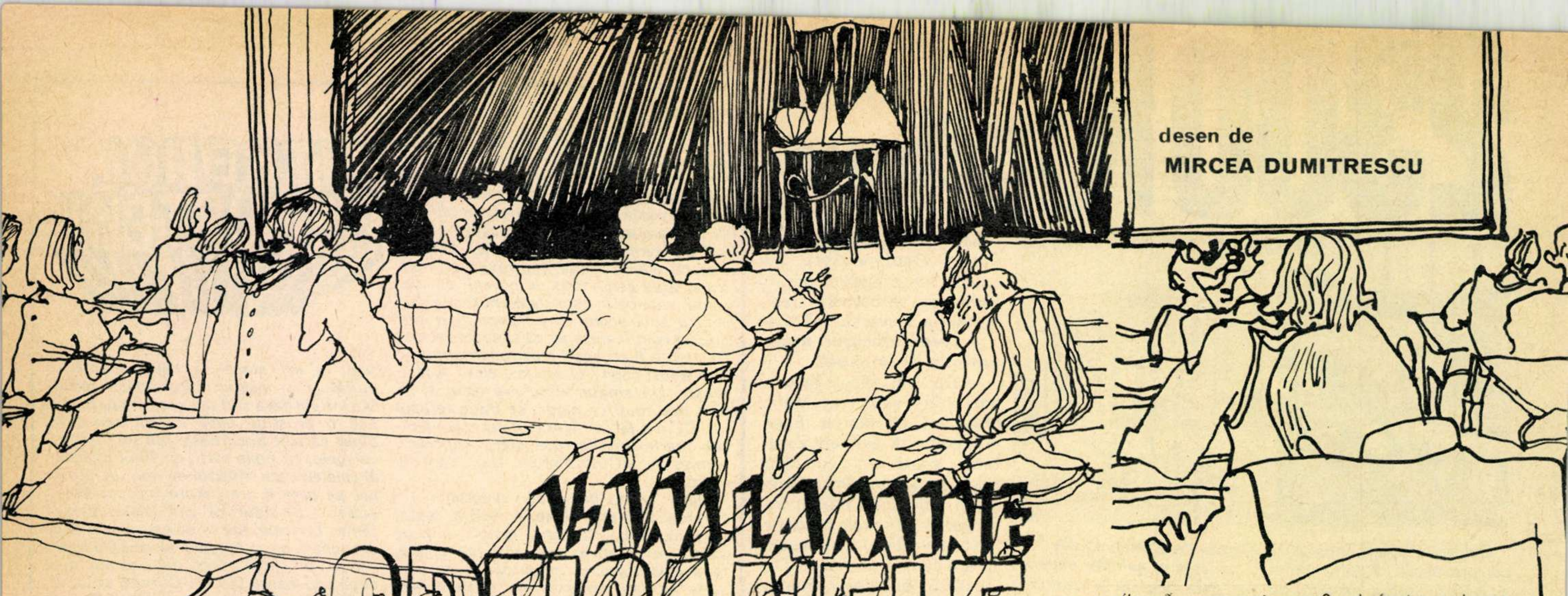

desen de
MIRCEA DUMITRESCU

N-AM LA MINE CREIOANELE COLORATE

de OCTAV PANCU-IAȘI

În seara aceasta avea să adoarmă greu. Știa că așa o să se întîmple și totuși n-o rugase pe mama să-i facă un ceai de tei (poate ați aflat ce liniștitor e un ceai de tei) și nici nu se gîndea să aprindă lumina și să încerce să citească două, trei pagini (poate ați aflat ce bine te adorm cîteodată și două, trei pagini). Stătea pe pat, cu mîinile sub cap, și se gîndea.

Așadar, vacanța s-a sfîrșit...

Ce-ar fi ca în prima oră de desen — vor avea, desigur și anul acesta desenul — să li se dea să deseneze vacanța... da, *vacanța*, nu o zi de vacanță, nu cea mai frumoasă zi petrecută în vacanță... ce-ar fi dacă?

— Vă rog să mă iertați, ar spune, nu pot.

— Trebuie să poți!

— Nu, vă rog să mă iertați, nu pot.

— Doar nu mai ești în clasa întîi. Într-a opta n-ai voie să...

— N-am la mine creioanele colorate.

— Fă doar o schiță alb-negru.

— Alb-negru?

— Bine. O rog pe Delia să-mi împrumute acuarelele ei.

...În mijloc, o pată mare albastră... un albastru intens... te dor ochii dacă te uiți mai mult la ea.

— Ce-ai vrut să înțelegi prin această pată albastră, inere?

— Nimic, tovarășe profesor.

— Atunci de ce ai început cu ea?

— Trebuia să încep cu ceva frumos.

— Te-ai gîndit să redai cerul?

— Cum să redau cerul? Așa ceva nu se poate...

...Cerul acela de la Cheia... acoperiș albastru, neclintit... Tabăra... Rîsul de după amiază, cînd nimeni nu voia să doarmă... Comandantul care ținea cu italienii în finala cîștigată de brazilieni... Fata aceea sfioasă... cum o cheama?... de fapt n-o chema nimeni în nici un fel, nu se împrietenise cu nimeni... se uita la soare... se uita la cer... ținea totdeauna o crenguță de brad în mînă... Ești tristă? Nu, de ce să fiu!... I-ar fi povestit un film, i-ar fi vorbit despre cei doi peruși ai lui de acasă, dar ea nu voia nimic. Se mulțumea cu cerul acela albastru... Ești tristă? Sînt fericită!...

...Și apoi, neapărat, alături de pata albastră, una liliachie...

— Ce-ai vrut să înțelegi prin această pată liliachie, elev?

— Nimic, tovarășe profesor.

— Nu înțeleg de ce ai mai făcut-o.

— Nici eu, credeți-mă...

...Poate pentru că așa erau serile... Nu, nu cele de la Cheia; acolo deodată albastrul se stingea, devenea negru... Serile, acasă, cînd ieșea pe balcon și se uita cum se aprind luminile la ferestrele blocurilor din jur... Serile cînd se trezea că, citind, nu mai poate urmări rîndurile, dansau sau poate numai pluteau... Bună seara, căpitane Nemo!... Patrocle, stai cuminte... Dănuț, de ce-ai plecat de la Medeleni?...

...Un galben-verde liniștitor, nițel trist dar grozav de liniștitor...

— Ce-ai vrut să înțelegi prin această pată galben-verde, tinere?

— Nimic, tovarășe profesor.

— Atunci?

...O dimineață la ștrand are toate culorile, dar nu pot fi toate ale tale, din toate trebuie să-ți alegi una care să fie a ta...

— Eu mi-am ales galben-verde.

— Din ce?

— Din toate...

Din plajă și din alge... din umbrele și din bărci... La ștrand l-a cunoscut pe Didi. Didi te cheamă? Și pe mine tot Didi. Vrei să te faci medic? Eu nu m-am gîndit încă. Da, și pe mine descrierile mă plictisesc; sar foile cum ai zice pește. Cinematograful? Așa și așa. Teatrul e grozav de viu, simți cum oamenii respiră... Nu prea am ureche muzicală. Îmi plac cîntecele vechi despre haiduci. Nu, nu știu să dansez, a vrut să mă învețe o fată, în tabără. dar nici ea nu știa, își zgîlțîia doar umerii si topăia... Hai să fim prieteni. Dar nu, așa, prieteni de-o zi sau de un an. Prieteni pentru toată viața... Sigur, îmi plac fetele însă nu cînd se strîmbă și vor să pară domnișoare. De ce-or fi vrînd?... Dacă luăm împreună o sticlă de suc, ne mai rămîn bani și pentru înghețată...

— Tovarășe profesor!

— Spune, tinere.

— Îmi dați voie să răstorn întreaga cutie de acuarele pe foaie?

— Îți dau voie.

— Nu vă supărați: aș fi vrut să nu-mi dați.

— De ce?

— Sînt prea multe. Mi-e puțin teamă de ele.

— Cum vrei tu.

— Vă mulțumesc.

În seara aceasta avea să adoarmă greu.

Nu dormi? Să-ți fac un ceai de tei?

— Nu, mămico. Mîine începe școala...

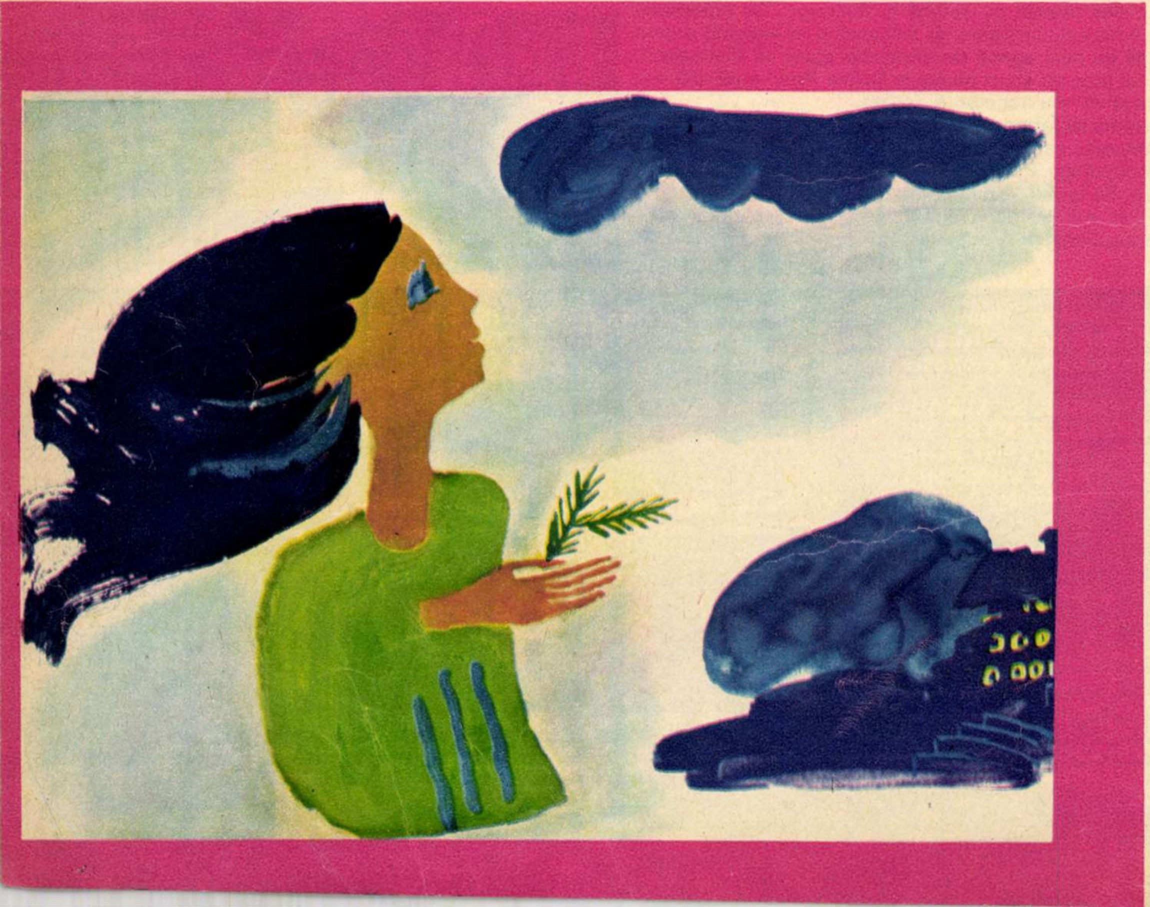

METAMORFOZA

de **IULIU RAȚIU**

Așa i se intimpla intotdeauna. Cind spunea ceva era sfînt:

— Poți să ai toată încrederea în vorba lui!

— E om de cuvînt!...

Totuși, unii îl mai suspectau de infatuare și, uneori, îl puneau la încercare:

— Vezi geamul acela de la etajul nouă?

— Cel cu perdele? Îl văd.

— Poți ajunge pînă acolo cu mingea?

— Nu mă cunoști!

Ce-i drept, nu era prea ușor să înalți balonul cîțiva zeci de metri, dar dacă promisese, gata: pînă ce geamul nu era țăndări, la pămînt, nu se lăsa.

— Ce mai, poți să ai încredere în el!

— Dacă a zis, cu el nu te joci...

Depunea, ce-i drept, mult efort să îndeplinească ceea ce promitea, dar după aceea, satisfacția îi răsplătea efortul cu vîrf și îndesat. Și era fericit. Se îmbujora la față, ochii îi rîdeau în cap, iar mîinile îi transpirau de emoție. Și deși — la început — poate luase și el în glumă mirajul acesta al îndeplinirii prompte a tot ceea ce spunea, acum începea să se convingă personal de valoarea aproape magică a cuvintelor pe care le rostea... La unele obiecte, ce-i drept, o mai încurca. La geografie, de pildă, luase un patru destul de urît și cîteva zile umblase cam cu nasul în jos.

— Ce ai, măi, nu ți-a ieșit descîntecul? rîdea de el, Ovidiu.

— La geografie te-ai cam încurcat în paralele! i-a strigat, ironică, și Geta.

Toată noaptea următoare a avut un coșmar îngrozitor. Se făcea că era în interiorul pămîntului și de cîte ori încerca să iasă afară paralelele și meridianele i se așezau în față — ca niște zăbrele. În zadar le striga el cu glas tunător:

— Dați-vă la o parte, știu sigur că voi sînteți doar linii imaginare!

Meridianele și paralelele însă nu-l ascultau, cuvintele lui dovedindu-se a nu mai valora nici cît un prăpădit de arhipelag din Oceanul Pacific. Așa nu mai mergea.

A doua zi, aproape că el singur determină pe Ovidiu să-l incite:

— Și zici că vrei să rămîi cu patru la geografie?

— Eu? Hm. Tu încă n-ai auzit de mine. Mîine iau nouă!

— De ce nouă și nu zece?

— Nouă! am zis.

Și într-adevăr, a doua zi luă la geografie nota nouă!

— Ei, acum ce mai zici, scumpule? — îl luă el în rîs pe Ovidiu.

Totuși Geta, deși îi era colegă de bancă, nu-i acordă nici o atenție. Ovidiu, în schimb, îl privea cu admirație;

— Ești o forță a naturii, dom'le!

— Ți-am spus, doar. Asta pentru mine a fost un fleac!

A fost deajuns se spun că vreau și gata!... se lăudă el, socotind că nu era indicat să mai spună că, în după amiaza zilei care trecuse învățase la geografie vreo patru ore. Eu, dragul meu, îl luă pe Ovidiu de după umeri, plin de el, e deajuns să rostesc un cuvînt — și gata!

— Cred că a tocit toată noaptea! rîse cu subînțeles colega lui de bancă, Geta.

— Ești o maimuță, îi aruncă el, plin de năduf.

Și în clipa aceea forța cu adevărat misterioasă a cuvintelor rostite de el începu să se dezlănțuie. Era ca o reacție nucleară în lanț care declanșa apariția unor fenomene biologice ciudate, pe care însă nu putea să le observe decît cu acel aer firesc cu care făcuse țăndări, cîteva zile mai înainte, fereastra de la etajul nouă. În fond lucrurile se petreceau simplu. Geta, care de fapt era blondă, începu, mai întîi, să se acopere peste tot de un puf des și șaten; ochii fetei, cu gene prelungi, începură să se rotunjească, iar nasul ei pînă atunci fin, ascuțit și cu nări fremătătoare îi deveni, deodată, cîrn... Dar cel mai formidabil fenomen a fost, desigur, apariția cozii aceleia lungi și elastice cu care îl șfichiui peste ochi.

— De ce dai, Geta?

Maimuța, ca și cum nu ar fi fost colega lui de bancă — continua să-l necăjească, zburlindu-i părul, trăgîndu-l de nas, sau rupîndu-i foile din maculator.

— Astîmpără-te! N-am chef de joacă.

Maimuța însă se purta cu el ca și cum nu-l înțelegea sau nu voia să-l înțeleagă. Începuse chiar să-i ronțăie, ca pe o banană, stiloul, iar cu vîrful cozii, pe care o muiase în călimara lui Ovidiu, îi trăgea pe față diferite dungi — ca la războinicii din triburile papuașe...

— De ce n-or fi ținute maimuțele astea închise în grădinile zoologice... Marș la cușcă... încerca el să gonească maimuța, ca pe un cîine... Cuvintele lui, magicele lui cuvinte din trecut, păreau să nu mai aibă acum nici o valoare. «Asta-i pentru că maimuțele n-au învățat încă să vorbească, de asta nu mă înțelege. Sînt niște inculte... nici nu-mi pot închipui cum de ne putem noi trage din ele... Desigur că teoria lui Darwin e greșită... E greșită...

. . . .

— Cum poți susține una ca asta, elev? îl întrebă, plin de mirare profesoara de biologie. Nota trei!

El o privea mirat, nereușind să mai scoată nici un cuvînt. Și ar fi avut atunci atîta nevoie de ele.

— Să te văd, treiul ăsta cum ai să-l mai îndrepți! se arătă Geta îngrijorată, rotindu-și ochii ei frumoși cu gene lungi...

— Dacă ți-a dispărut coada, îl îndrept eu, n-avea nici o grijă... surîse el, cu subînțeles...

— Ai început să vorbești cam anapoda, îi zise fata privindu-l mirată... Parcă înainte aveai mai mult spirit... Și-n orice caz, erai mai politicos...

VITRINĂ LITERARĂ

VALERIU RÂPEANU

Călător pe două continente

Om de cultură, critic și istoric literar, cronicar dramatic, autorul acestei cărți, (apărută la editura «Albatros») ne invită la o călătorie pe cît de instructivă, pe atît de atrăgătoare. Scriitorul a avut ca obiective mari capitale din bătrînul nostru continent: Viena, Roma, Paris, mari centre de cultură din istoria europeană precum Veneția, Florența, Torino etc, adăugîndu-le însă și unele mari orașe ale Americii pe care le-a străbătut în decursul anilor. Un itinerar vast, fascinant, cel mai adesea plin de inedit, pentru că mai toate capitolele cărții, deși încep cu un preambul cărturăresc (aflat, de pildă la Viena, scriitorul caută casele în care a locuit și străzile pe unde a trecut Eminescu, aflat în orașul lagunelor, Veneția, se gîndește la Alecsandri) descrierea itinerariului parcurs este completată de impresia «pe viu» încercată de călător, atent nu numai la frumusețile muzeale ale orașelor, dar și la ritmul cotidian al vieții oamenilor, la ceea ce s-ar numi «temperatura străzii». Astfel, dacă Veneția, noaptea, îi apare ca un «Turn Babel frenetic», datorită furnicarului de turiști, Torino este un oraș ce «păstrează, chiar și în zilele de sărbătoare o gravitate distinsă», și dacă în Italia a încercat peste tot impresia că oamenii, clădirile, i-au transmis un sentiment cald de comunicativitate, făcîndu-l să nu se simtă străin niciunde, dimpotrivă, aspectul unui oraș ca New-Yorkul, rece și distant, plin de contraste, i-a transmis un sentiment acut de «singurătate», care a dispărut abia după ce a cunoscut oamenii mai îndeaproape. Vizitele scriitorului în cîteva universități americane îi relevă surpriza unui tineret studios, mai matur poate în preocupările lui decît în alte părți ale lumii, dar vizitarea coloniilor de hippy de lîngă San Francisco îl cutremură, îi solicită verva și ironia, prilejuindu-i cele mai suculente capitole ale însemnărilor dedicate Americii. Mișcarea Hippy începută ca formă de protest împotriva unei așezări sociale necorespunzătoare — a degenerat, ajungînd azi la crime fără nici o justificare și este supusă de autor unor considerațiuni foarte circumspecte, adesea ironice.

In carte sînt grupate o serie de «Convorbiri» cu personalități culturale de faimă mondială, străini sau români, sumarul acestui volum completîndu-și astfel în mod fericit intenția urmărită de autor, aceea de a comunica *ceva* din pulsul spiritual al locurilor străbătute. Cartea lui Valeriu Râpeanu este scrisă într-un stil sobru, elegant și accesibil, făcînd apropiate lectorului atît problemele spirituale cît și peisajul.

EUGENIA TUDOR

VALERIU RÂPEANU

CĂLĂTOR
PE DOUĂ CONTINENTE

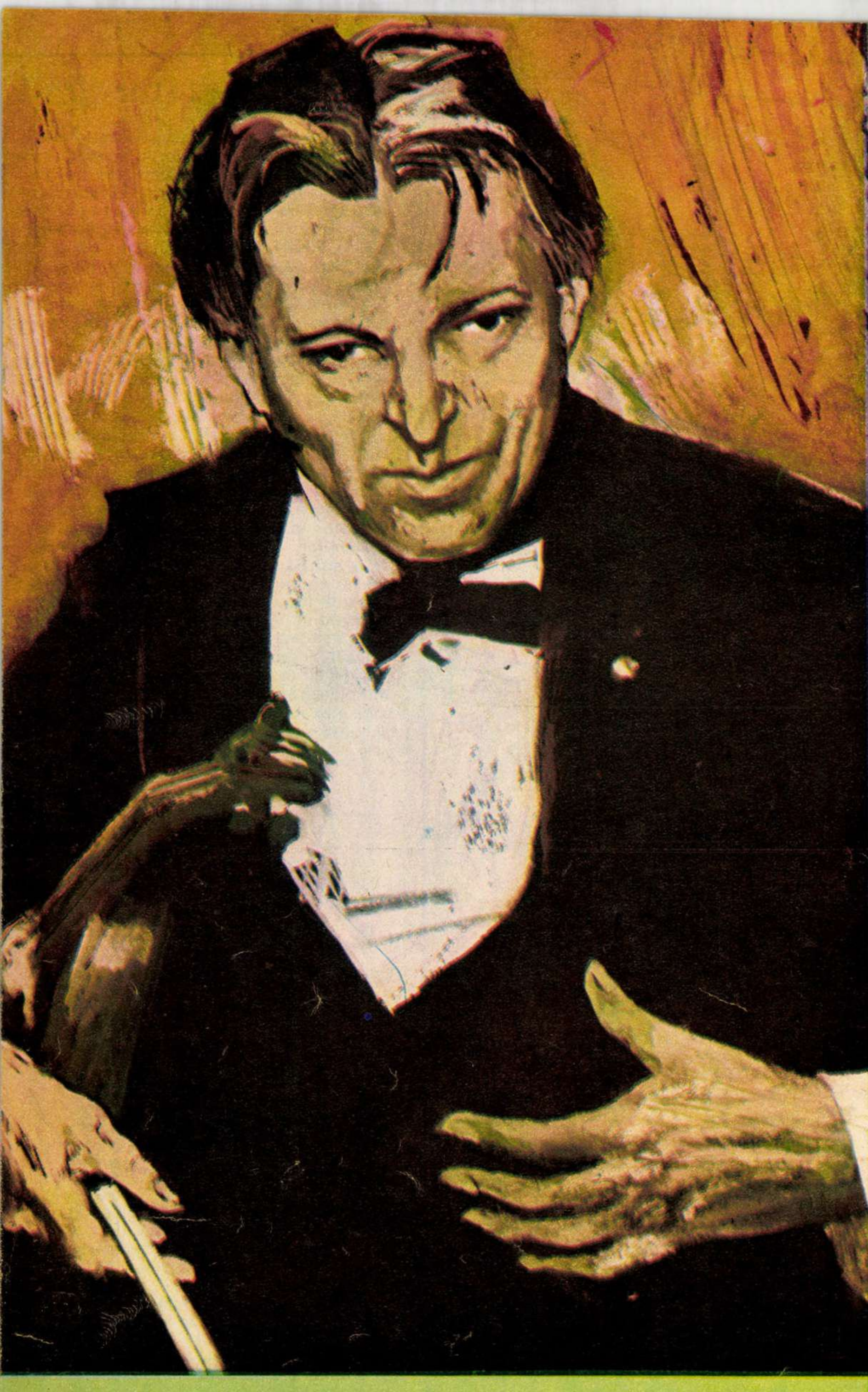

Laureații înfruntă timpul

Prin fața juriilor internaționale de la București, s-au perindat de-a lungul celor patru festivaluri sute de tineri, zeci de talente autentice. Desigur că din «mulți chemați, puțini aleși» au gustat din cupa succesului. Ce s-a întîmplat între timp cu laureații celor patru concursuri. *«George Enescu»?*

Dacă astăzi, Claire Bernard este o autentică reprezentanta a școlii violonistice franceze, aceasta se datorește studiului intens ce a urmat după primirea marelui premiu de la București (1964). Același succes de concertistă îl obține și pianista sovietică Elisabeta Leonskaia. Un nume binecunoscut astăzi în peisajul artei lirice este acela al basului turc Ayhan Baran, solist al Operei Naționale din Ankara. Titlurile de laureați ai premiilor *«George Enescu»* se află în mîini sigure.

Dar reprezentanții noștri?

De la primul concurs «George Enescu» s-a desprins cuplul fraților Gheorghiu, admirabilii tălmăcitori ai *Sonatei nr. 3 în «caracter popular românesc»*.

De pe afișul anului 1961 s-a desprins numele unui laureat ce strălucește de peste un deceniu pe afișele marilor teatre lirice ale lumii, Dan Iordăchescu. Solistul Operei Române din București a cucerit publicul italian, german, francez, austriac, cu neuitatele creații în Iago, Don Juan, Rigoletto, Contele de Luna, Valentin. O fetiță din corul Radio, cu un firicel de glas, a atras atenția juriului din 1961 prin puritatea și gingășia glasului: Elena Cotrubaș. Azi soprana noastră cîntă cu succes în operele lui Mozart pe toate scenele lumii.

Anonimă pînă la festivalul *«Enescu»* din 1964, soprana Marina Krîlovici a țîșnit ca o săgeată pe firmamentul artei lirice mondiale. Premiul de la Montreal i-a «cimentat» succesul de la București, astăzi fiind o personalitate a școlii românești de canto. Colegul ei de concurs, și de premiu, tenorul Ion Buzea, a pășit pe scenele de la Volksoper, Wiener Staatsoper și Metropolitan, fiind socotit de revista Die Bühne (Scena) cel mai popular cîntăreț din Viena.

În sfîrșit, anul 1967 ne-a adus pe cel mai înălțat podium și un pianist: Radu Lupu. Purta cravata roșie la gît cînd a dat primul concert, în cadrul casei pionierilor din Brașov. Deși foarte tînăr, pianistul este astăzi oaspetele frecvent al celor mai renumite săli și formații simfonice din Anglia, Canada, Franța, Austria, S.U.A. etc. Nici colega lui mezzosoprana Viorica Cortez, nu și-a desmințit premiul întîi «George Enescu». De la Balșoi Teatr din Moscova pînă la Covent Garden din Londra cîntăreața Operei Române este apreciată ca una din cele mai cuceritoare Carmen din lume.

Ce surprize ne rezervă oare actualul concurs?

DINTRE COMPETITORI

Crimhilda Cristescu (pian)

Silvia Marcovici (vioara)

Eugenia Moldoveanu (canto)

Gheorghe Crăsnaru (canto)

Andrei Agaston (vioară)

VIORILE LUI ENESCU

Rareori un interpret se desparte de-a lungul carierei sale artistice de primul instrument bun ce i-a căzut în mînă încă din perioada tinereții. Enescu însă a mînuit în lunga-i activitate de violonist atît instrumente celebre, vechi, datorate lutierilor italieni din epoca barocului. cît și viori moderne, noi, de construcție străină și românească. Povestea viorilor lui George Enescu e lungă, pasionantă, nu lipsită însă de mister. Căci a schimba o vioară Stradivari cu alta Știrbulescu sau Macarie nu-i ușor de explicat. Și totuși...

Ca orice copil, Enescu și-a construit singur prima sa vioară — la Liveni, în satul natal. Că a fost din lemn sau dintr-un cocean, nimeni nu o poate ști exact. A urmat apoi o altă vioară-jucărie, pe care micul Enescu — înfuriat că nu dispunea decît de trei coarde în loc de patru, cum au cele «adevărate» — a aruncat-o în foc. Mai tîrziu, tatăl său, Costache, i-a adus de la tîrgul din Dorohoi o vioară trei-sferturi. Pe acest instrument și-a însușit Enescu primele noțiuni violonistice.

Seria instrumentelor de autentică valoare a început din 1899, cînd Enescu a căpătat un celebru Stradivari. La 5 decembrie 1899 tînărul violonist și-a încercat noul instrument în sala Ateneului Român în cadrul unui concert de binefacere. «Nu are un sunet enorm de mare, însă umple din plin o sală cu timbrul său cald, nu ca o vioară strigătoare ce face mai mult zgomot» — scria Enescu în urma unui concert din sala *Pleyel* la Paris.

Curînd, maestrul a schimbat Stradivari-ul pe o altă vioară veche, realizată tot de un renumit lutier italian: Guarneri. Îi plăcea sunetul moale, catifelat, al instrumentului, propriu concepției sale interpretative plina de poezie și sentiment.

Nici această vioară însă nu l-a stăpînit multă vreme pe maestru. Un lutier modern, Paul Kaul, i-a oferit spre încercare o vioară la care ținea foarte mult. Surprinzător, Enescu a preferat-o înaintea altor viori seculare celebre. Anii săi de strălucire interpretativă sînt legați de instrumentul lui Paul Kaul. În semn de prețuire pentru frații Gheorghiu, al căror talent l-a salutat cu entuziasm în revista *Muzică și Poezie*, vioara Paul Kaul a fost încredințată cîțiva ani de statul român lui Ștefan Gheorghiu. Astăzi, se află în Muzeul «Enescu» din București. George Enescu a preferat, de asemenea, viorile lucrate de maeștrii români. În muzeul din Dorohoi se poate vedea vioara cu nuanță brun-roșcată, realizată de Remus Macarie și folosită de Enescu în concertele sale la Paris. Discipolul acestuia, lutierul Dimitrie Știrbulescu, i-a încredințat maestrului o «vioară de caldă și agreabilă sonoritate» — după cum se exprima presa timpului (1922) — ce l-a însoțit pe marele nostru interpret în cîteva concerte bucureștene din perioada cuprinsă între cele două războaie mondiale.

Astăzi viorile lui stau mute în vitrinele muzeelor noastre. Cîte emoții, aplauze, gînduri, frămîntări, nu ascund oare în cutiile lor, odinioară vrăjite de arcușul maestrului!

Remus Macarie în atelierul său din Pitesti.

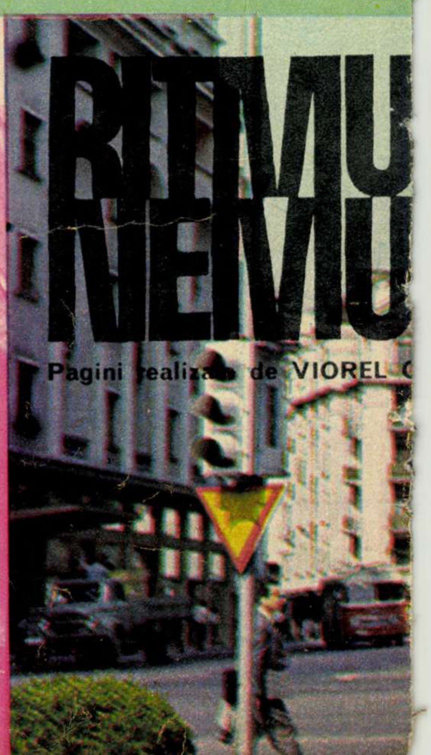

FESTIVALURILE și CONCURSURILE GEORGE ENESCU

OAMENI DE SEAMĂ

4 mai 1955. *Ziua cînd inima marelui George Enescu a încetat să mai bată «Figura sa luminoasă va trăi veșnic în inima poporului său» — se spunea în necrologul oficial. Pentru cinstirea amintirii sale, s-a instituit atunci Festivalul și Concursul internațional George Enescu de la București, care a devenit apoi cea mai mare sărbătoare a muzicii românești contemporane. Pentru toți iubitorii de frumos, Bucureștii au devenit — din 3 în 3 ani — Capitala muzicală a lumii. Ce a însemnat pentru arta noastră această manifestare artistică internațională?*

Impunerea școlii noastre interpretative, afirmarea noii generații de creatori, relevarea talentelor autentice din țară și de peste hotare, schimbul de păreri al cercetătorilor și muzicologilor privind fenomenul muzical românesc și universal.

An de an, imaginea operei lui George Enescu a căpătat contururi mai limpezi, multe creații inedite sau puțin cunoscute fiind repuse în circuitul vieții artistice. Festivalurile de la București au deschis calle afirmarii internaționale a școlii contemporane, tinerii compozitori și interpreți români inscriindu-se cu succes în perimetrul muzicii universale. De asemenea, in Festivalurile **Enescu** *oaspeții au dat o înaltă prețuire întîlnirilor muzicale de la București:*

«Iată țara din care a pornit marele

Violoncelistul Mstislav Rostropovici (U.R.S.S.)

și neuitatul meu prieten, George Enescu. E «țara muzicii» cum o denumește discipolul său, Yehudi Menuhin. De cînd sînt la București, retrăiesc intens amintirea marelui muzician.»

SIR JOHN BARBIROLLI.
dirijor englez

«Există o vorbă populară care spune că «românul s-a născut cu vioara-n mînă». El a învățat acum să o folosească, să ridice tradiția și geniul popular pînă la culmile acestei arte în istoria căreia poporul român a înscris — prin George Enescu — o pagină nepieritoare.»

DAVID OISTRAH,
violonist sovietic

«Sînt încîntată de marile transformări înfăptuite într-un timp asa de scurt, prin activitatea prodigioasă a tuturor. Cred că există o sensibilitate înnăscută a poporului român care face ca realizările lui să se armonizeze în ansamblu, în arhitectură, în muzică.»

NADIA BOULANGER,
compozitoare franceză

«A fost un mare eveniment internațional... Noile săli de concert și Bucureștiul în ansamblu ne-au entuziasmat.»

TAUNO HANNIKAINEN,
dirijor finlandez

«Concursul și Festivalul, așa cum arată și numărul mare al participanților, a fost apreciat în lumea întreagă ca o deosebită sărbătoare muzicală.»

SVIATOSLAV RICHTER,
pianist sovietic

«Poporul român este identificat cu muzica.»

(HENRYK SZERYNG,
violonist mexican

«Această întîlnire a artiștilor cu publicul este un fenomen minunat si vă pot asigura că Festivalul «George Enescu» a devenit celebru în lumea muzicii.»

HENRI GAGNEBIN,
Președintele Federației concursurilor internaționale de muzică

George Enescu.

Pianistul Van Cliburn (S.U.A.).

David Oistrach.

Dirijorul George Georgescu.

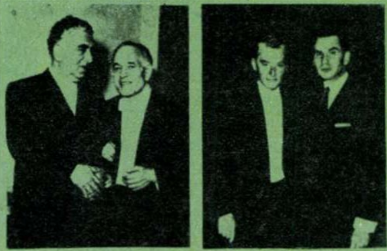

A. Haciaturian și Herbert Von Karajan
G. Cassado și M. Brediceanu

URMARE DIN PAG. 3)

de concurs. Uităm însă și de pronosticuri și de clasamente, atunci cînd de pe estrada de concurs se înalță triumfătoare ea, MUZICA...

Dar poate că cel mai impunător monument ridicat muzicii pînă în prezent în acest festival a fost concertul ansamblului Madrigal. Cei care au fost în Sala Ateneului în după-amiaza concertului s-au întîlnit cu perfecțiunea. Și nu cu perfecțiunea atinsă de un virtuoz interpret, ci de un întreg ansamblu. Mai mult ce s-ar putea spune?

Al cincilea Concurs și Festival «George Enescu» constituie nu numai un omagiu adus ilustrului maestru al cărui nume strălucește pe emblema festivalului ci, în același timp, și o mare sărbătoare a muzicii ce ilustrează rodnicele legături ce se pot stabili pe calea artei între popoarele lumii.

RI
RITOARE
BOSMA

GÎNDIT ÎN ROMÂNIA

Cele 5 premiere mondiale ale prof. dr. ing. ALEXANDRU ROMANOVICI

Condiția de gazdă perfectă a interlocutorului, profesor doctor inginer **Alexandru Romanovici** ne scutește de la început de orice nesiguranță. Aflînd că este solicitat în numele «Cutezătorilor», profesorul Romanovici renunță, pentru moment, la analiza probelor strînse în laborator și se declară, zîmbind, la dispoziția curiozității noastre. Nu ne lăsăm invitați de două ori.

— Care sînt cele cinci invenții pe plan mondial al căror autor sînteți?

— Determinarea indicatorilor economici pentru înzestrarea energetică a agriculturii; influența iradierilor cu raze ultrasunete asupra mugurilor vegetativi la plante; influența umidității din sol asupra dezvoltării sistemului radicular la plante în contradicție cu geotropismul; obținerea producției de cartofi în flux continuu în întreprinderi de tip industrial; influența microelementelor asupra creșterii, dezvoltării și producției de cartofi, realizată în colaborare cu conf. Eugen Chiș — rectorul Institutului pedagogic Brașov.

Evident, nu ne putem lăsa descoperiți de promptitudinea și conciziunea răspunsului, și cerem amănunte:

— Aparent indescifrabile, cele cinci titluri se supun, fără-ndoială, unui cifru a cărui cheie o posedați. Vă rugăm să ne «tălmăciți»... să zicem, prima — a treia — și-a cincea «enigmă» din seria de care vorbim!

— După cum se știe, pînă acum în agricultură se utiliza, în special, forța de muncă a omului sau a animalului. Ideal ar fi înlocuirea acestei forțe de muncă printr-una mult mai mare. Invenția mea constă în descoperirea, în stabilirea unor indicatori de echivalență care să permită înlocuirea, în muncile agricole, a omului sau animalului cu mașini mecanice, electrice sau atomice. Acest «complex de indicatori» se aplică din 1958 în întreaga lume și problema continuă să rămînă una dintre cele mai actuale ale economiei agrare.

— A treia?

— Permite o inversiune a poziției celor doi poli de creștere a plantei (**apicol** — vîrful de creștere și **bazal** — vîrful rădăcinii).

— Conform teoriei geotropismului, tendința rădăcinii de-a crește în jos este explicată prin acțiunea forței de gravitație...

— Exact. Numai că eu am încercat să dovedesc și posibilitatea dezvoltării în contradicție cu teoria de care vorbeați și care pînă astăzi se bucura de puteri absolute. Nu este vorba de o negare, ci mai curînd o limitare a teoriei geotropismului, observația mea avînd, în special, o valoare strict științifică.

— Studiul influenței microelementelor...

— Este problema care ne preocupă în prezent și în care urmărim acțiunea fiecărui microelement sau a unui complex de microelemente asupra dezvoltării cartofilor și tomatelor. Astfel s-a observat că o soluție de Mg + Zn + Fe + Mo + Bo, în cantități infime, devine un stimulent foarte puternic. Stabilirea tuturor combinațiilor posibile, și mai ales, proporțiile în care aceste microelemente trebuie combinate pentru a se obține randamentul maxim, constituie etapele următoare ale muncii noastre.

— «Mecanismul rezistenței insectelor la îngheț» — titlul unei lucrări pe care ați publicat-o în timpul studenției — este citată astăzi în toată lumea ca un studiu ce anticipează cercetările de criologie. Despre ce este vorba?

— Criologia se ocupă cu studiul condițiilor adaptării viețuitoarelor la temperaturi sub 0°. Problema este deosebit de importantă nu numai legat de anotimpul iarnă ci și de faptul că circa 25% din suprafața pămîntului e sub gheață. Pe mine, de la început, m-a frapat existența insectelor în timpul iernii în forme: larvă, ouă, adult. Înseamnă, deci, că în organismul lor se produc anumite modificări structurale care duc la o creștere sensibilă a rezistenței la temperaturi scăzute. Descoperirea acestor procese, acestor reacții reclamate de variațiile de temperatură constituiau un punct de pornire la care eu, din păcate, am renunțat.

— Criologia își propune astăzi un obiectiv fantastic: conservarea vieții prin înghețare...

— Da, folosind anumite substanțe bazate pe glicerină (care asigură un îngheț uniform) se încearcă, de exemplu, «înghețarea» funcțiilor vitale ale unui bolnav a cărui boală este incurabilă în prezent, pînă la apariția tratamentului salvator. Deocamdată, însă, lucrările sînt în fază strict experimentală și e greu de anticipat rezultatul lor.

Autorul a 70 de lucrări științifice (multe traduse și în străinătate) și a 35 de invenții și raționalizări, prof. Romanovici este, în același timp, și «părintele» a 38 de promoții de studenți. Această activitate atît de bogată și complexă nu-l împiedică însă pe șeful catedrei de științe agricole a Facultății de științe naturale — Brașov să-și întîlnească cu regularitate mai tinerii «colaboratori» și prieteni: membrii cercului «Tinerii naturaliști» de la Casa pionierilor din Brașov.

— ...cu care am relații de perfectă colaborare. Nu rareori discuțiile, «cercetările» noastre s-au finalizat prin lucrări executate în laboratoarele facultății și de fiecare dată am fost impresionat de marele lor interes pentru așa-zisele probleme abstracte ale muncii de cercetare.

Ne pregăteam tocmai pentru ultima întrebare: «Ce proiecte aveți» cînd în birou a intrat persoana din al cărui cuvînt prof. Romanovici nu-și permite să iasă: Bogdan (4 ani), nepotul domniei sale. Venise pentru mult promisa plimbare cu telefericul și în fața unor astfel de argumente a trebuit să ne retragem renunțînd la intențiile noastre. Dar asta nu înainte de a-i mulțumi, în numele cititorilor noștri, pentru lucrurile deosebit de interesante pe care le-am aflat.

RADU F. ALEXANDRU

ENIGMELE TERREI
ENIGMELE CUNOAȘTERII

SECRETELE PUȚULUI DIN

TRIBUTUL DE SÎNGE

Stînci aspre, coclite parcă de vreme și o vegetație sălbatecă înconjoară o deschizătură de treizeci de brațe diametru ce se cască de la înălțimea de douăzeci de metri și mai bine, deasupra unui ochi limpede de apă. O apă verde sticlește sub lucirile metalice ale soarelui, în afundul prăpăstios al puțului alb săpat în stîncă în urmă cu mai bine de un mileniu. Iată priveliștea ce o oferă astăzi puțul sacru de la Chichen-Itza, în al cărui afund vechii mayași aruncau, ca jertfă, fecioare în anii cînd arșițe aprige sleiau izvoarele și secătuiau pămîntul.

Oameni crescuți în spaima unor divinități nevăzute și crude făceau aceste jertfe de sînge pentru a îmblînzi — socoteau ei — pe atotputernicul Ciak, stăpînul furtunii și al ploilor. Fecioarele împodobite cu podoabe făurite din metal prețios, aruncau în apă cununi de flori și apoi le urmau în adîncuri pierzîndu-se pentru totdeauna sub apele reci ale puțului sacru.

Sacrificii crude făptuite totuși de un popor mai mult înclinat spre o viață pașnică, creatoare. Mayașii, cu multe secole înainte de a fi descoperită Lumea Nouă de conchistadorii europeni, au fundat în Yucatan și alte zone apropiate din America Centrală o civilizație înfloritoare, ale cărei vestigii mărturisesc azi cu o mare putere de sugestie originalitatea ei, forța sa creatoare. Arhitecții Mayași au creat orașe mari, zidite din piatră, în inima cărora se înălțau palate și temple monumentale cum sînt cele din Palenque, Uxmal și Chichen-Itza din Mexicul de astăzi, sau Tical, Caban și Qukhe din aria Guatemalei contemporane. Piramidele Mayașe rivalizează ca dimensiuni și trăinicie cu cele ale Egiptului antic, iar astronomii Maya erau tot atît de buni cunoscători ai mișcării astrelor ca și cei egipteni. Calendarul Mayas s-a dovedit mai exact decît cel întemeiat de astronomii Evului Mediu european și în multe privințe această civilizație amerindiană a adus o contribuție fertilă tezaurului cultural al lumii precolumbiene. Ei aveau o interesantă scriere ideografică — exprimînd în imagini abstracte, cronici, recensăminte și o seamă de relatări privind viața lor de toate zilele. Iată de ce pentru a lumina mai puternic această epocă istorică interesantă, cercetările arheologice își află un rol deosebit de activ și util.

MISIUNEA OAMENILOR BROASCĂ

Puțul sacru din preajma vechiului centru Chichen-Itza constituie de multe decenii un obiect al cercetărilor multor arheologi și ținta a nu mai puțini căutători de comori. Aici, în adîncul apelor, se află nu numai podoabele fecioarelor jertfite dar și alte obiecte a căror valoare

lor în aur: feluritele ofrande aruncate de credincioși și pelerini de-a lungul a nenumărate generații. Iată de ce încă din 1910 o expediție americană condusă de Herbert Thompson a încercat să aducă la suprafață «comorile puțului sacru». Au fost recuperate discuri de aur masiv — pe care erau gravate scene ce evocau luptele mayașilor cu invadatorii tolteci, statuiete făurite din aur sau sculptate în rocă vulcanică, vase de ceramică și numeroase alte obiecte ce pot fi văzute azi în colecțiile muzeului Herard din Statele Unite.

O vreme, apoi cercetările au fost stagnate. Acum cîțiva ani, însă, o echipă arheologică îndrumată de profesorul Dablos Urtado a inițiat explorări noi folosind mijloacele tehnicii de cercetare moderne. Utilizînd costume speciale scafandrii s-au scufundat pînă în fundul puțului unde au instalat o serie de sorburi care, activizate de pompe puternice au răscolit mîlurile depuse, aspirînd apoi mari cantități de nămol. O dată cu mîlul au fost aduse la lumină numeroase obiecte ce fuseseră acoperite de cenușa erupțiilor vulcanice depusă în cursul veacurilor.

SE REZOLVĂ O PROBLEMĂ, DAR APAR ALTELE

Scufundătorii expediției Dablos Urtado au descoperit pe lîngă numeroase podoabe de aur curat — pandantive, coliere, cercei — și vase de cult, cuțite de obsidian, precum și mai multe statuiete de o factură neobișnuită străină stilului clasic mayas.

Cui aparțin aceste obiecte?

Se pare că ele au fost create de alte popoare ce au trăit departe de Yucatan. Unele la distanțe de mii de kilometri, în aria a numeroase regiuni ale Americii

1

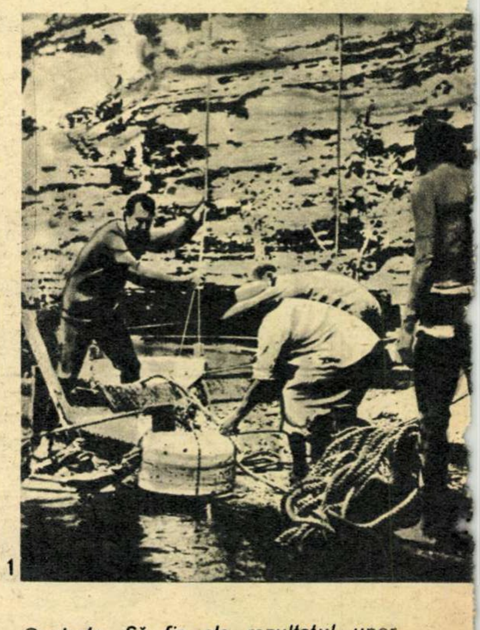

Centrale. Să fie ele rezultatul unor schimburi dintre mayași și alte triburi depărtate? Au fost poate aruncate în «puțul sacru» de oamenii ce au trăit

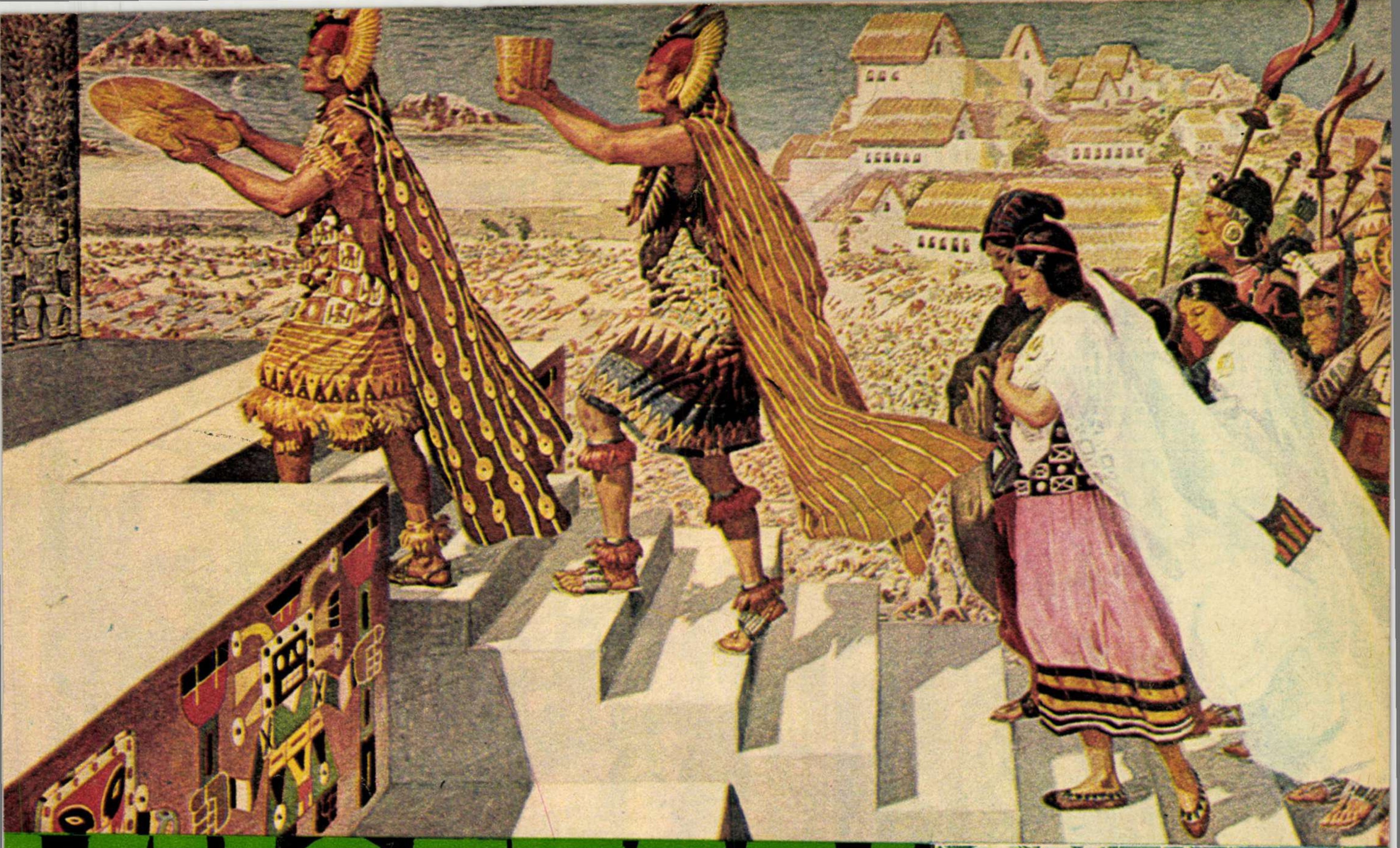

YUCATAN

în Yucatan înainte de a se statornici aici mayașii?

Problemele rămîn deocamdată fără răspuns. Un răspuns cert s-ar putea obține doar dacă s-ar cerceta sistematic diferite depuneri de mîluri aflate în fundul puțului. Dar pentru a efectua asemenea cercetări este necesar mai întîi să fie secate apele. S-au făcut mai multe încercări în această direcție dar fără succes, întrucît s-a stabilit că puțul este alimentat de un lac subteran cu ape bogate. Cît de mare este acest lac nu s-a putut determina. Degajarea acestui orizont de lucru va putea oferi o perspectivă interesantă arheologilor care socot că vor găsi aici documente materiale valoroase în legătură cu istoria străvechilor locuitori ai Americii Centrale.

AUREL LECCA

3

4

5

6

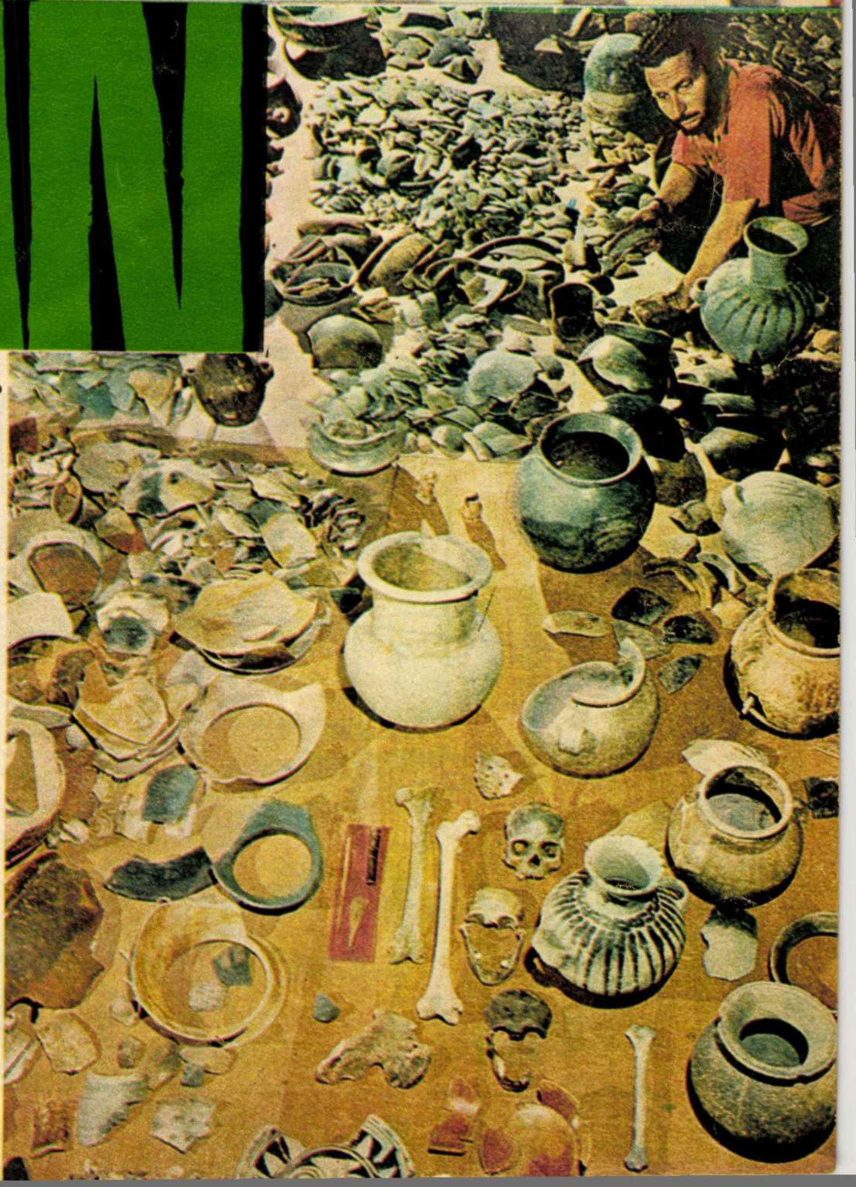

1. Oamenii-broască ai expediției Dablos-Urtado fac pregătiri de scufundare.

2. Preoții urmați de fecioara care va fi jertfită urcînd scările templului din Chichen-Itza. (Pictură de la muzeul de istorie din Merida-Mexic).

3.-4.-5. Din «comorile» putului sacru; amulete, inele, cuțite de os, clopoței.

6. Obiecte scoase de oamenii-broască.

ADEVĂRATUL
URMAȘ,
AL LUI

3

TARZAN

Scenariu de TIBERIU BAN și ECATERINA BOKOR
Desene de ALBIN STĂNESCU

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: TIGRUL DOBOARĂ DOI PASAGERI. UN MILITAR DIN PAZA AEROPORTULUI FORT LAMY PĂTRUNDE ÎN AVION ȘI ÎNCEARCĂ SĂ-L DOBOARE PE NYOKO. JIMMY GREYSTOKE ARUNCĂ UN GEAMANTAN DEVIIND GLONȚUL UCIGAȘ. TIGRUL SE REPEDE LA TÎNĂR. ACESTA ÎL DOBOARĂ CU O LOVITURĂ PRECISĂ DE KARATĂ. SCRIITORUL PERCY FLYNN ÎȘI ADUCE AMINTE DE VECHIUL SĂU PRIETEN, TARZAN. ÎN COMPARTIMENTUL BAGAJELOR EXPLODEAZĂ O BOMBĂ DE PLASTIC PLASATĂ DE BANDIȚII DISPĂRUȚI. AVIONUL SE PRĂBUȘEȘTE. O TABĂRĂ A ACADEMIEI SUEDEZE. SE CERCETEAZĂ SOLUL.

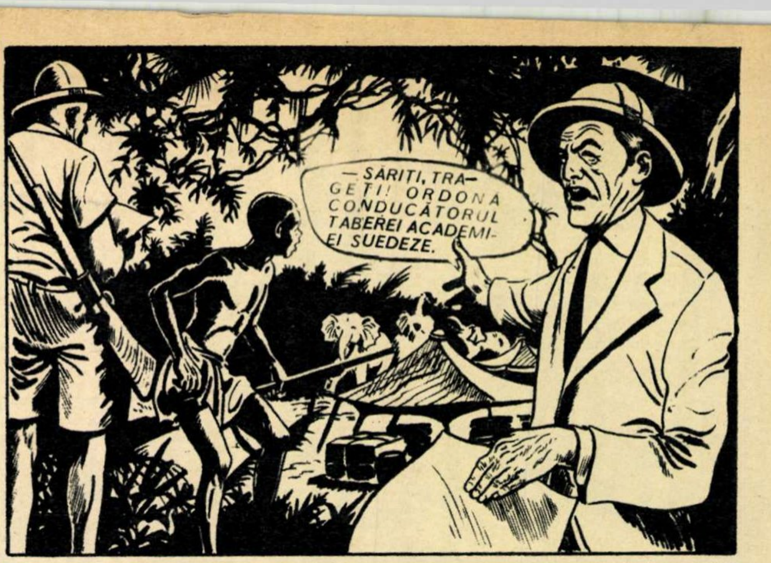
— SĂRIȚI, TRAGEȚI! ORDONĂ CONDUCĂTORUL TABEREI ACADEMIEI SUEDEZE.

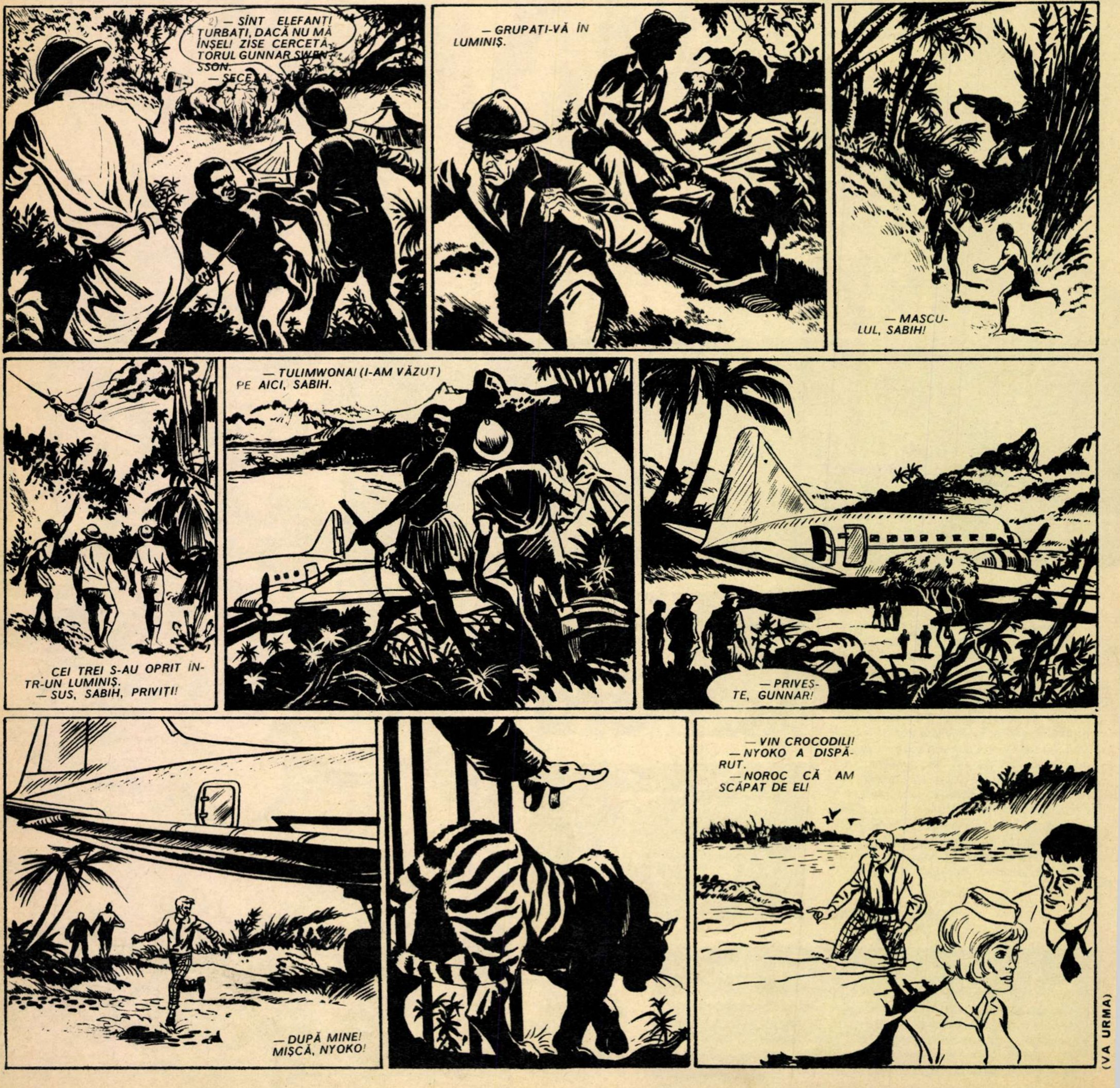
2) — SÎNT ELEFANȚI TURBAȚI, DACĂ NU MĂ ÎNȘEL! ZISE CERCETĂTORUL GUNNAR SWENSSON.
— SECETA, SA[illegible]
— GRUPAȚI-VĂ ÎN LUMINIȘ.
— MASCULUL, SABIH!
CEI TREI S-AU OPRIT ÎNTR-UN LUMINIȘ.
— SUS, SABIH, PRIVIȚI!
— TULIMWONA! (I-AM VĂZUT) PE AICI, SABIH.
— PRIVESTE, GUNNAR!
— DUPĂ MINE! MIȘCĂ, NYOKO!
— VIN CROCODILI!
— NYOKO A DISPĂRUT.
— NOROC CĂ AM SCĂPAT DE EL!

(VA URMA)

LA ORIZONT

ATLETISMUL PIONIERESC în 1971

După o vacanță bine meritată și plină de întîmplări — care mai de care mai deosebite și emoționante — a sosit și momentul sărbătoresc al deschiderii largi a porților școlilor pentru toți pionierii și școlarii țării. Minunate sînt clipele revederii școlii dragi, a profesorilor și comandanților iubiți și a colegilor — prieteni credincioși și de nădejde. Și, după ce vă veți povesti strașnicele aventuri ale vacanței, sînt convins, dragi prieteni, că vă veți opri la întrebarea: «Ce ne va oferi noul an școlar?» Pentru a vă ajuta în rezolvarea acestei «necunoscute» doresc să vă fac cîteva recomandări referitoare la activitatea sportivă desfășurată în timpul vostru liber.

În acest nou an școlar, **CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR CHEAMĂ PIONIERII ȘI ȘCOLARII, DIN TOATE UNITĂȚILE ȘI DETAȘAMENTELE, SĂ PARTICIPE ACTIV LA MAREA ACȚIUNE DE MASĂ «TETRATLONUL PRIETENIEI», DESFĂȘURATĂ SUB LOZINCA «ANUL 1971 — ANUL ATLETISMULUI PIONIERESC!»**

Nu vreau să vă vorbesc prea mult despre importanța practicării atletismului la vîrsta voastră. Știți că atletismul, practicat în mod sistematic, reprezintă cel mai accesibil și mai util mijloc de întărire a sănătății, de pregătire fizică și de satisfacție pe linia măiestriei sportive. Cunoașteți că țara noastră a reușit, în ultima perioadă, să se impună cu unele rezultate deosebite în marile confruntări atletice internaționale, rezultate ce au fost obținute de sportivi care au început să se pregătească încă de pe vremea cînd erau, ca și voi, pionieri.

Iată deci că atletismul — sportul sporturilor, cum mai este numit — vă cheamă în acest an pe stadioane, oferindu-vă sănătate, recreiere și posibilitatea unei continue autodepășiri. Ce fel de activități vor fi organizate în cadrul acestei acțiuni atletice de masă?

În toate unitățile de pionieri va fi organizat «Crosul prieteniei», cu participarea tuturor membrilor detașamentelor, pe următoarele distanțe:

— pentru clasele III–IV, 400 m fetele și 600 m băieții.

— pentru clasele V–VII, 600 m fetele și 800 m băieții.

Vă recomandăm să organizați cîte un asemenea cros în fiecare trimestru (iarna alergînd cu bocanci în picioare sau pe schiuri).

Vor fi premiate detașamentele cu

roasă partic

as

TLONUL PRIETENIEI», CARE SE VA DESFĂȘURA PE ECHIPE (ALERGARE 60 M PLAT, SĂRITURA ÎN LUNGIME, ARUNCAREA MINGII DE OINĂ LA DISTANȚĂ, SĂRITURA ÎN ÎNĂLȚIME). Organizați-vă cît mai multe asemenea echipe pe detașamente (echipele sînt formate din cîte 6 băieți și 6 fete) și participați la campionatul interdetașamente, pe unitate, care va fi organizat de către comandanții voștri de pionieri și profesorii de educație fizică.

În fiecare unitate vor fi organizate minimum două concursuri interdetașamente, pentru clasele V–VII, fiind declarată cîștigătoare echipa care a însumat cele mai bune rezultate la ambele concursuri.

Detașamentele evidențiate în cadrul acestor concursuri vor primi, pe lîngă premiile oferite pe plan local, și diplome speciale ale Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

Pentru pionierii claselor III–IV recomandăm organizarea unor concursuri de triatlon, la alergarea pe 50 m, săritura în lungime și aruncarea mingii de oină.

Cele mai bune echipe de tetratlon se vor întrece pe localitate, apoi pe județ și țară. Echipa cîștigătoare a finalei naționale va participa ca reprezentantă a țării noastre la cea de a XV-a ediție a tetratlonului atletic internațional, ce va fi organizată la București, în vacanța de vară a anului 1971.

VĂ INVITĂM, DRAGI PIONIERI ȘI ȘCOLARI CA, SPRIJINIȚI DE COMANDANȚII VOȘTRI, SĂ PARTICIPAȚI ÎN NUMĂR CÎT MAI MARE LA ACȚIUNILE ORGANIZATE ÎN CADRUL «ANULUI ATLETISMULUI PIONIERESC». CU ENTUZIASMUL ȘI PERSEVERENȚA CARE VĂ CARACTERIZEAZĂ, ÎNCEPEȚI SĂ VĂ PREGĂTIȚI CHIAR DIN PRIMELE ZILE DE ȘCOALĂ, ASTFEL ÎNCÎT CHEMAREA STARTERULUI SĂ VĂ GĂSEASCĂ ÎN CEA MAI BUNĂ FORMĂ SPORTIVĂ.

Și, mai ales, nu uitați! Chemarea Consiliului Național al Organizației Pionierilor se adresează nu numai campionilor, sportivilor consacrați, ci mai ales vouă, celor mai timizi și neobișnuiți cu freamătul stadionului. Faceți-vă curaj și avîntați-vă în pregătire și întrecere. **PERFORMANȚA ÎNSEAMNĂ NU NUMAI RECORDUL NAȚIONAL, CI ȘI FIECARE**

UN EVENIMENT PENTRU CUTEZĂTORI

A APĂRUT NR. 9 AL REVISTEI „RACHETA CUTEZĂTORILOR"

UN NUMĂR DEDICAT NAVIGAȚIEI

DIN CUPRINS:

- Cursa giganților
- CĂRĂUȘI HARNICI PE MĂRILE LUMII.
- CÎND „RA" ÎNTÎLNEȘTE „FARFURII ZBURĂTOARE"
- MODELUL DE ȘALUPĂ Racheta
- DESCOPERIREA UNUI ASTRU
- TAINELE VIEȚII ÎN CULORI

În acest număr apar rezultatele concursului «GALERIA COSMONAUȚILOR» și ultimul cupon al concursului «POLICROM '70»

AVENTURILE COLEGULUI MIHCENICUS

Scenariu și desene: **NICOLAE SILVESTRU** cl. a VI- Șc. generală Nr. 198, București

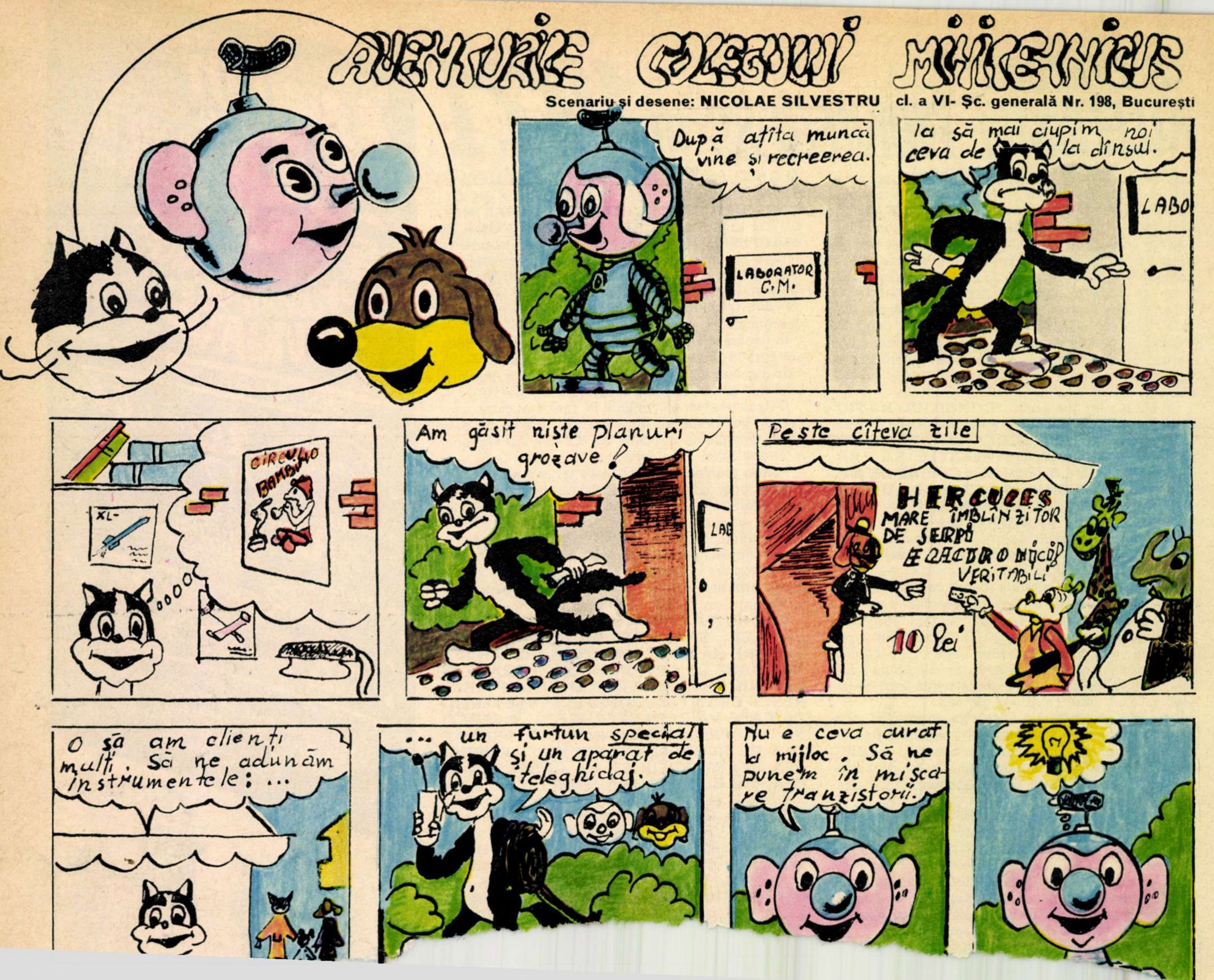
După atîta muncă vine și recreerea.
LABORATOR C.M.
la să mai ciupim noi ceva de la dînsul.
LABO
XL-
CIRCUL BAMBINO
oooo
Am găsit niște planuri grozave!
LAB
Peste cîteva zile
HERCULES MARE ÎMBLÎNZITOR DE ȘERPI ELECTRONICI VERITABILI
10 lei
O să am clienți mulți. Să ne adunăm instrumentele: ...
... un furtun special și un aparat de teleghidaj.
Nu e ceva curat la mijloc. Să ne punem în mișcare tranzistorii.

Dragi cititori, aflăm cu plăcere că, în aceste zile de septembrie, numărul celor care își reînnoiesc abonamentele sau se abonează pentru întîia oară la «Cutezătorii» este foarte mare! Ne simțim onorați să vă încunoștiințăm că, prevăzînd acest «flux în creștere» al abonamentelor, revista și-a asigurat — pentru noul an școlar — colaborarea unora dintre cei mai prestigioși scriitori, reporteri, oameni de știință și artă, artiști plastici!

ÎN «CUTEZĂTORII» —
REPORTAJE DIN TOATE COLȚURILE LUMII,

inedit

ULTIMELE NOUTĂȚI ȘTIINȚIFICE, INTERVIURI CU OAMENI DE SEAMĂ

FORMIDABIL!

POVEȘTIRI ȘI SCHIȚE AMUZANTE
SERIALE ÎN IMAGINI,
SPORT, jocuri distractive

NUMAI PENTRU VOI

NUMEROASE CONCURSURI CU MARI PREMII!

„CUTEZĂTORII-SERVICE" O RUBRICA-SURPRIZĂ LA DISPOZIȚIA ȘI ÎN SERVICIUL CITITORILOR!

SURPRIZE PE CARE LE VEȚI PUTEA GĂSI NUMAI în CUTEZĂTORII!

• LA DOI PAȘI DE EXTRAORDINAR, O PAGINĂ ÎN CARE VEȚI GĂSI DE FIECARE DATĂ DESCRIEREA UNUI FAPT, A UNEI SITUAȚII SAU A UNEI PERSOANE NEOBIȘNUITE!

• ROMANUL FOILETON „Șoimii Carpaților", SERIAL DRAMATIC CU EPISOADE ÎNCORDATE DAR ȘI CU SCENE HAZLII, DESPRE EROI DE VÎRSTA VOASTRĂ.

Iubiți logica? Atunci veți fi de acord că, dacă doriți să știți ce se petrece în toate colțurile lumii, să fiți familiarizați cu laboratoarele marilor savanți și să citiți literatură bună — aveți de făcut un singur lucru: să vă abonați imediat, sau să vă reînnoiți abonamentul la «Cutezătorii»!

P.S. SCRIEȚI-NE TOT, ABSOLUT TOT, CE AȚI DORI SĂ GĂSIȚI ÎN REVISTA *VOASTRĂ* — «CUTEZĂTORII». Redactorii vă stau la dispoziție.

Radio

Din programul emisiunilor pentru copii pe perioada 17—24 septembrie, spicuim:

Emisiunea **«Bună dimineața, copii!»** vă invită s-o urmăriți zilnic la ora 7,25 pe programul I. Vă veți reîntîlni cu Dan, Dana și Dănuț, în cadrul emisiunii **«Tot înainte»** de luni 21 septembrie, ora 8,10, cu care împreună veți face o vizită școlarilor din clasa întîi. **«Vreau să știu»** va transmite radiodocumentarul «De la descoperirea electricității la tranzistori», miercuri 23 septembrie ora 10.00, pe programul I. Joi 24 septembrie, ora 15.00, pe programul I veți putea audia scenariul «Piscul Doamnei» de Cristian Munteanu, în cadrul emisiunii **«100 de legende românești»**.

Anecdote

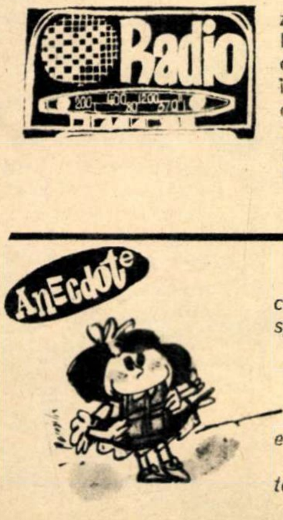

Olguța, împreună cu tatăl său, vizitează grădina zoologică. În fața cuștii leopardului ea citește: «Proaspăt vopsit». Se uită la leopard și spune cu părere de rău.

— Și eu care am crezut, tăticule, că petele sînt adevărate!

*

— De ce mănînci atît de repede? — o întrebă mătușa pe nepoțica ei, căreia i-a dat un pachet de ciocolată. Ai uitat că ai și tu un frățior?

— Nu, mătușico, nu am uitat. Tocmai de aceea mă grăbesc să termin ciocolata.

Un ZÎMBET cu...

Gioacchino Rossini, compozitor italian (1792–1868) care se găsea deseori în încurcături financiare, aflînd într-o bună zi că admiratorii săi au luat inițiativa de a-i ridica o statuie într-un parc al Parisului, le făcu o vizită inopinată.

— Cam cît o să vă coste statuia mea? se interesă el.

— Vreo zece milioane de franci, i se răspunse.

— Dacă îmi dați jumătate din ei, sînt gata să mă urc eu însumi pe soclu!

AFIȘ

Editura «Ion Creangă» vă oferă spre lectură o nouă carte apărută recent: «La braț cu ultimul zmeu», **de Georgina Viorica Rogoz.**

GEORGINA VIORICA ROGOZ
LA BRAȚ CU ULTIMUL ZMEU

PRACTIC

Confecționați o numărătoare pentru frățiorii și surioarele voastre, care au pășit pentru prima oară pragul școlii.

Pentru ramă și postament, folosiți o scîndură rotundă sau eventual, executați-le din niște crăci netede de copac. Procurați-vă apoi 10 bucăți de sîrmă perfect drepte, de aceeași lungime. Bilele numărătoarei le puteți confecționa din ghindă sau din simple mărgele. În barele verticale ale numărătoarei executați cu burghiul două găuri mai mari pentru barele orizontale ale ramei și 10 mai mici pentru sîrme. Înșirați bilele pe sîrmă, iar aceasta fixați-o mai întîi la un capăt și apoi la celălalt.

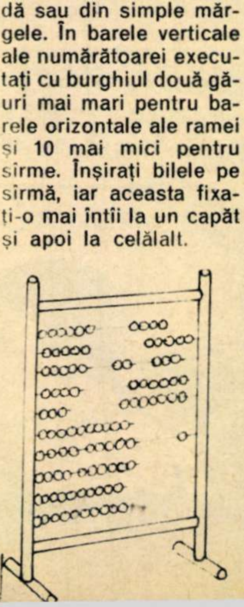

PAGINA 5 MAGAZIN

Din partea juriului concursului „AVENTURILE COLEGULUI MINITEHNICUS"

În zilele de 26, 27 și 28 august, juriul s-a întrunit în ședințe de lucru. S-a efectuat o preselecție în urma căreia din totalul celor 4 116 planșe au fost admise pentru faza finală un set de 300 lucrări, dintre care unele au fost deja publicate în revistă.

În cursul lunii septembrie a.c., reprezentanții în juriu ai revistelor «Pif» și «Cutezătorii» se vor întruni sub președinția maestrului C. Arnal, pentru desemnarea premiilor, a premiilor speciale și a mențiunilor.

Publicarea în revistă a celor mai frumoase planșe primite în concurs va continua pînă la sfîrșitul acestui an.

Rezultatele concursului vor fi anunțate în luna octombrie a.c.

SECRETARIATUL CONCURSULUI

În imagine supla și grațioasa pasăre flamingo, apariție rarisimă pe meleagurile magnificului evantai danubian, Delta.

VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT

12

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: Dim și Codruț apar pe neașteptate în camera tezaurului și-i fac inofensivi pe doi dintre bandiți. Cel de al treilea, șeful lor, profitînd de învălmășală, se apropie de unul dintre pereții camerei și, ținîndu-i pe expediționari sub amenințarea pistolului, deschide o ușă secretă în zid, prin care dispare într-o galerie necunoscută.

Scenariu: **CONSTANTIN DIACONU** Desene: **PUIU MANU**

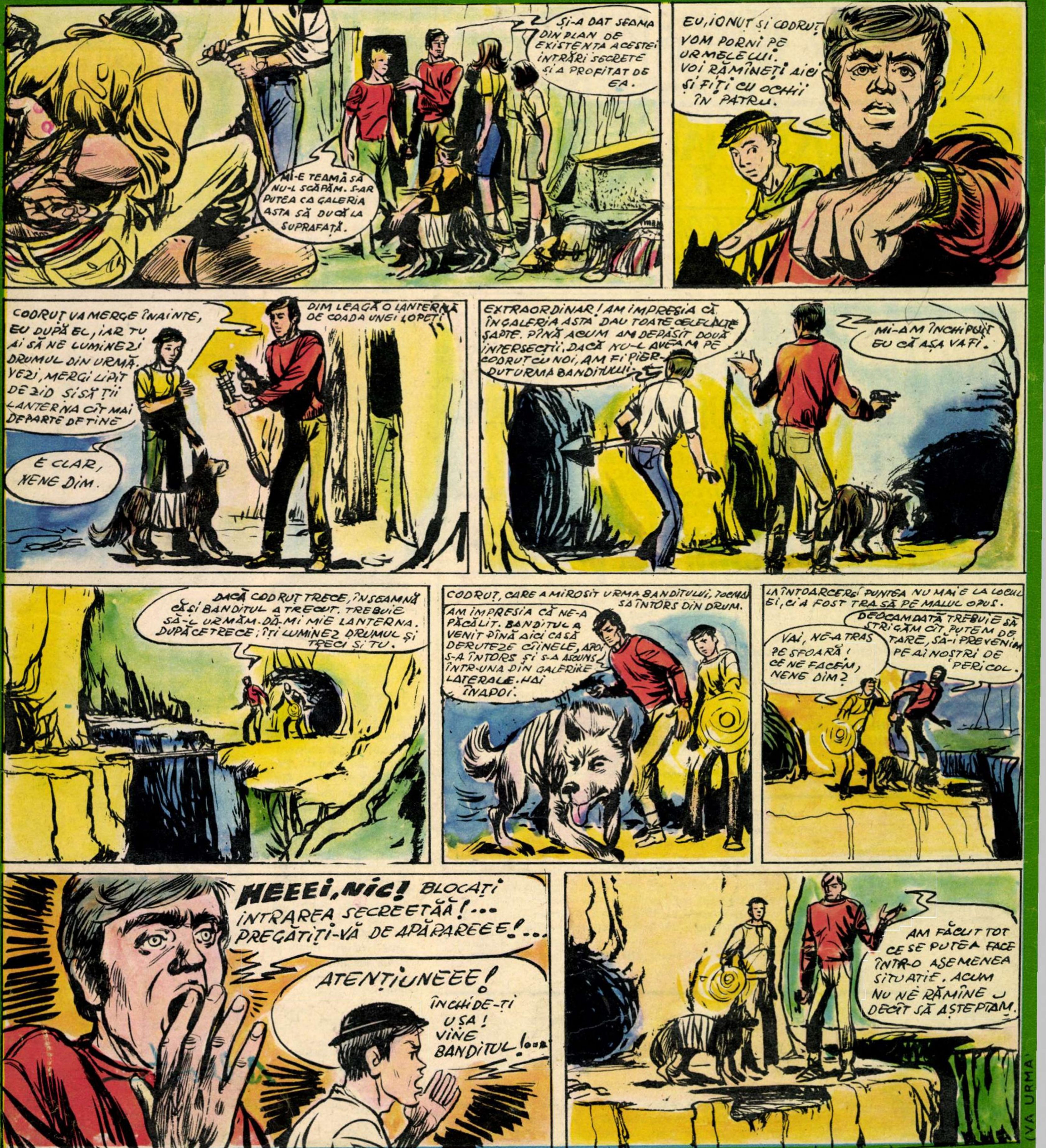
ȘI-A DAT SEAMA DIN PLAN DE EXISTENȚA ACESTEI INTRĂRI SECRETE ȘI A PROFITAT DE EA.
MI-E TEAMĂ SĂ NU-L SCĂPĂM. S-AR PUTEA CA GALERIA ASTA SĂ DUCĂ LA SUPRAFAȚĂ.
EU, IONUȚ ȘI CODRUȚ VOM PORNI PE URMELE LUI. VOI RĂMÎNEȚI AICI ȘI FIȚI CU OCHII ÎN PATRU.
CODRUȚ VA MERGE ÎNAINTE, EU DUPĂ EL, IAR TU AI SĂ NE LUMINEZI DRUMUL DIN URMĂ. VEZI, MERGI LIPIT DE ZID ȘI SĂ ȚII LANTERNA CÎT MAI DEPARTE DE TINE
DIM LEAGĂ O LANTERNĂ DE COADA UNEI LOPEȚI
E CLAR, NENE DIM.
EXTRAORDINAR! AM IMPRESIA CĂ ÎN GALERIA ASTA DAU TOATE CELELALTE ȘAPTE. PÎNĂ ACUM AM DEPĂȘIT DOUĂ INTERSECȚII. DACĂ NU-L AVEAM PE CODRUȚ CU NOI, AM FI PIERDUT URMA BANDITULUI.
MI-AM ÎNCHIPUIT EU CĂ AȘA VA FI.
DACĂ CODRUȚ TRECE, ÎNSEAMNĂ CĂ ȘI BANDITUL A TRECUT. TREBUIE SĂ-L URMĂM. DĂ-MI MIE LANTERNA. DUPĂ CE TRECE, ÎȚI LUMINEZ DRUMUL ȘI TRECI ȘI TU.
CODRUȚ, CARE A MIROSIT URMA BANDITULUI, TOCMAI S-A ÎNTORS DIN DRUM.
AM IMPRESIA CĂ NE-A PĂCĂLIT. BANDITUL A VENIT PÎNĂ AICI CA SĂ DERUTEZE CÎINELE, APOI S-A ÎNTORS ȘI S-A ASCUNS ÎNTR-UNA DIN GALERIILE LATERALE. HAI ÎNAPOI.
LA ÎNTOARCERE, PUNTEA NU MAI E LA LOCUL EI, CI A FOST TRASĂ PE MALUL OPUS.
VAI, NE-A TRAS PE SFOARĂ! CE NE FACEM, NENE DIM?
DEOCAMDATĂ TREBUIE SĂ STRIGĂM CÎT PUTEM DE TARE, SĂ-I PREVENIM PE AI NOȘTRI DE PERICOL.
HEEEI, NIC! BLOCAȚI INTRAREA SECREETĂĂĂ!... PREGĂTIȚI-VĂ DE APĂRAREEE!...
ATENȚIUNEEE!
ÎNCHIDE-ȚI UȘA! VINE BANDITUL!
AM FĂCUT TOT CE SE PUTEA FACE ÎNTR-O ASEMENEA SITUAȚIE. ACUM NU NE RĂMÎNE DECÎT SĂ AȘTEPTĂM.
(VA URMA)

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU. Secretar general de redacție: OVIDIU ZOTTA
Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon: 17 60 10. Administrația: EDITURA SCÎNTEIA. Tipărul Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor: Rozalia BAICAN
1 leu
41033
agențiile PTTR de către factorii poștali și difuzorii de presă

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALA EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

39

JOI, 24 SEPTEMBRIE 1970, ANUL IV

157

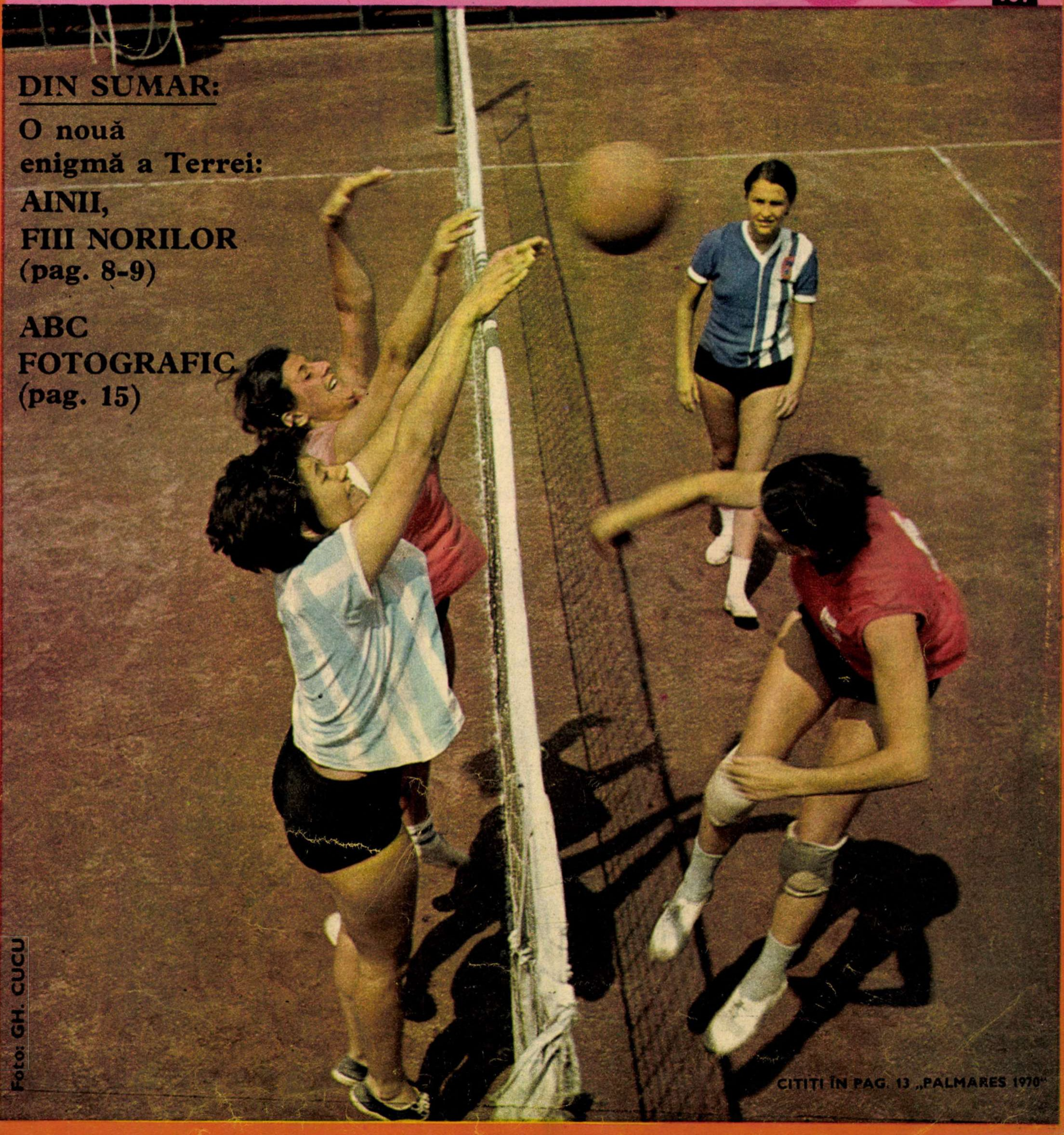

DIN SUMAR:

O nouă enigmă a Terrei: **AINII, FIII NORILOR** (pag. 8-9)

ABC FOTOGRAFIC (pag. 15)

CITIȚI ÎN PAG. 13 „PALMARES 1970"

Foto: GH. CUCU

a 39 ACTUALITĂŢI CUTEZĂTORII

PĂRINŢI ŞI COPII

Reporterul pentru copii nu întreprinde doar anchete cu întrebări subtile de genul «Ce filme vă plac» şi «Care e fotbalistul vostru preferat». El întreabă uneori şi lucruri mai puţin spectaculoase: «Ai calculat media timpului rezervat lecţiilor pe fiecare zi?» sau «Ştii ce meserie au părinţii tăi?». Răspunsurile la prima întrebare nu le comentez acum; o să mă ocup de răspunsurile la cea de a doua. Din 30 de flăcăi din clasa a V-a, 23 ne-au replicat pe loc: «lăcătuş mecanic», «medic», «economist», «paznic», «inginer electrotehnic» etc. Ceilalţi şapte, în schimb, au dat răspunsuri de felul acesta: «Tata e funcţionar la un depozit... Atît ştiu». «Lucrează la spital. Nu, nu e doctor. Ceva pe la administraţie...» «E inginer. La maşinile... din fabrică! Nu ştiu precis ce fel de maşini». «E operator la o întreprindere chimică. De ce-i spune operator? Nu ştiu».

Fireşte, nu ni-i imaginăm pe cititorii revistei cerîndu-le, zilnic, părinţilor să le explice pe larg ce au făcut în ziua respectivă la serviciu. Mai normal ar fi ca lucrurile să se petreacă invers, adică voi să le povestiţi zilnic ce aţi făcut la şcoală. Dar nici cu ignorarea muncii părinţilor nu ne putem împăca! Cei şapte copii de mai sus nu sînt printre cei mai buni elevi din clasă şi nici printre cei mai ordonaţi. Oare învaţă mediocru fiindcă nu ştiu precis cu ce se ocupă părinţii lor? Nu. Învaţă mediocru pentru că sînt insuficient de activi, le lipseşte convingerea că trebuie să muncească, privirea lor e scurtă, nu vede în viitor. Ei bine, cine altul dacă nu tata trebuie să-ţi facă acel admirabil vaccin anti-lene? Dar pentru asta, trebuie să-l cunoşti şi tu mai bine pe el, şi dînsul mai bine pe tine! M-am interesat eu pentru cei şapte neinformaţi. Am aflat astfel că «funcţionarul de la depozit» este un admirabil merceolog care are grijă ca magazinele să fie bine aprovizionate şi, că respingînd cu hotărîre produsele de proastă calitate, el reuşeşte să trimită în vînzare numai mărfurile cele mai bune. Omul care «lucrează la spital şi nu e doctor, e ceva pe la administraţie» se străduieşte ca spitalul să fie lună de curăţenie şi acesta, vă rog să mă credeţi, este unul din cele mai importante lucruri într-un spital! Operatorul chimist n-a învăţat meseria de la nimeni, a învăţat-o din cărţi pentru că e o meserie nouă şi acum lucrează la o instalaţie ultramodernă şi extrem de complicată care produce piese din material plastic. Cît despre inginerul «cu maşinile, la fabrică» am aflat că este specialist în detectarea eventualelor fisuri — adesea invizibile — din diferite piese metalice. E o misiune de mare răspundere! Cînd spune el «piesa e bună» tovarăşii de muncă surîd bucuroşi şi o trimit cu toată încrederea la montaj.

Tot ce am aflat le-am povestit şi celor şapte interlocutori, de faţă cu toată clasa. Am văzut imediat cum obrajii li se colorează de plăcere, de mîndrie. Sînt sigur că, de-acum înainte, ei se vor aşeza cu alte sentimente la efectuarea lecţiilor. Iar atunci cînd tata va spune «Uite ce cred eu despre cutare lucru» vor fi foarte atenţi!

Ovidiu Zotta

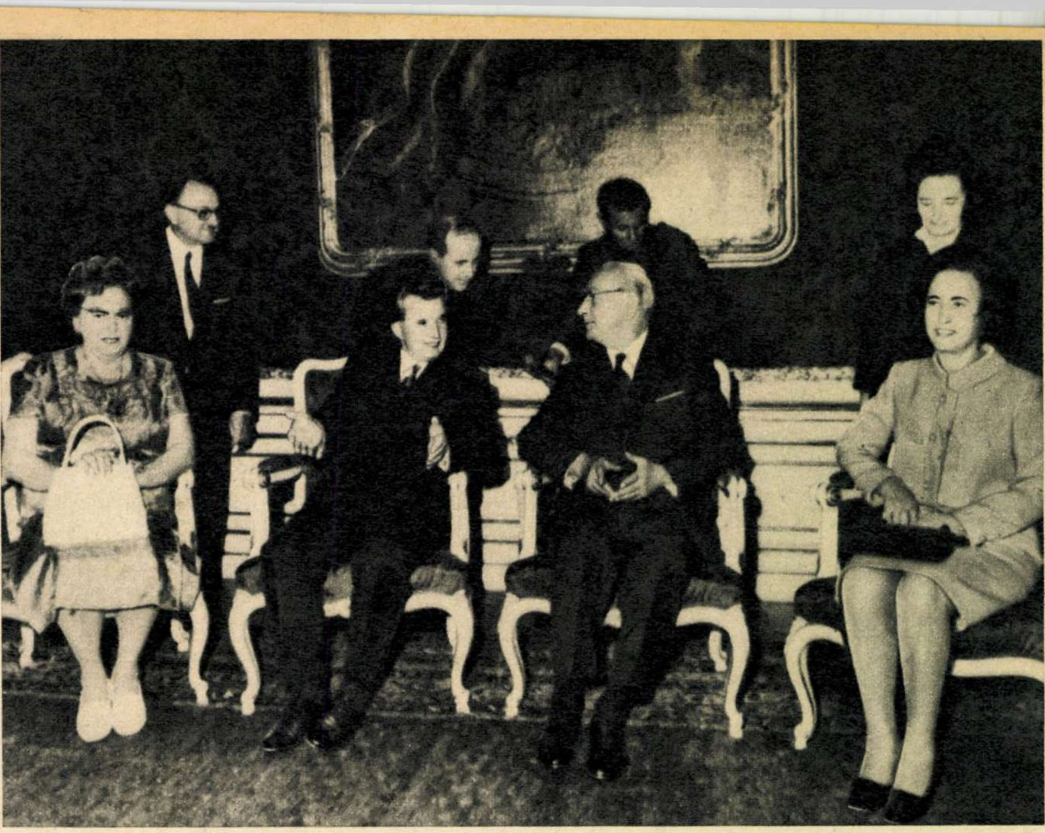

PREŞEDINTELE CONSILIULUI DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, NICOLAE CEAUŞESCU, ÎMPREUNĂ CU SOŢIA, ELENA CEAUŞESCU, AU PLECAT LUNI ÎN AUSTRIA UNDE FAC O VIZITĂ OFICIALĂ. LA INVITATIA PREŞEDINTELUI FEDERAL, FRANZ JONAS, ÎNTRE 21 ŞI 25 SEPTEMBRIE 1970. VIZITA PREŞEDINTELUI CONSILIULUI DE STAT AL ŢĂRII NOASTRE, TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU, ŞI A SOŢIEI SALE, ELENA CEAUŞESCU, ÎN AUSTRIA SE ÎNSCRIE ÎN ANALELE BUNELOR RELAŢII STATORNICITE ÎNTRE ROMÂNIA ŞI AUSTRIA. ÎNTR-UN CADRU MAI CUPRINZĂTOR, EA FACE PARTE DIN ANSAMBLUL DE INIŢIATIVE ÎNTREPRINSE PE PLAN EUROPEAN AVÎND CA SCOP DEZVOLTAREA RELAŢIILOR PRIETENEŞTI, ÎN INTERESUL RECIPROC ŞI, TOTODATĂ, AL STATORNICIRII PE CONTINENT A UNUI CLIMAT DE ÎNŢELEGERE, A UNEI ATMOSFERE ÎN CARE SĂ PRIMEZE RESPECTUL ŞI ÎNCREDEREA ÎNTRE STATE ŞI POPOARE, COOPERAREA PE BAZĂ DE EGALITATE ÎN DREPTURI ŞI AVANTAJ RECIPROC.

AŞA CUM SUBLINIA TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU ÎN RECENTUL INTERVIU ACORDAT ZIARULUI AUSTRIAC «DIE PRESSE», COOPERAREA ŞI MAI STRÎNSĂ DINTRE BUCUREŞTI ŞI VIENA VA EXERCITA O INFLUENŢĂ POZITIVĂ ÎN DEZVOLTAREA ÎNŢELEGERII, MAI BUNEI CUNOASTERI RECIPROCE, ÎN APROPIEREA MULTILATERALĂ A POPOARELOR ROMÂN ŞI AUSTRIAC.

FOTO: ÎN TIMPUL VIZITEI PROTOCOLARE LA PALATUL HOFBURG

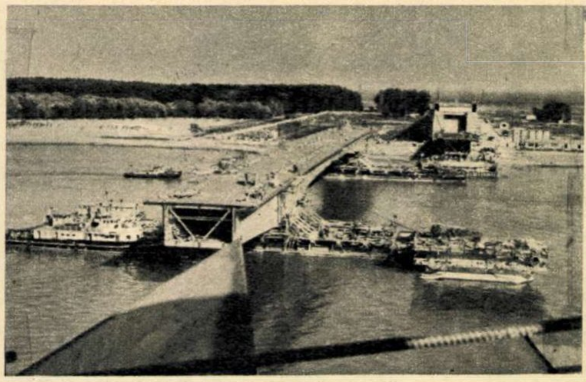

PE ŞANTIERUL PODULUI DE LA GIURGENI-VADUL OII

Pe şantierul arcului rutier transdanubian de la Giurgeni-Vadul Oii s-a consumat, recent, unul dintre cele mai dificile momente întîlnite în istoria construirii acestui uriaş brîu de oţel şi beton ce încinge Dunărea. A fost lansată pe apă şi ridicată pe pilonii de susţinere o uriaşă săgeată de oţel a cărei lungime este de 218 metri — cel de al treilea tronson al podului. La realizarea acestei operaţii extrem de dificile au participat peste 200 de constructori şi marinari ai flotei şantierului care au stat la posturile lor, cu atenţia încordată la maximum, din zori şi pînă în seară.

CALENDAR

SEPTEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

26 SEPTEMBRIE 1970 — Se împlinesc 25 de ani de la moartea lui Béla Bartók, **unul dintre cei mai de seamă reprezentanţi ai muzicii maghiare (n. 1881). Compozitor, pianist, muzicolog — el a manifestat un puternic interes pentru muzica populară. A cules peste 30 000 de cîntece din folclorul maghiar, român, sîrb şi al altor popoare. O bună parte a creaţiei sale este legată de folclorul maghiar şi românesc.**

28 SEPTEMBRIE 1970. Se împlinesc 75 de ani de la moartea lui Louis Pasteur **(n. 1822), savant francez care prin descoperirile sale a deschis o eră nouă în medicină şi biologie. Cercetările pe care le-a făcut l-au condus la descoperirea agenţilor patogeni ai unor boli ale omului şi ale animalelor. Pasteur a aplicat pentru prima dată, în 1885, vaccinul împotriva turbării.**

ÎN JUDEŢUL SATU MARE 570 DE UNITĂŢI ŞCOLARE ŞI-AU DESCHIS PORŢILE

Biruind urmările calamităţilor naturale, din primăvară, toate şcolile din judeţul Satu-Mare şi-au redeschis porţile.

O dată cu începerea cursurilor noului an şcolar, elevii şi cadrele didactice din judeţ au adresat Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului Nicolae Ceauşescu, o telegramă exprimînd sentimentele de recunoştinţă faţă de conducerea partidului.

Cu neţărmurită satisfacţie — *se spunea în telegramă* — vă raportăm că cele 570 de unităţi şcolare, pînă la ultima sală de clasă, şi-au deschis astăzi, 15 septembrie, larg porţile, primind toţi elevii *de vîrstă şcolară.*

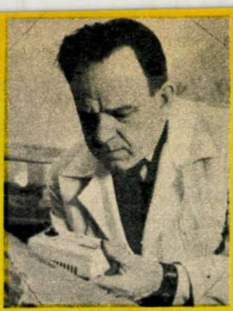

INTERVIUL NOSTRU

La început de nou an şcolar, doresc cutezătorilor să profite din plin de tot ceea ce le pune la dispoziţie societatea de astăzi, pentru a se instrui din plin în domeniul în care doresc a deveni specialişti şi elemente folositoare patriei.

Acad M. G. Filipescu

Universitatea bucureşteană are un culoar al ei renumit. Pătrunzi în el ca într-un fel de labirint mineralier şi ciudat faunistic, unde vîrstele Ţerrei iau înfăţişarea unei expoziţii de sculptură modernă. La capătul culoarului, catedra de paleontologie — un fel de cabinet de stampe bătute în filigranul unor crustacee multicolore — loc de refugiu şi de reculegere al academicianului *MILTIADE FILIPESCU*. Nu fără un sentiment de inoportunitate încerc prima desprindere din atracţia ambianţei:

— Dacă aţi retrăi copilăria, căror preocupări v-aţi dărui îndeosebi, şi de ce?

— Nu pentru raţiunea lui «aşa e frumos să spunem copiilor», ci pentru că, într-adevăr, cînd privesc în jurul meu, am nostalgia anilor copilăriei consumaţi în privaţiuni de tot felul — mă surprind adeseori dorind cu ardoare să reîncep şcoala în bucuriile şi frumuseţile ei de astăzi. Ce-aş face mai întîi? Poate că mi-aş propune să învăţ mai mult din excursii, din observarea atentă a naturii, poate că aş vrea să particip îndeosebi la cercetări de botanică, la discuţii organizate de profesori în cercuri pionereşti...

— Dar sportul?

— Doar în măsura în care mi-ar oferi accesul la mişcare, la acţiune. Altfel nu, categoric nu. Cînd eram elev iubeam nespus înotul, călăria, excursia, dar nu aveam nici o simpatie pentru paraziţii sportului. Mi se pare de o sută de ori mai deconectantă lectura decît prezenţa nelipsită în tribunele stadioanelor în calitate de... fluierători.

— Şi totuşi, lectura pare că pierde teren astăzi cînd copilul are la îndemînă atîtea surse de informaţii îndeosebi vizuale...

— E foarte greşit să credeţi asta. Cel puţin în privinţa lecturii bune, *a cărţilor care tocmai azi, într-o asa de intensă atmosferă informaţională, trebuie* să ordoneze şi să sintetizeze, *să se înfăţişeze ca veritabile antologii.*

— Dar între lectură şi excursie, ce-aţi prefera?

— Pe amîndouă, pentru că se completează, se presupun.

— Ce le pretindeţi, cu deosebire, părinţilor?

— Să nu se lase furaţi de ideea că un copil trebuie să se dezvolte singur. *E o idee falsă. Şi periculoasă. Geneza personalităţii, cultivarea ei nu exclude, ci presupune atributul continuităţii, cu atît mai mult cu cît personalitatea însăşi e un proces de moştenire, de preluare şi dezvoltare pe mai departe a unor achiziţii morale. Orice copil cred că are nevoie să fie ajutat în a-şi dori întotdeauna ceva, nu să i se dea întotdeauna ceea ce-şi doreşte, pentru că asta îi paralizează puterea de muncă.*

— Şi ca părinte, v-aţi supus întotdeauna acestei rigori?

— În general, da. Cînd n-am reuşit o dată, am căutat să compensez cu un alt prilej.

— O urare pionierilor?

— Să fie sănătoşi şi să înveţe!

Interviu realizat de MIHAI IORDĂNESCU

Voi ce părere aveţi?!

Nu puţini sînt cei care renunţă la plăcerea unei săli de teatru sau de cinematograf, la necesitatea unei plimbări în aer liber sau, chiar, la obligativitatea lecturii ultimelor apariţii în librării — tocmai pentru a urmări emisiunile programate pe micul ecran. Televiziunea a devenit, într-un timp relativ scurt, o prezenţă absolută a zilelor noastre.

Am fi putut pleca de la cîteva cifre dintre cele mai precise: cîţ abonaţi are televiziunea, cîţi copi sînt cuprinşi în familiile respective, cîte scrisori (sau telefoane) primeşte zilnic redacţia emisiunilor pentru copii şi tineret, am fi putut apela chiar şi la rezultatele sondajelor efectuate de «Oficiul

(CONTINUARE ÎN PAG. 7)

Cu toate că toamna şi-a desfăcut evantaiul culorilor dăruind deltei un plus de frumuseţe, păsările se pregătesc pentru drumurile lungi spre ţările calde.

ALEGERILE PIONIEREȘTI

SĂRBĂTOARE DETAȘAMENT

«Tot inainte».

E cer albastru, soare cald, flori albe, galbene, roșii...

Ai fi tentat să crezi că este o zi de vară dacă... Dacă n-ar fi toți copiii la școală, dacă buchetele lor n-ar fi colorate cu primele crizanteme...

E toamnă!

Au rămas în urmă zilele începutului de an școlar, s-au dus și emoțiile în care s-au primit primele note. Și totuși, la Școala generală nr. 52 din Capitală se vorbește despre vacanță și, mai mult, despre tot ce au făcut pionierii detașamentului clasei a IV-a B în timpul anului trecut. Prilejul acestor amintiri? Cel mai frumos, cel mai sărbătoresc — adunarea de alegeri a colectivului de conducere al detașamentului.

— Vă amintiți, își invită Aurel Pop colegii la retrospectiva activității lor: am vizitat Muzeul de istorie a Municipiului București, Muzeul de istorie al Partidului Comunist a mișcării revoluționare și democratice din România, Expoziția Brâncuși, Grădina Botanică. Vă aduceți aminte de expediția noastră «București, oraș

...Vom alege noul colectiv de conducere al detașamentului.

Vin stegarii.

Eu îl propun pe Costin!

Noi sîntem pentru Grațiela!

Președintele detașamentului este reales. Felicitări!

socialist»? De alcătuirea celui mai frumos album al orașului București? De cîte ori n-am trecut prin Expoziția Municipiului să-l admirăm...

Firul retrospectivei l-au continuat Mihaela Leontescu, Octavian Filip și Dan Fodor.

— Și dacă totul a fost atît de frumos la noi, în detașament, își spune părerea Eugen, se datorează și lui Costin, președintele. Eu aș vrea să-l realegem.

— Și Grațiela este o pionieră foarte bună, își dă o fetiță cu părerea.

Se ascultă opinii, se discută. Pionierii aleg noul colectiv de conducere al detașamentului: Costin Iliescu președinte, Grațiela Novac și George Subțirelu.

Flori, felicitări, urări de succese. Crizanteme, flori de toamnă lîngă alte frumoase flori — gîndurile pionierilor pentru viitor, vin să încheie o zi de sărbătoare în detașament.

LIDIA NOVAC

Foto:
GRIGORE
PREPELIȚĂ

Costin, George și Grațiela — noul colectiv de conducere.

ÎNTRE NOI, REPORTERII

de OCTAV PANCU-IAȘI

Să recunoaștem: în vacanță, cîte unora dintre noi — prin *noi* înțelegînd, desigur, membrii binecuvîntatei bresle a reporterilor — ni s-a mai întîmplat să ne uităm creionul în fundul unui sac de excursie, ori să schimbăm pixul cu undița sau cu plasa de fluturi. Oameni sîntem și cum tot ce e omenesc nu ne e străin, ne-am înfruptat și noi din uriașul tort al vacanței, scriind mai puțin și... bronzîndu-ne mai mult!

Dar a început școala, de mai bine de-o săptămînă ea e *realitatea noastră de fiecare zi*, muza noastră inspiratoare... Ne-am suflecat mînecile și ne-am apucat de treabă!

Unii au chiar ambiții mari. Precum și colegul *Nicolae Dașu*, clasa a VIII-a, Ploiești, care, nici mai mult nici mai puțin, declară:

*«M-am gîndit să țin o cronică a acestui an școlar în clasa noastră. De la prima clipă a revederii, de la primele lecții și note, de la alegerile pionierești, pînă la ziua cînd vom scrie din nou pe tablă, avînd grijă să adăugăm o sută și unu de semne de exclamare, cuvintele **VACANȚA MARE!**»*

Sau, precum colega *Dana Suftei*, clasa a VII-a, București, care ne asigură că — citez — *«nu va trece o singură săptămînă fără să primiți o corespondență de la mine»... Îmi imaginez clasa noastră, detașamentul nostru, ca un vas plecînd în larg, într-o lungă și de loc ușoară călătorie. Vreau să țin eu «jurnalul de bord». Să trec tot ce se întîmplă mai interesant. Și iată că deja au început să se și întîmple lucruri interesante. Știți cine a luat primul zece? Un băiat care anul trecut nu prea se lăuda cu note mari... L-am tras de urechi în recreație și i-am urat «la mai mare» deși mi se pare că nu există zece plus! Și știți că am și avut o adunare de detașament? Alegerile bat la ușă... Eu m-am și hotărît pe cine voi propune pentru a fi președinte, dar... st!... deocamdată nu vă spun nimic; chiar dacă vă supărați, tot nu vă spun... Și știți că a fost inaugurată sala de sport a școlii? Rezultatul primului meci de handbal n-a prea fost favorabil clasei noastre, dar n-au intrat zilele în sac! Vine ea și revanșa...»*

Sau, în sfîrșit, șirul «marilor ambiții» reporterești, stimulate de începerea noului an școlar, este continuat de *Mircea Poalelungi*, clasa a VII-a, Brăila:

*«Ca reporter ce sînt, m-am gîndit pentru acest an să-mi aleg un «post de observație» de unde, fără să fiu văzut, eu să văd totul... Mi-am propus să intru într-o călimară, dar m-am gîndit ce-o să zică mama, acasă, cînd o să mă vadă mînjit cu albastru... Mi-am zis să mă ascund într-un penar, dar ce mă făceam dacă îmi rămînea nasul afară? În sobă e cam riscant... într-un ghiozdan miroase a tartine și s-ar putea să mă apuce strănutul tocmai în timpul unei ore... După lungi dezbateri (cu alții și mai ales cu mine însumi) m-am hotărît: să rămîn frumușel în banca mea și să notez tot ce merită să fie notat, apoi să dau fuga la poștă și... «Către revista **CUTEZĂTORII**, Piața Scînteii nr. 1, București!»*

După atîtea ispititoare promisiuni, nu ne rămîne decît să așteptăm în liniște. Știm că poștașul cu tolba-i plină nu va fi un oaspete rar al redacției. Dimpotrivă!

STOP

CARTURI, MAGNETOFOANE, BICICLETE,
APARATE DE RADIO,
CEASURI DE MÎNĂ, TRUSE DE PICTURĂ,
ECHIPAMENT SPORTIV!
UNDE? CUM?

În cei trei ani de la apariție, revista **«CUTEZĂTORII»** a organizat pentru voi 30 de concursuri pe cele mai diverse teme (*literatură*, *desen*, *tehnică*, *muzică*, *sport etc*), la care au participat zeci de mii de cititori.

Știți cîți cititori.
participanți la aceste concursuri au primit mari premii și valoroase mențiuni?
10 246 de cititori!
Este o cifră, nu-i așa?

Dacă doriți să participați la noile și extraordinarele concursuri organizate de revista «CUTEZĂTORII» *în noul an școlar 1970-1971, adresați-vă oficiilor poștale, factorilor poștali sau difuzorilor de presă pentru a vă abona imediat la* «CUTEZĂTORII».

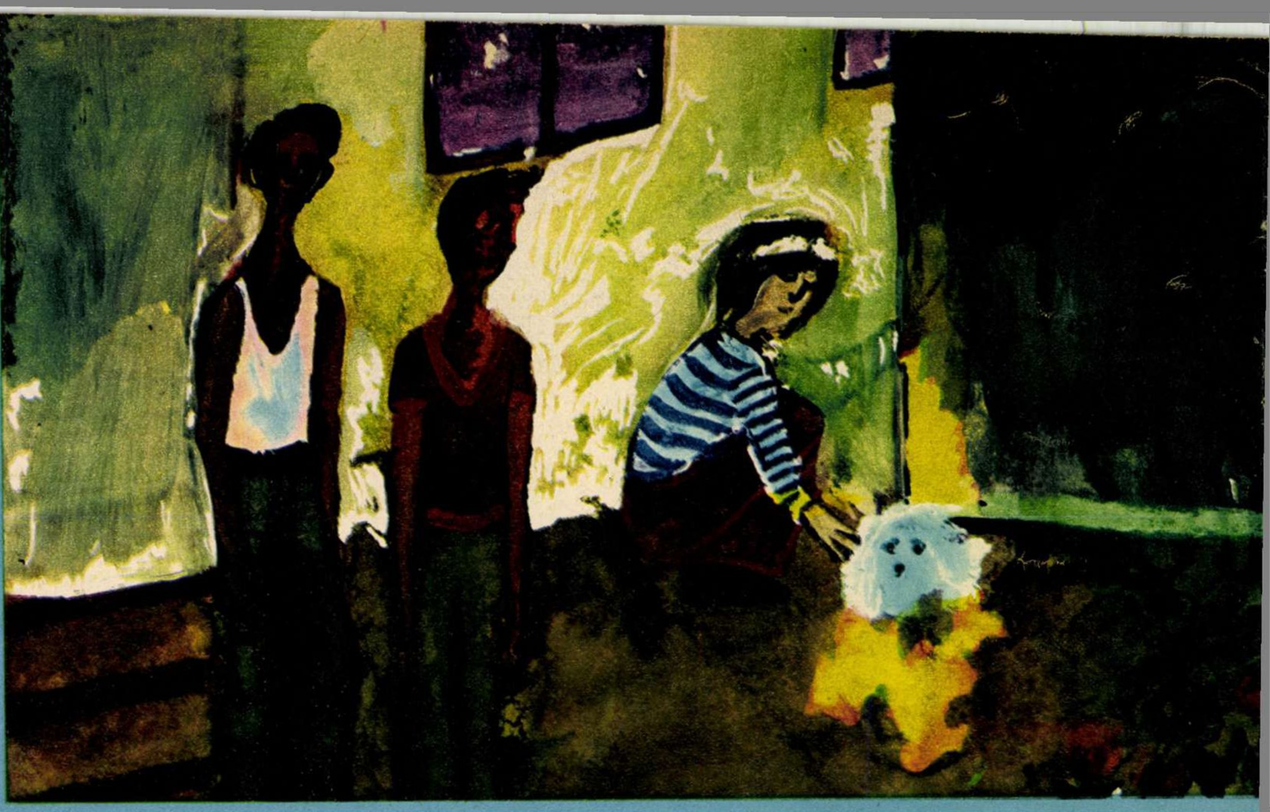

Rex și... marea mea durere

de RADU F. ALEXANDRU

Totul a pornit de la Lucica. De fapt, orice idee îngrozitoare îi aparține ei. Prin «idee îngrozitoare» eu înțeleg trăznăile care-i trec sorei mele mai mici prin cap și pentru care, și asta se întîmplă de fiecare dată, eu sînt obligat să trag ponoasele. De data asta, însă, lucrurile au întrecut orice imaginație.

Veniserăm de la ștrand. Și, înainte de-a ne despărți, conform obiceiului, am mai întîrziat cîteva minute pe banca de piatră de la intrarea blocului lui Bujor. Dimineața, Matei cîștigase pariul — 6 porții de înghețată! — și dincolo de orice discuții performanța rămînea formidabilă: o treime de bazin a înotat sub apă. Nimeni n-ar fi crezut. Gelu, care bătuse recordul la ținut aer în piept (e drept, pe uscat), n-a reușit mai mult de zece metri. Degeaba încercam noi acum să ne consolăm, amintindu-i lui Matei că în brasul modern este interzis înotul sub apă, el continua să rămînă calm, revenind mereu la aceeași întrebare: «Cine dă primul înghețata?». Lui Sandu i-a venit o idee: «Îți dăm toate cele șase porții chiar azi după-masă. Am pierdut, bravo ție, sînt ale tale». Matei, puțin surprins, l-a lăsat să termine, apoi, cînd l-am întrebat la ce oră să venim să-l luăm, el ne-a răspuns: «Să zicem la cinci. Dar astăzi n-am să mănînc decît o porție. Și abia mîine a doua. Poimîine a treia și așa pînă la sfîrșitul săptămînii o să vă onorez pe fiecare». Degeaba am încercat noi să-l convingem că nu e drept ca unul să plătească astăzi și celălalt abia după o săptămînă, Matei o ținea una și bună. «Nici vorbă, ați vrut să mă duceți. Nici Gerilă să fi fost și tot n-aș fi putut mînca șase porții deodată. Nu vă iert: cine se sacrifică primul?». Am tras la sorți și Bujor era cel care trebuia să plătească. Și nu mai aveam nimic să ne spunem, și eram chiar gata să ne despărțim cînd, în ultima secundă a apărut, într-o viteză năucitoare, Lucica. A trecut pe lîngă noi fără să întoarcă capul, abia în colț și-a dat seama că ne-a văzut, un viraj în plină goană și oprindu-se în dreptul nostru, care asistam cu gura căscată la această cursă de unul singur, ne-a dat cea mai formidabilă veste: «Stați ca niște mototoli; numai eu știu cum am reușit să-l scap. Dacă n-aveți de gînd să vă mișcați mai bine spuneți-mi și am să văd singură ce trebuie să fac cu Rex al meu». Atît s-a învrednicit să ne spună și a și zbughit-o. Nu se putea înțelege prea mult din cele cîteva cuvinte, dar un lucru era mai presus de orice îndoială: Lucica făcuse rost de un dulău. Am descoperit-o lîngă garajul din fundul curții. Era întoarsă cu spatele, aveam impresia că ține ceva în brațe, cînd am vrut să înaintăm ne-a oprit cu un strigăt ascuțit: «Să nu facă nimeni un pas, e încă speriat, dacă nu înțelegeți îi dau drumul asupra voastră». «Am venit la fratele tău, dacă vrei să știi...» a spus Matei. «Da, au venit la mine, dacă vrei să știi, am intervenit eu, și nu-ți permit să vorbești așa cu prietenii mei». «Ieșiți imediat toți afară. Am să vin și eu, cum mă eliberez puțin, și atunci o să stăm de vorbă» Noi am făcut întocmai cum ne-a cerut ea și asta a fost o greseală. Nu prima. Pentru că dintotdeauna, mai în glumă mai în serios, noi am obișnuit-o pe Lucica să creadă că ea este cea care ne conduce. Și ei i se părea chiar firesc să fie așa. Și de aici au pornit toate grozăviile.

— Ce vreți?

— Să-l vedem.

— Nu se poate.

— De ce?

— În primul rînd pentru că este al meu, în al doilea rînd pentru că încă nu și-a revenit, în al treilea rînd pentru că nu vă cunoaște, în al patrulea rînd pentru că fac ce vreau și în al cincilea rînd pentru că este al meu.

— Și atunci de ce ne-ai mai chemat?

— Nici nu v-am chemat și nici n-o să-l vedeți dacă o să-mi vorbiți mie pe tonul ăsta. Eu l-am salvat și voi trebuie să faceți, bineînțeles dacă vreți să aveți de-a face cu el, ce vă spun eu.

— De unde-l ai?

— V-am spus: l-am salvat. Mașina a apărut în capul străzii, el simțind primejdia a luat-o la fuga lătrînd, eu am sprintat puternic, l-am ajuns, mi-am zis: «fie ce-o fi», l-am luat în brațe și l-am adus aici, lîngă garaj, mașina a trecut mai departe și acum l-am lăsat să doarmă și m-am săturat de întrebările voastre.

— Cînd ni-l arăți?

— ...Poate după-masă. Dar trebuie să-i aduceți fiecare ceva de mîncare și să-mi promiteți că nu-mi veți ieși din cuvînt în ceea ce-l privește pe Rex.

— Și dacă-i turbat?

— Aș fi putut să jur. Aș fi putut să jur, chiar dacă aș fi fost legată la ochi, că dacă va pune cineva o întrebare prostească ăla va trebui neaparat să fie «frățiorul» meu mai mare... M-ați plictisit, vă pot primi în jurul orei cinci.

— La cinci trebuie să mergeți cu mine să-mi dați înghețata, ne-a reamintit Matei.

— Se contramandează orice alt program, vă aștept la cinci, a decis Lucica. Și oricît am încercat, după ce am rămas singuri, să o conving să mă lase să-l văd și eu pe Rex a fost inutil: dormea, n-aveam voie să-l deranjez.

După-masă lucrurile s-au întîmplat exact așa cum mă așteptam: în locul celor șase prieteni de care mă despărțisem la prînz, acum, în stradă, se adunaseră cincisprezece copii, dintre care pe unii, nici nu-i cunoșteam. Pe Lucica n-a deranjat-o abundența vizitatorilor. A luat o foaie de hîrtie și un creion și i-a trecut pe toți pe o listă menționînd în dreptul fiecăruia și «atenția» cu care au venit pentru Rex. Pe cei care erau cu mîna goală i-a sfătuit să dea o fugă pînă acasă și să aducă ceva și pentru noul lor prieten: «Dar asta numai dacă într-adevăr vreți să intrați în curte și să-l vedeți cu ochii voștri». A trebuit să mai așteptăm încă o jumătate de oră, timp în care Lucica a delectat dulăul cu noile bunătăți — operație care nu putea avea loc în fața unor străini — pentru ca în sfîrșit, sora mea cea dragă să accepte să ni-l aducă, să-l cunoaștem și noi. Și atunci am rîs cum nici la filmele cu Stan și Bran nu-mi amintesc s-o fi făcut. Pentru că în zgarda urgent confecționată dintr-o bucată de chingă de tras oblonul, Lucica remorca un... nici nuștiu cum să-l numesc... cît cel mult un pisoi de mare. Și cu o blană albă, și lățoasă, și murdară, și cu doi ochi negri care puteau fi la fel de bine două din mărgelele mari de pe șiragul din sertarul vechiului bufet, și se făcuse ghem, și tremura, și toți s-au repezit să-l mîngîie și să-și exprime admirația, și eu rîdeam, pînă cînd am auzit-o, pe sora mea mai mică rugîndu-mă:

— Fii, te rog, atît de drăguț și du-te pe trotuarul de vizavi, dacă vrei să te distrezi; pe mine mă indispui. Și oricît am încercat eu să le demonstrez că bietul pămătuf nu putea speria nici măcar o muscă — degeaba. În fiecare după-masă, Rex, cărîndu-și cu chiu cu vai zgarda îngreunată și cu două siruri de ținte — pe cuvîntul meu de onoare că unuia i-a venit ideea să-i facă rost și de o botniță! — defila prin tot cartierul urmat de o suită care, de la o zi la alta, devenea tot mai numeroasă. Se mișca din ce în ce mai greu (era de o lăcomie nemaipomenită) și nu întîlneam persoană care să nu fie tentată să-l mîngîie s-au să-l tragă ușor de ureche. Asta a durat, cred, aproape două săptămîni. Sîmbătă Lucica a plecat la Brașov — primise o bicicletă în dar de ziua ei și nu admitea să se facă transportul decît sub supravegherea ei — și duminică la prînz Rex a murit. Dupa ce a mîncat un castronas de lapte cu miez de franzelă, două ouă moi («Le lași în apă clocotită trei minute, bagă de seamă: te uiți pe ceas») cu coaja pisată — îi întărește sistemul osos, mi-a explicat ea —, trei felii de șuncă slabă, o bucată de tortă cu cremă de cacao. Asta era meniul lăsat de Lucica. Îl copiase dintr-o carte. Și nimeni n-avea voie să-l modifice cu un gram. Și eu am încercat să-i explic că este o adevărată crimă ce vrea ea să facă (nici unui elefant nu-i dai atîta mîncare) și că astea cîteva zile cît lipsește ar fi mai bine să-l lase în grija mea, că n-am să-mi iau ochii de pe el, și am să-l scot la plimbare, și-am să-l spăl, și-am să văd să nu-i lipsească nimic, dar parcă te poți înțelege vreodată cu Lucica? S-a culcat Rex cu burta plină și nu s-a mai sculat. Și a doua zi, la ora șapte dimineața, a trebuit să fiu îmbrăcat și gata de plecare spre dispensarul antirabic. Degeaba am încercat eu să le explic că Rex era un cățeluș bătrîn, și a mîncat prea mult, și au tras toți de el și că, departe de a fi fost bolnav, cățelușul a murit de prea mult bine. Peste trei zile aveau să primească rezultatul analizei, pînă atunci însă, preventiv, trebuie să fac trei injecții antirabice. Pe stradă mi-am întîlnit prietenii, în stația de tramvai i-am recunoscut și pe ceilalți amatori de «fiare sălbatice», toți mergeau în aceeași direcție și, după ochii lor plînși, am înțeles că nu o făceau cu cea mai mare plăcere.

N-am să vă întreb dacă eu am vreo vină în toată povestea asta, n-am să vă întreb dacă nu era mai normal să așteptăm mai întîi rezultatul analizei, n-am să vă întreb dacă ați făcut vreodată injecții antirabice și știți ce poate însemna așa ceva. Nu! N-am să vă întreb nimic din toate astea. Dar să vă spun că după a treia injecție, cînd jurasem să nu-i mai adresez în viața mea un cuvînt celei care a abătut nenorocirea asta pe capul nostru, și cînd, în sfîrșit, analiza a confirmat că Rex fusese sănătos, ei bine, atunci a apărut vioaie pe bicicletă și Lucica. Și după ce a aflat de cele întîmplate, mi-a spus: «N-am să mi-o iert niciodată că l-am lăsat pe mîinile unui neajutorat ca tine».

Și dacă vouă vi se pare toată chestia asta normală, vă rog să-mi spuneți. Pentru că mie, unul, simt că-mi plesnește capul!

Voi ce părere aveţi?!

ÎN FAŢA MICULUI ECRAN

(URMARE DIN PAG. 3)

de studii şi sondaje al radioteleviziunii».

Am preferat, însă, apreciind spontaneitatea celor mai intransigenţi telespectatori, o metodă mai directă: ancheta. Şi astfel, 50 de elevi ai cîtorva şcoli bucureştene au devenit colaboratorii rubricii noastre. Întrebările au gravitat în jurul a trei probleme centrale:

1. *Cît timp ne petrecem în faţa televizoarelor?*
2. *Ce vedem?*
3. *Ce am vrea să vedem?*

Şi pentru că unele puncte de

vedere au coincis ne permitem să publicăm numai o parte din răspunsurile primite.

Staicu Ionuţ — *clasa a IV-a, Liceul nr. 24: Neavînd o emisiune preferată mi-e greu să răspund primei întrebări. M-ar interesa foarte mult o emisiune dedicată în mod special pionierilor, emisiune care, din păcate, acum nu există. Pînă atunci mă mulţumesc cu filmele de desene animate, care, şi ele, ar putea fi programate mai des.*

Radu Silea, George Antonescu, Ecaterina Antonescu, Mihaela Antonescu — *toţi de la Liceul nr. 24: «Aventurile lui Huckleberry Finn», emisiunea «Mai aveţi o întrebare?» — da, acestea ne plac. Celelalte nu le urmărim în mod special. Am dori să vedem mai des programate momentele vesele, filmele de aventuri sau desene animate, şi chiar comedii, dar unele sînt transmise la ore tîrzii, deci numai pentru... părinţii noştri.*

Alexandru Roman — *clasa a V-a, Liceul nr. 24: Unele emisiuni nu mi se par convingătoare. Mai ales cele care sînt dedicate vieţii pioniereşti. Se vorbeşte poate prea mult şi se reiau mereu aceleaşi lucruri, spuse anterior de zeci şi sute de ori. Rămîn special acasă să urmăresc emisiunea «1001 de seri». Îmi place, la fel, foarte mult, emisiunea «Mai aveţi o întrebare?» — dar asta fără a renunţa la orele de joacă sau la lecţii. Filmele de desene animate, filmele istorice şi comediile sînt prea rar (adică de loc) transmise în emisiunile, pe care, fiţi sigur, noi am vrea să le îndrăgim.*

Dan Boncuţ — *clasa a VIII-a, Liceul nr. 24: Emisiunile pentru telespectatorii de vîrsta mea — spre deosebire de cele pentru copiii mici, sau adulţi — sînt mult mai rare. «Huckleberry Finn», «1001 de seri», «La şase paşi de o excursie» — îmi plăceau. Acum la unele din ele s-a renunţat. Şi există atîtea lucruri care ar putea deveni subiecte ale unor emisiuni grozave! Pe mine, de exemplu, m-ar interesa filmele ştiinţifico-fantastice, piesele de teatru, concursurile între elevi (sport, cultură generală etc.), dar toate astea nu numai ca vorbă, ci chiar să fie incluse în programul TV, pentru care mai am o rezervă de timp liber!*

Luigi Grozea — *clasa a VII-a, Şcoala generală nr. 182: Urmăresc cu interes emisiunile televiziunii. Multe mi se par foarte educative: «Studioul pionierilor». «1001 de seri»; altele sînt interesante şi utile: lecţiile de limba franceză, engleză, germană. Îmi place emisiunea «Bună seara, fete, bună seara, băieţi» — cu toate că nu este dedicată telespectatorilor de vîrsta mea. «Universal şotron» mi se pare însă mai limitat, subiectele nefiind întotdeauna suficient dezvoltate. Ţinîndu-se seama de programul şcolar, de orele la care ne facem lecţiile, poate s-ar reuşi programarea emisiunilor la ore mai potrivite — uneori, trebuie să recunosc, nu prea mai apuc să ies din casă! Aş vrea să văd mai multe filme documentare, aspecte cît mai variate şi mai fireşti din viaţa tineretului din toată lumea. Bineînţeles că nu mi-ar displace filmele de aventuri.*

Mihaela Ionescu-Munte — *clasa a VIII-a, Şcoala specială nr. 1: Emisiunile sînt programate, în general, la ore nepotrivite. În timpul şcolii nu le pot urmări, avînd mult de învăţat.*

Lucia Ionescu, Rodica Niţulescu — *clasa a VIII-a, Şcoala generală nr. 10: În general, emisiunile dedicate nouă ni se par interesante. Asta fără a vorbi de o emisiune preferată; consultăm programul şi, de cîte ori e anunţat un lucru care pare a fi interesant, rămînem acasă şi urmărim emisiunea respectivă. Evident, timpul afectat televizorului diferă de la caz la caz. Mai reuşite par a fi emisiunile culturale, serialele, teatru pentru copii (care ar putea fi mai des programat). Sînt interesante, şi mai ales eficiente, consultaţiile la limba română şi matematică, la fel ca şi lecţiile de limbi străine. Dar s-ar putea face mult mai mult. Lipseşte o emisiune literară a noastră; interviurile, discuţiile cu actori, oameni de ştiinţă, scriitori ar fi, la fel, foarte apreciate. «Cum să ne purtăm în societate» (titlul eventual) poate fi o emisiune pentru tineret de a cărei necesitate nici nu mai vorbim. Şi acestea sînt numai cîteva sugestii care, odată realizate, ne-ar lega mai mult de emisiunile programate pe micul ecran.*

Agrawal Sima — *clasa a VI-a, Şcoala generală nr. 4: Emisiunile de duminică dimineaţă mi se par cele mai interesante.*

Şerban Angelescu — *clasa a VIII-a, Şcoala generală nr. 72: Sînt cam şterse aşa-zisele emisiuni pentru tineret. Acesta este şi motivul pentru care nu le urmăresc decît întîmplător, uneori duminica. M-ar interesa o emisiune de ştiinţă: despre univers, cosmos, curiozităţi ale naturii, adîncurile oceanelor... Dar pînă atunci prefer să mă duc la un film sau «să fac» un fotbal pe stradă.*

*

Ancheta noastră se opreşte deocamdată aici. Fără concluzii. Ele se impun cu claritate din declaraţiile colegilor voştri şi noi n-am face altceva decît a le repeta. Un lucru am dori să subliniem: numărul copiilor care vizionează la întîmplare programele de televiziune e din ce în ce mai redus. Majoritatea se aşază în faţa micului ecran aşteptînd o emisiune **preferată,** *dorind să se amuze, sau să afle ceva nou, să-şi completeze cunoştinţele într-un domeniu sau altul. Ei privesc* **selectiv,** *adică îşi aleg din timp emisiunile care îi interesează. Acesta e un lucru foarte important în arta de a fi telespectator.*

V. ROMAN

Ainii fiii norilor

1

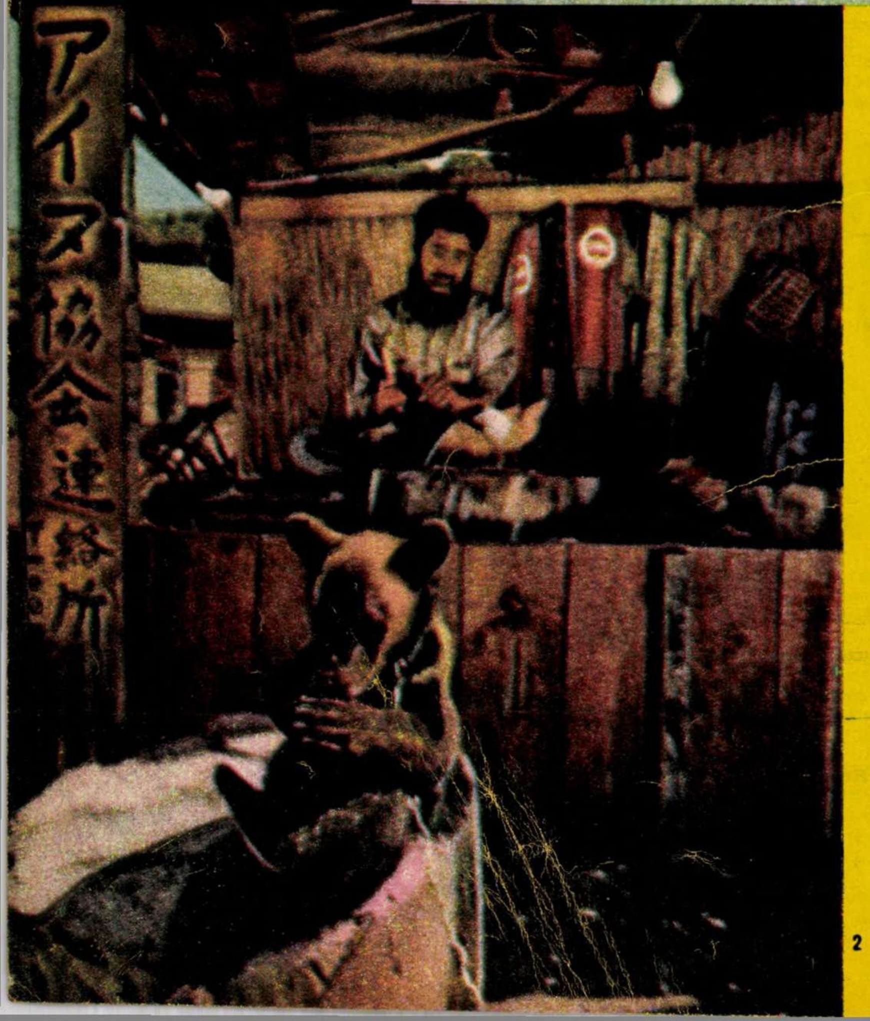

2

LA CAPĂTUL PĂMÎNTULUI

Cel mai nordic pămînt al vastului arhipelag nipon îl constituie insula Hokkaido. Un pămînt vulcanic, sărac, a cărui frumusețe aspră, sălbatică este luminată doar de lacurile cu ape albastre, tăinuite de păduri dese de conifere și mesteceni. Aici, «la capătul pămîntului», cum spun băștinașii, trăiește pe tărîmul sudic al insulei o populație enigmatică de oameni bărboși, cu pielea albă, mată și ochi căprui, cu părul abundent, ondulat, de un negru strălucitor. Sînt *ainii*, care atît prin trăsăturile lor fizice cît și prin caracterul original al culturii lor se deosebesc evident de populația majoritară a arhipelagului, seminții mongoloide. Ce caută acești reprezentanți ai unei rase al cărui leagăn se află la mii de kilometri de acest izolat pămînt insular din aria Oceanului Pacific? De unde au venit acești oameni și cum s-au putut menține fără a-și pierde ființa etnică în mijlocul unei populații masive de obîrșie mongoloidă? Aceste probleme constituie obiectul de cercetare al multor istorici și etnologi contemporani.

FABULOASA ȚARĂ A NORILOR

Tradițiile aine au păstrat nealterată de timp o străveche legendă potrivit căreia străbunii ainilor au coborît cîndva din cer, din «Țara Norilor».

Unde se află acest tărîm, nu indică legenda. Unii istorici socot că ainii ar putea avea o obîrșie comună cu populația *toda* din sudul Indiei avînd o serie de trăsături comune cu aceștia. Ipoteza este însă prea puțin sprijinită de argumente hotărîtoare. Rămîne încă o enigmă de dezlegat. Se știe însă cu certitudine, ca urmare a cercetărilor făcute, că ainii, în urmă cu 4 milenii și mai bine, ocupau întreg arhipelagul nipon; valuri succesive de populații mongoloide au invadat teritoriile lor, începînd din al cincilea secol al erei noastre, și ainii au fost siliți să se retragă tot mai spre nord în regiunile mai vitrege, stăpînite de o climă aspră. Cu timpul, numărul lor s-a împuținat în așa măsură, încît, astăzi, populația *ainu* nu depășește 20 000 de suflete. O populație dîrză ce luptă cu vitregia unei naturi neprielnice, ostile.

LA PESCUIT CU... CÎINII ȘI ARCUL CU SĂGEȚI

Ocupația principală a ainilor este pescuitul. Pămîntul nu prea fertil al insulei nu îngăduie o agricultură rodnică. Oceanul furnizează hrana de toate zilele și permite ainilor să vîndă o parte din prinosul pescuitului zilnic. Îndeobște, băștinașii, excelenți constructori de bărci și curajoși navigatori în apele furtunoase ale insulei, folosesc, pentru a prinde pește, har-

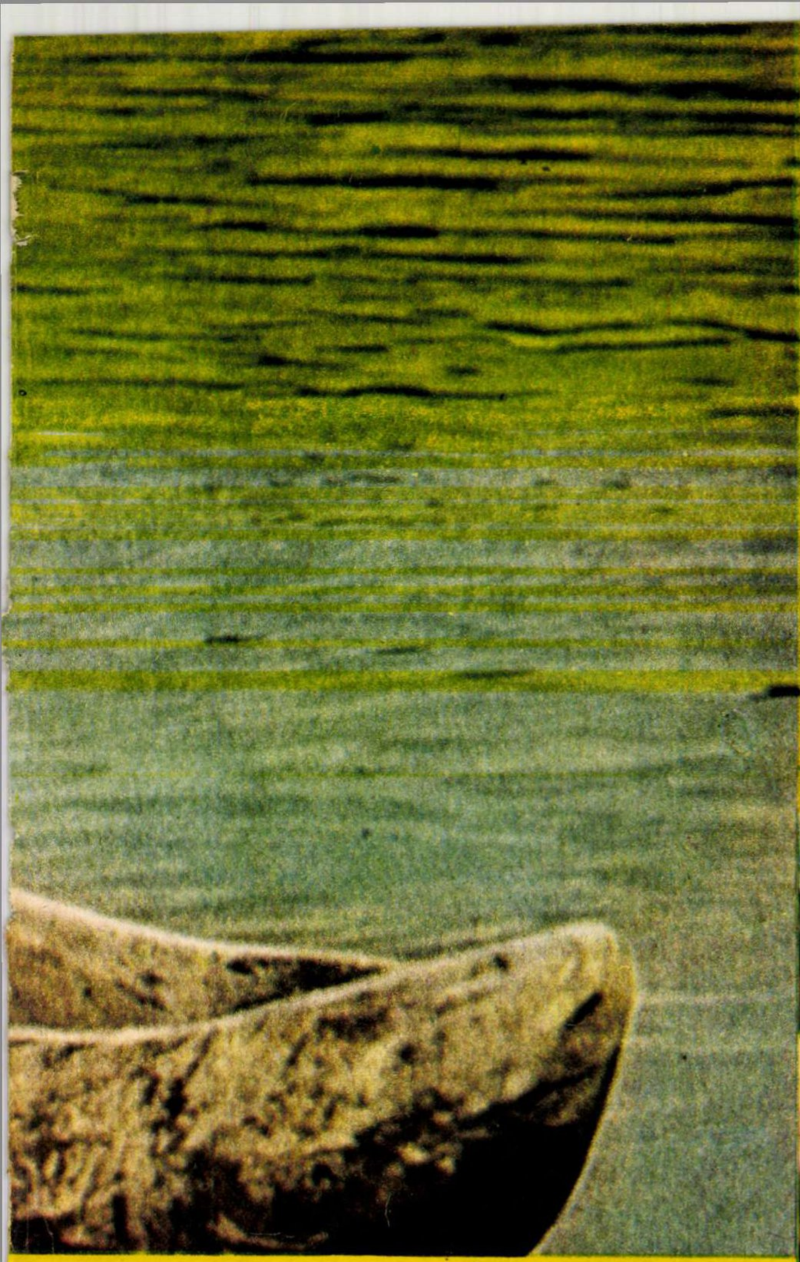

de AUREL LECCA

ENIGMELE TERREI

ponul și arcul cu săgeți. In anumite perioade ale anului, cînd mari bancuri de pești se apropie de țărmurile insulei Hokkaido, ainii recurg la un sistem de pescuit fără pereche în lume. Ei ies în larg cu bărcile, purtînd la bord cîini special dresați. Cînd ajung în dreptul bancului de pești dau drumul cîinilor în apele oceanului. Acești neobișnuiți tovarăși de vînătoare agită apele și înoată astfel încît abat întregul banc spre apele mai mici ce întovărășesc coasta. Aici, o parte din populația satelor de pescari, bărbați, femei și copii, cu arcurile în mîini săgetează peștii cei mai grași, pe care-i adună în coșuri și bărci. Pescuitul e totdeauna îmbelșugat și ainii vor trăi mai apoi multă vreme din peștele conservat la fum ori în saramură pregătită cu sare marină.

TRIMISUL ZEILOR

Ainii trăiesc în sate cantonate mai ales pe lîngă țărmurile oceanului. Casele lor sînt alcătuite din bușteni și scînduri, uneori negeluite, de lemn de brad și mesteacăn. În aceste căsuțe mobilate sumar, adesea se află tranzistoare și televizoare, din seriile cele mai moderne, fabricate de uzinele electronice japoneze. Deși în contact nemijlocit cu civilizația contemporană, ainii cred în duhuri supranaturale și venerează, ca animal divin, ursul. Acest animal — ce populează pădurile din Hokkaido — e socotit un trimis al zeilor și odată pe an, în cadrul unei festivități rituale, ainii sacrifică un urs, ospătîndu-se din carnea lui și bînd din sîngele «solului divin». Astfel socot ainii că se împărtășesc din puterea ursului, uriașul pădurii, și își cinstesc deopotrivă strămoșii. E o practică ce-și are origina probabil în ritualurile oamenilor neolitici, ce trăiau în zorii umanității în peșterile insulelor nordice.

În ultimele decenii, ainii — care și-au păstrat de milenii tradițiile, limba și, în genere, felul arhaic de viață — sînt din ce în ce mai mult atrași în ritmul activ al societății moderne japoneze. Cei tineri se îmbarcă pe pescadoare ori se angajează în fabricile din regiunile industriale din sud. Se căsătoresc cu japoneze, se integrează vieții și culturii populației majoritare. Se pare că, încet, încet, comunitatea *ainu*, pînă mai ieri compactă, închisă, începe să se destrame. Unii din ei au emigrat în alte insule japoneze. Etnologii afirmă că, de fapt, au mai rămas doar 500 de aini neamestecați cu japonezii sau indonezienii. Dar ultimii aini aduc astăzi mărturia unei străvechi seminții enigmatice.

1 *În timpul sărbătorilor de toamnă numite «marimo», preoții ainilor aruncă în apă mici statuiete pentru a «îmbuna» spiritele din lacul Akan.*

2 *Uriașul pădurilor din Hokkaido — ursul — este crescut pe lîngă casele ainilor.*

3 *Văduvele ainilor își tatuează fața cu... mustăți.*

4 *Ritualul care are loc cu ocazia sacrificării «solului divin» redat într-o pictură din secolul al XVI-lea.*

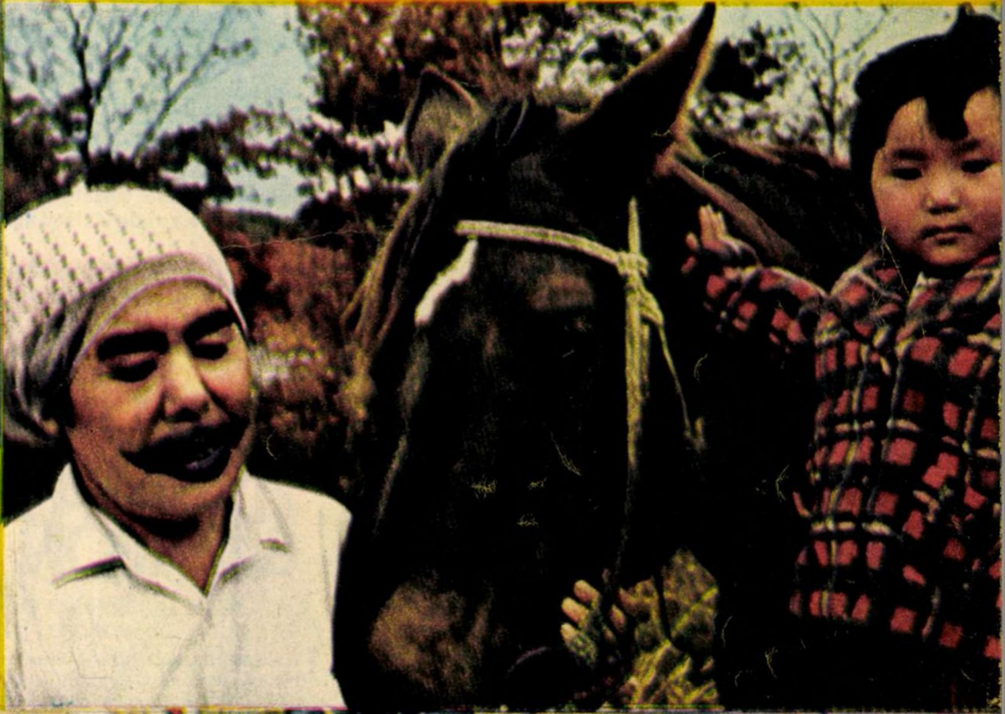

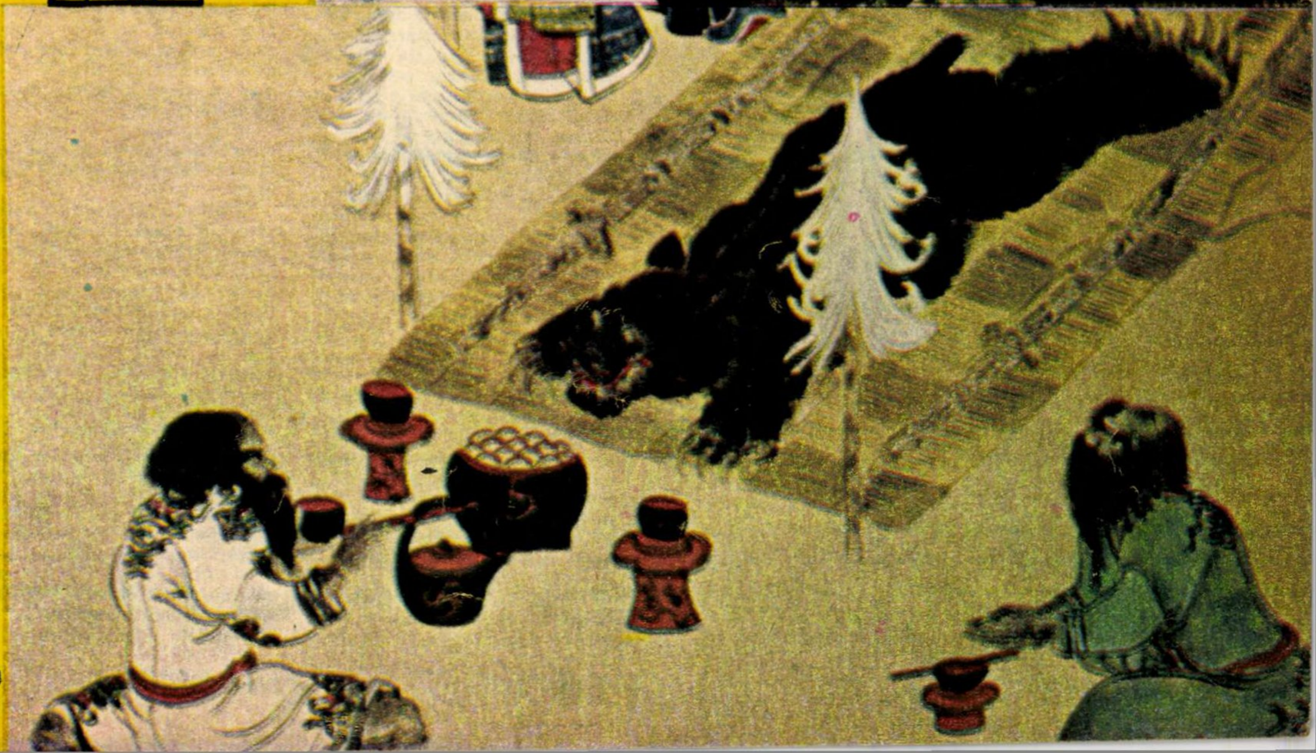

GAZETA PIONIERILOR
CEHOSLOVACI

SEDMIČKA 7 PIONÝRŮ

în vizită la

Cutezătorii

PRAGA ȘI INSULELE VLTAVEI

Pe Vltava, la Praga, sînt 9 insule. Dacă am merge cu barca din Modrany în sensul curentului, ne-am opri în prima insulă, Veslařsky (a vîslașilor). Chiar vizavi se află lunca Cisarský, cunoscută din cîntecul lui Karel Hasler... «în lunca Cisarský cresc mulți tei...» Ea a rămas pînă azi un loc minunat. În urmă cu 20 de ani pe insulă s-a construit un stadion modern pentru sporturi de apă. Canoiști din întreaga lume se întrec aici pentru cucerirea medaliilor de aur; în urmă cu secole aici se spăla nisipul aurifer din rîu.

Să plutim pe Vltava, pe sub încă 3 poduri, și să ne oprim aproape de Teatrul Național pe insula Slava. Ea a apărut doar în secolul al XVII-lea prin contopirea mai multor insulițe. Mai tîrziu ea s-a numit Zofin, iar în secolul al XIX-lea era un loc important al vieții politice și sociale. Era și un loc extrem de îndrăgit de scriitoarea Bozéva Nemcova, al cărei monument se înalță azi aici.

În imediata vecinătate se găsește insula Strelecky. E de necrezut că în centrul orașului există un loc atît de liniștit și poetic.

O altă insulă este cea a copiilor. În capătul ei de nord se află o statuie alegorică a Vltavei.

Cîteva lovituri de vîslă și ajungem în Kampa. În secolul al XVI-lea pe aceste locuri se cultiva vița de vie și pomi fructiferi. Tot aici se găsesc și astăzi cîteva mori vechi de apă.

A șaptea insulă este Stranice. În secolele XVI—XIX aici se vînau cerbi, dar în anul 1934 s-a construit primul stadion de iarnă.

În afară de cele șapte de care am vorbit, mai sînt două: Maniny și cea mai mare Trojsky.

În trecut pe Vltava erau mult mai multe insule, dar ele au dispărut din cauza creșterii cotelor apelor.

Un zîmbet pentru voi!

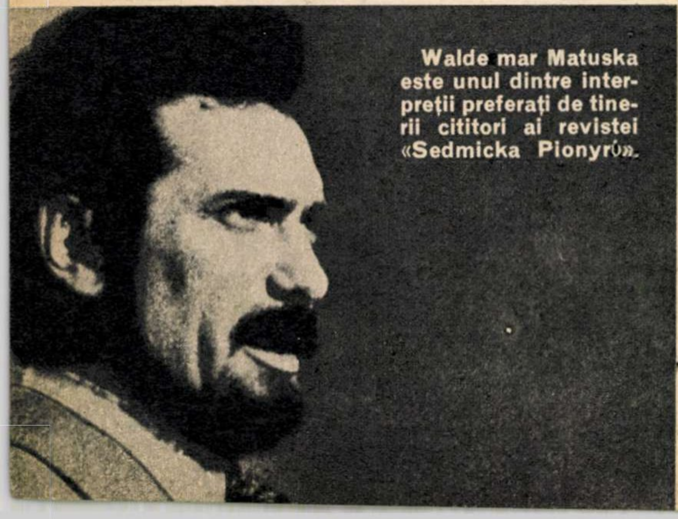

Walde mar Matuska este unul dintre interpreții preferați de tinerii cititori ai revistei «Sedmicka Pionyrů».

CERCETĂTORII DIN ZDAR NAD SAZAVON

Membrii cercului de științele naturii de la Casa copilului din orașul Zdar nad Sazavon au organizat o stație de herpetologie (știința despre șerpi), prin 1076 de ore de muncă voluntară. Pentru îmbogățirea cunoștințelor ei au făcut nenumărate excursii de cercetare printre care și una pe țărmul Mării Negre, în R.P. Bulgaria.

În cerc munca este riguros împărțită și fiecare membru are atribuțiile sale precise. Iată cîțiva pionieri care ne vorbesc despre pasiunea muncii lor și despre rezultatele obținute în domeniile în care lucrează:

Jirka Munzar (lucrează în domeniul herpetologiei): *Cele* mai multe vipere le-am prins în desișurile din jurul lacului Matejský sau la Darek. Cum se prinde o viperă? Pentru asta e nevoie să ai un instructor și ...multă practică. Am prins deja zeci de vipere, dar nu e o treabă ușoară. Odată m-a mușcat prin mănușă și dintele otrăvit mi-a alunecat pe unghie. După ce prindem șerpii îi predăm Grădinii zoologice din Hradec Kralove și primim în schimb alte specii de viețuitoare. Agilitatea și îndemînarea ne-o exersăm prinzînd șopîrle.

Minek Havranek (se interesează de ihtiologie — știința despre pești): În primăvara asta am făcut un studiu pe un rîu în care se găsesc păstrăvi. Cu ajutorul unui agregat electric am amețit peștii, am prins cîțiva, i-am cîntărit și măsurat. După mărime și greutate stabilim dacă au hrană suficientă, dacă în apă mai trebuie aduși și alți pești sau dacă se înmulțesc suficient. Anul trecut am fost în Iugoslavia, pe insula Pașman, unde am studiat delfinii și alte animale marine. Am prins unele specii de viețuitoare marine și le-am pus în spirt pentru colecția noastră.

Jirka Koubsky (se ocupă de aclimatizare, mediu biologic și «bolile» reptilelor și peștilor):

Reptilele trăiesc în captivitate, în bune condiții, circa un an. Prin rotație, avem zilnic grijă ca temperatura apei din acvarii să fie constantă, să ne hrănim «pensionarii», să facem însemnări despre modul lor de viață. Reptilele pe care le îngrijim se îmbolnăvesc uneori. Cîteodată au nevoie chiar și de vitamine — pe care le administrăm cu de-a sila. Doar viperei roșcate nu-i putem da nimic contra voinței sale. Dar și ei i-am venit de hac; cînd vipera prinde un șoarece, îl luăm repede, îi introducem sub piele tabletele și apoi vipera mănîncă prada cu medicament cu tot.

Am putea continua cu povestirile altor membri ai cercului de științele naturii. Vasek Ștefanek e specialist în floră și a ocupat un loc de frunte în olimpiada republicană de biologie, Mirek Havranek a fost primit la școala de pescuit din Vodnan și a ocupat locul întîi la ultimele campionate de tehnica pescuitului.

Doar pe conducătorul cercului, ing. Stanislav Nenadaly, profesor de biologie, nu-l putem încadra în nici o grupă. Cunoștințele lui sînt atît de multilaterale, încît practic îi ajută pe toți.

CEA MAI TÎNĂRĂ ECHIPĂ

La campionatele europene de înot de la Barcelona, R.S. Cehoslovacia a fost reprezentată de cea mai tînără echipă din țară — echipa antrenată și condusă de Jan Passer. Aproape toți membrii echipei sînt copii, iar antrenorul lor este foarte bucuros că micii înotători n-au avut niciodată «trac», și în timpul nenumăratelor antrenamente au dat dovadă de multă seriozitate.

Iată-i la unul din antrenamente (fotografia de sus).

DIN ACTIVITĂȚILE PIONIEREȘTI

- Pentru pionierii pasionați de excursii și drumeții din orașul Brno, a luat ființă în urmă cu 15 ani, asociația geografică «*Pe drumurile patriei*». În acest răstimp, membrii ei au parcurs, în vacanțele de vară și iarnă, sute și sute de kilometri. Cu trofeele adunate de pe itinerariile parcurse pionierii din Brno au organizat numeroase expoziții.
- Băieții și fetele din Hová Pace sînt mari iubitori și ocrotitori ai pădurilor. În fiecare an ei vin să-i ajute pe silvicultori la acțiunea de împădurire. Anul acesta au plantat circa 5 000 de diferiți puieți.
- «*Detașamentul curajului și prieteniei*» este denumirea pe care au dat-o pionierii clasei a V-a din Stochov (lîngă Kladno) detașamentului lor. Acest nume a fost ales de copii deoarece ei consideră că prietenia și curajul sînt însușirile principale de care trebuie să dea dovadă un pionier.
- În tabăra pionierilor de la Seč a avut loc nu de mult un interesant concurs de desene în care copiii au participat cu mare plăcere. Cele mai bune desene au fost admirate de nenumărați vizitatori la expoziția cu tema: «Este pace atunci cînd copiii se joacă».

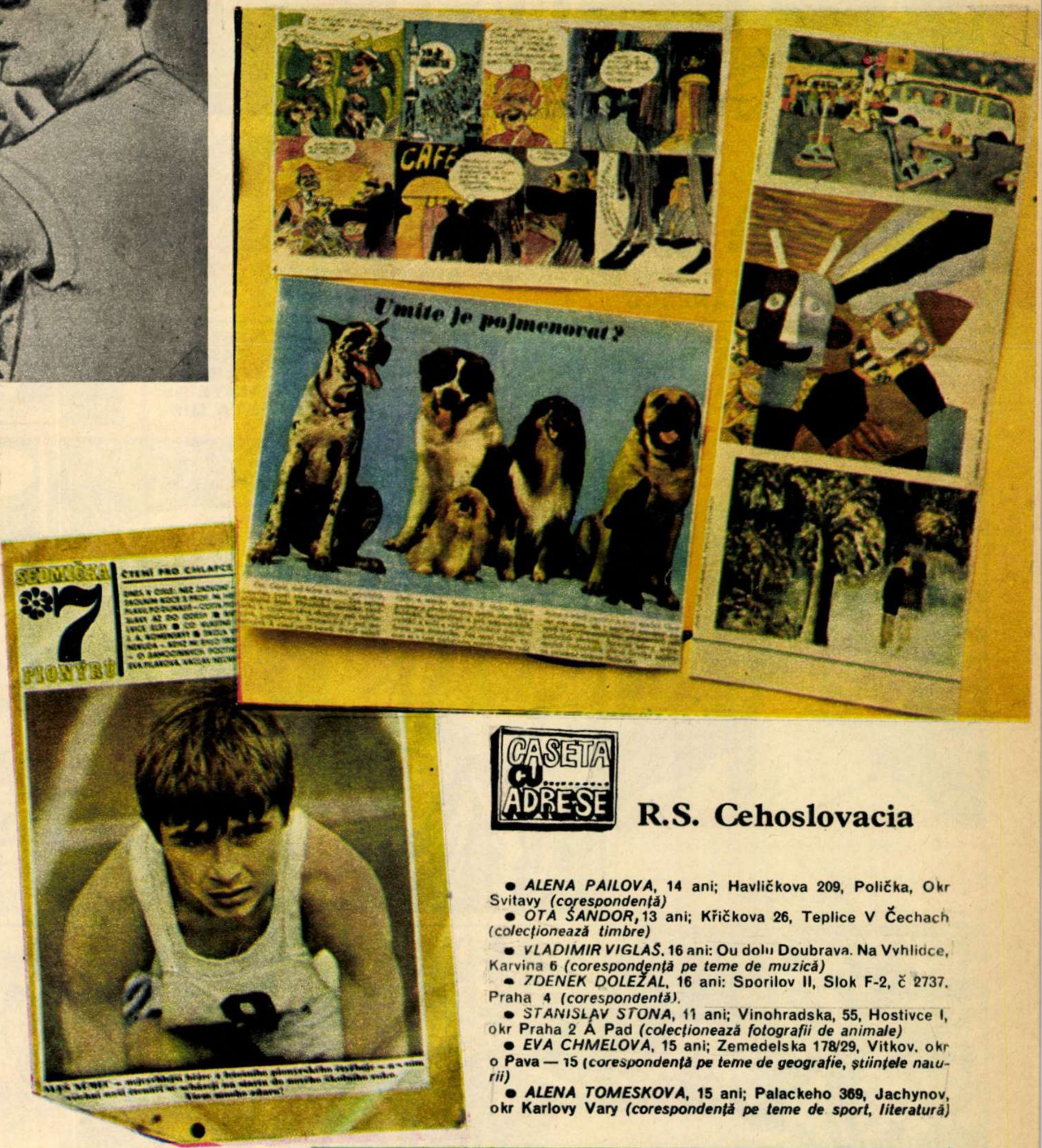

CASETA CU ADRESE
R.S. Cehoslovacia

- ***ALENA PAILOVA***, 14 ani; Havličkova 209, Polička, Okr Svitavy *(corespondență)*
- ***OTA ŠANDOR***, 13 ani; Křičkova 26, Teplice V Čechach *(colecționează timbre)*
- ***VLADIMIR VIGLAŠ***, 16 ani: Ou dolu Doubrava. Na Vyhlidce, Karvina 6 *(corespondență pe teme de muzică)*
- ***ZDENEK DOLEŽAL***, 16 ani: Sporilov II, Slok F-2, č 2737, Praha 4 *(corespondență)*.
- ***STANISLAV STONA***, 11 ani; Vinohradska, 55, Hostivce I, okr Praha 2 A Pad *(colecționează fotografii de animale)*
- ***EVA CHMELOVA***, 15 ani; Zemedelska 178/29, Vitkov, okr o Pava — 15 *(corespondență pe teme de geografie, științele naturii)*
- ***ALENA TOMESKOVA***, 15 ani; Palackeho 369, Jachynov, okr Karlovy Vary *(corespondență pe teme de sport, literatură)*

1 gram pește= 1 punct

Nimeni n-a prins niciodată un singur gram de pește, nici măcar într-un acvariu. Dar la un concurs de pescuit, pentru un gram de pește viu s-a stabilit să se acorde 1 punct, conform normelor internaționale. E mult sau puțin? Nadia Kašparkova **a prins în decurs de 3 ore 19 pești, totalizînd 1 759 de puncte și învingînd la categoria de tineret.**

Nu e ușor să ții undița în mînă timp de trei ore. Undița nu trebuie pusă pe pămînt și pluta ei trebuie să fie mereu la suprafață. Încercați doar o oră și vă veți simți obosiți, dacă nu aveți antrenament și nu stăpîniți tehnica pescuitului.

Dar ne aflăm la al VIII-lea concurs național al tinerilor pescari, de la Straž nad Nežarkov. Nouăzeci și trei de «pescari talentați» din cluburi și cercuri s-au întrecut aici timp de două săptămîni.

Jirka Rataj, **campionul republican la tineret, spunea despre pasiunea sa: «Pescuitul este și un sport. Să arunci de cinci ori cu mulineta cere același efort ca cel pe care-l depune un alergător la o cursă de 1 500 m. Tatăl meu era un pescar cu experiență și eu îl priveam, adesea, cum se antrena în grădină «pe uscat». Mergeam deseori cu el la pescuit ca să învăț și eu. Și nu regret. Am pescuit pînă în apele din nord. Am fost unul dintre cei 5 pescari care au reprezentat Cehoslovacia la campionatele din Suedia».**

Cele 14 zile de concurs la Nežarkov au trecut foarte repede. Concursuri sportive, baie, jocuri și numeroase învățăminte în arta pescuitului. Toți peștii din Nežarkov au fost în mare primejdie, dar mulți au scăpat și vor rezista încă pînă în anul viitor.

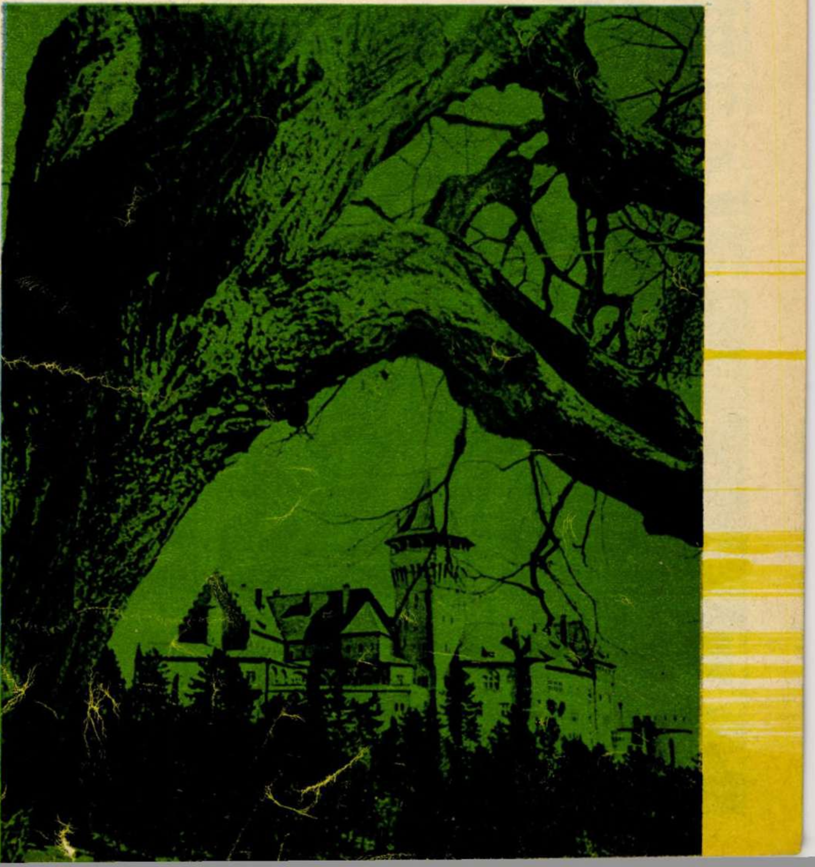

Peisaj din Smolenice

ADEVĂRATUL URMAȘ, AL LUI TARZAN

4

Scenariu de TIBERIU BAN și ECATERINA BOKOR
Desene de ALBIN STĂNESCU

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: ELEFANȚII TURBAȚI PUSTIESC TABĂRA ACADEMIEI SUEDEZE. DOI CERCETĂTORI ȘI BĂȘTINAȘUL RAAOPE SCAPĂ CU VIAȚĂ. EI ZĂRESC AVIONUL PRĂBUȘINDU-SE. DINTRE SFĂRÎMĂTURI APAR CÎȚIVA PASAGERI. CROCODILII ÎI ATACĂ. JIMMY, ÎNAINTE DE A SE SALVA, DESCHIDE CUȘCA TIGRULUI ASIATIC NYOKO. ACESTA DISPARE ÎN JUNGLĂ.

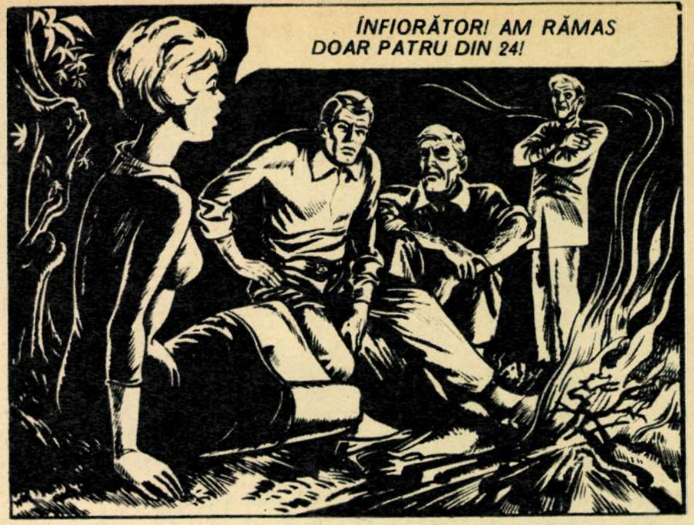
ÎNFIORĂTOR! AM RĂMAS DOAR PATRU DIN 24!

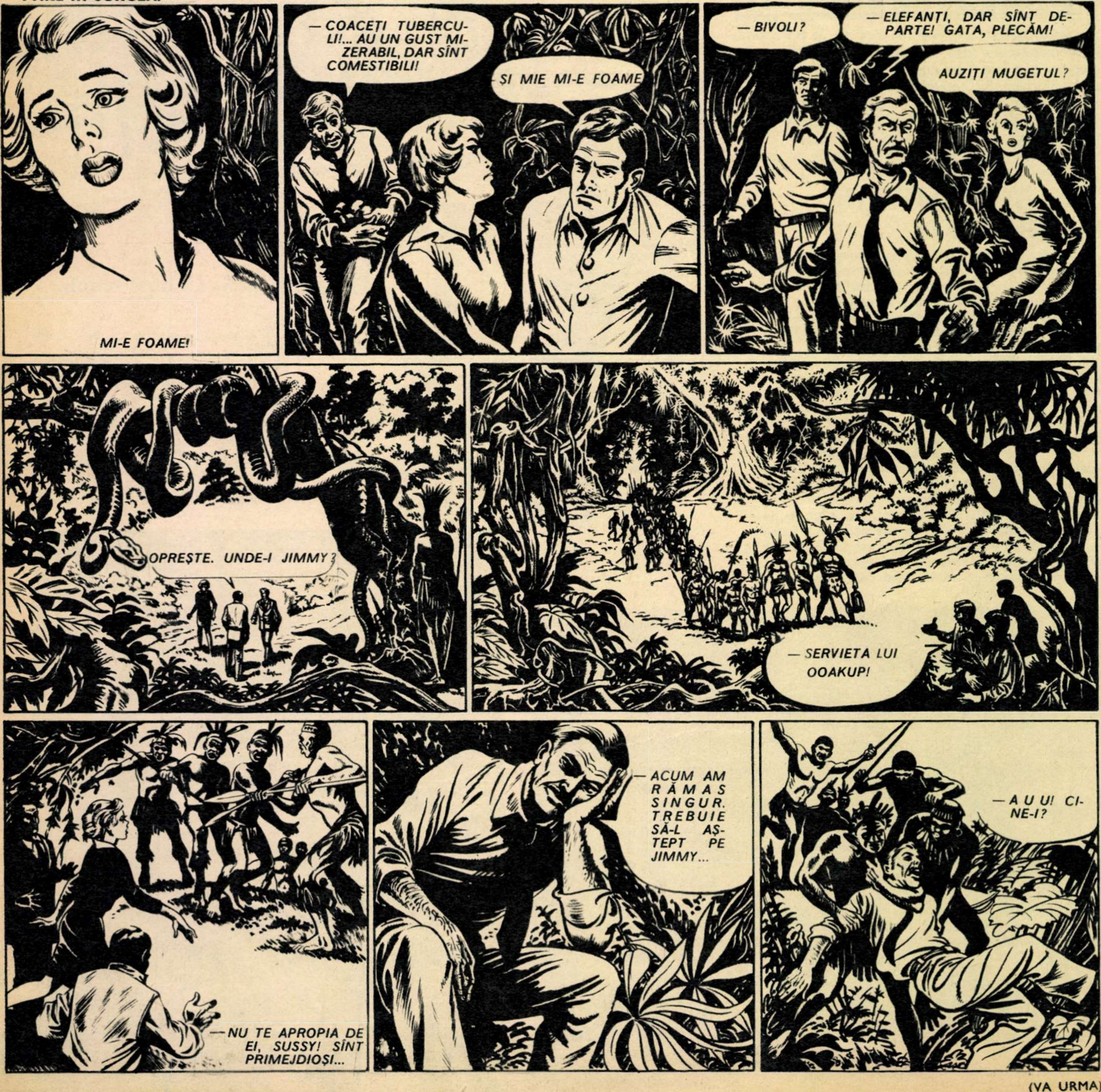
MI-E FOAME!
— COACEȚI TUBERCULI!... AU UN GUST MIZERABIL, DAR SÎNT COMESTIBILI!
ȘI MIE MI-E FOAME
AUZIȚI MUGETUL?
— BIVOLI?
— ELEFANȚI, DAR SÎNT DEPARTE! GATA, PLECĂM!
OPREȘTE. UNDE-I JIMMY?
— SERVIETA LUI OOAKUP!
— NU TE APROPIA DE EI, SUSSY! SÎNT PRIMEJDIOȘI...
— ACUM AM RĂMAS SINGUR. TREBUIE SĂ-L AȘTEPT PE JIMMY...
— A U U! CINE-I?

(VA URMA)

SPORT PALMARES 1970

Redactat de MIHAI CALCAN
și DAN MATEI

Acțiunile sportive și turistice din timpul vacanței, vor rămîne amintiri de neșters pentru toți copiii patriei.

Astfel, peste 1 200 000 pionieri și școlari, au participat la acțiunea turistică de masă...

„PIONIERI PE CĂRĂRILE PATRIEI“

Au cutreierat munții, au vizitat obiective economice, istorice, culturale, au dormit în corturi, și-au pregătit singuri mîncarea. Aproape 100 de echipaje au luat startul în cea de a II-a ediție a *Expedițiilor «Cutezătorii»*, au făcut noi descoperiri, au recoltat roci, insecte, plante, iar acum își selectează și clasifică materialul pentru a-l trimite la expoziția ce se va deschide în curînd la București.

CUPA „ROZA VÎNTURILOR“

Pentru prima dată, în acest an, cupa *«Roza vînturilor»* a fost disputată și în cadrul unui concurs internațional. Clasamentul general pe națiuni a fost următorul: locul I — R.S. România (în foto concurenții echipelor de fete și băieți), locul II — R.P. Ungară, locul III R.S.F. Iugoslavia.

Două sute patruzeci din cei mai buni turiști, cîștigători ai fazelor județene, și-au dat întîlnire la Cheia, în tabăra de la poalele muntelui Roșu. După 10 zile de întreceri aprige clasamentul s-a prezentat astfel: fete — locul I — jud. Hunedoara; locul II — jud. Iași, locul III — jud. Arad. La băieți: locul I — jud. Hunedoara, locul II — jud. Timiș, locul III — jud. Buzău.

Expediția cicloturistică pionierească...

„FLOAREA PRIETENIEI“

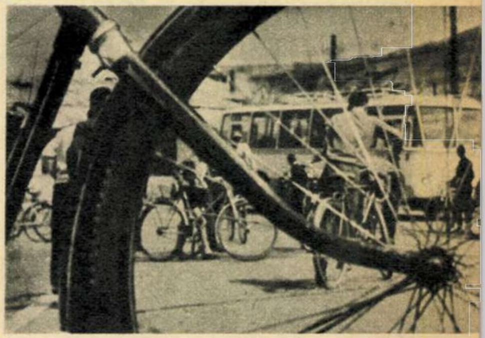

36 de echipaje au participat în acest an la a II-a ediție a cunoscutei expediții cicloturistice. Pentru etapa internațională s-au calificat: reprezentanții județelor Argeș, Brașov și Timiș. De curînd echipajele județelor Argeș și Brașov s-au întors din R.S.F. Iugoslavia. Expediționarii au făcut o minunată călătorie pe itinerariul: București — Rm. Vîlcea — Tg. Jiu — Tr. Severin — Oravița — Belgrad — Sarajevo — Mostar — Neum — Dubrovnik — Titograd — Titovo Uzice — Belgrad — Timișoara. Încercații cicliști au învins greutățile pantelor Alpilor Dinarici, au străbătut tunelele șoselelor, au admirat «Lacul de argint» Jablanicka, unde s-a turnat serialul Winetou, au făcut plajă sub soarele mediteraneean, au înotat în oglinda ireal de albastră a Mării Adriatice, s-au odihnit la umbra palmierilor și chiparoșilor și s-au ospătat cu smochine proaspete culese din pomi chiar de ei.

Cel de al treilea echipaj — jud. Timiș — va pleca la Titovo Uzice, unde va participa la o competiție cicloturistică, împreună cu pionierii din R.S.F. Iugoslavia.

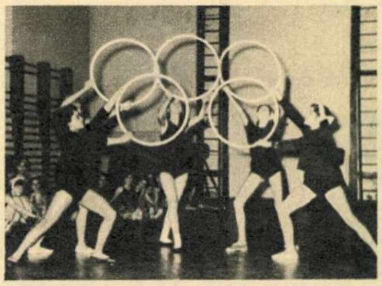

GRAȚIE ȘI... FANTEZIE

În tabăra de la Păuleasca s-a desfășurat etapa pe țară, a primei ediții de gimnastică modernă a școlilor generale, unde s-au întîlnit reprezentativele județene pentru desemnarea celei mai bune echipe școlare.

De-a lungul competiției, cele mai bune rezultate au fost obținute de echipele de la: *Școala generală Onești* (județul Bacău), *Școala generală nr. 25* — Brăila și *Liceul «Unirea»* — Tg. Mureș. La individual s-au remarcat: *Carmen Sandu* — București, *Adriana Angelescu* — Ploiești și *Domo Sevgyi* — Oradea. Iată un aspect din timpul întrecerilor.

TETRATLONUL PRIETENIEI

La ediția a XIV-a a Tetratlonului atletic internațional care s-a desfășurat la Sofia, au participat ca reprezentanți ai țării noastre pionierii *Școlii nr. 10 din Pitești*, cîștigători ai campionatului republican de tetratlon al școlilor generale.

Competiția s-a desfășurat pe modernul stadion Levschi, unde atleții noștri s-au întrecut cu colegii lor din R.P. Bulgaria, R.P. Ungară, R.P. Polonă, R.D. Germană, R.P. Mongolă, R.S. Cehoslovacă, U.R.S.S., Finlanda și Franța.

Reprezentativa de pionieri a României au participat, în primul lor concurs interperior față de finala pe țară, îmbunătățindu-și propriul record cu 120 de puncte.

Pentru dragostea și abnegația cu care au participat în primul lor concurs internațional pentru culorile patriei, merită sincere felicitări întreaga echipă, formată din pionierii *Melania Nicolae, Viorica Gălan, Madelena Antoni, Cristina Ștefan, Lelia Tepușu, Daniela Ionescu, Adrian Mitroi, Grigore Dobre, Sandu Dumitru, Viorel Ionescu, Adrian Gheorghe, Andrei Iță* și tînărul lor profesor *Luca Mălușan*.

Dacă la toate aceste acțiuni centrale mai adăugăm campionatele și întrecerile în aer liber organizate la diferite alte ramuri sportive avem în față un bilanț rodnic, care ne dă certitudinea că pionierii vor păși în noul an școlar mai puternici și mai sănătoși.

Acțiunea „CHEIA UNEI SĂNĂTĂȚI PERFECTE“

GABRIEL FONTA are 13 ani. Trage «bombe» și cu dreptul și cu stîngul. Ați ghicit. E «pitic» într-o echipă de fotbal din Baia Mare. În dimineața aceea de august avea însă emoții. Un bun sportiv știe să-și stăpînească simțămintele, dar nu-i întotdeauna așa. Pe gazonul din fața stadionului, la poalele muntelui Florilor, s-a făcut un cerc în jurul porții de fotbal. Profesorul Vasile Lancz, metodist cu sportul școlar la C.J.E.F.S. și profesorul Alexandru Balca, șeful comisiei sport-turism C.N.O.P. Baia Mare au adus un număr din revista «Cutezătorii». Tocmai atunci sosise poșta. După terminarea antrenamentelor, piticii au fost întrebați: «Vreți să facem o încercare? Revista voastră a publicat «Cheia unei sănătăți perfecte». Cine se înscrie? N-a plecat nimeni. Ba din contră au mai apărut și alți copii de prin împrejurimi.

Cum vă spuneam Gabriel avea emoții. Și-a șters sudoarea cu dosul palmei, cam de vreo trei ori. Fotbaliști fiind, au început cu proba preferată. Deci 10 lovituri de la 11 m, cu portar de aceeași vîrstă. Buturile erau apărate de colegul său, Vasile Erdei. Gabriel așază mingea pe punctul alb Țintește cu ochiul colțul drept jos și trage... tocmai la păianjen, sus în stînga. Vasile se necăjește și strigă: «Las că-ți trag și eu, ...vii tu în poartă!» 3—0, apoi 3—1. O minge trasă deasupra. Antrenorul Voronhovshi i-a strigat: «Gabriel, nu te grăbi!» 4—1, 4—2, 5—2. Din 10 lovituri, 7 goluri. Replica lui Vasile a fost palidă. Din primele trei șuturi a tras doar un gol. Urmează ceilalți, Viorel Mureșan (6 goluri), Vasile Mihuț (doar 5!), Ioan Pop (6), Ștefan Racoți (7). Din cei peste 20 de fotbaliști patru n-au reușit să marce 6 goluri! Nu vă mirați! Poarta era doar de 5 m și nu de 7 m.

Au trecut la sărituri. Grupa celor de 12 ani: Viorel Mureșan, Alex. Băbășan și Gh. Fernea zboară peste ștacheta înălțată la 1,05 m. Urmează grupa celor de 13—14 ani. Ioan Ilia are «probleme». Doboară la 1,15 m, la fel și Vasile Mateianu. În schimb Gabriel deschide seria săriturilor «tigrului». Trece cu mult peste ștachetă. Ștefan Racoți și Vasile Erdei îl imită. Iosif Leibovici trece cu ușurință chiar 1,50 m. Cîtă bătaie de cap i-a dat însă săritura în lungime lui Alex. Băbășan... Trei încercări și nici una n-a trecut de 3 m. Cei treizeci de cm lipsă dovedesc că are lipsuri în dezvoltarea lui fizică generală. Vasile Mihuț, după un insucces la înălțime, nu reușește nici la lungime. Gabriel a avut din nou emoții. La greutate n-a aruncat decît 6,20 m. Nu-i venea să creadă. «Nu se poate! N-ați măsurat bine!». Pînă la urmă au avut dreptate «arbitrii», colegii lui de echipă. Și încă o probă soldată cu 6,72. Deci se poate? Ioan Pop bate recordul; 7,40 m.

Tragerea în brațe este o probă neașteptat de spectaculoasă. A stîrnit ambiția copiilor. Gabriel reușește cu greu 6 ridicări, Vasile Mateianu trece de 7, dar la a 8-a nu poate atinge bara cu bărbia. Alex. Despa și Iosif Leibovici se luptă pentru locul I. Ultimul reușește 13 ridicări. Auzind una ca asta Vasile se întoarce de la bloc start, unde se pregătea de alergare și egalează «recordul» la ridicări zicînd: «La prima încercare m-au făcut să rîd! De fapt, pot și mai mult!» Alergările au dovedit că «piticii» stau bine la acest capitol. La 80 m plat fiecare a alergat sub 12 sec. Gabriel a reușit chiar 10,9 iar Iosif 10,8!

Aplicînd testele asupra unei grupe de 20 de copii, membrii ai unei echipe de fotbal din Baia Mare, copii care urmează antrenamente metodice de un an de zile am observat că 6 dintre ei au realizat 80 de pct., restul oscilînd între 60—70 de puncte, cu o singură excepție (Vasile Mihuț) care a părăsit «încercarea» nereușind la două probe. «Golurile» în pregătirea fizică generală trebuie să constituie un imbold pentru «piticii» băimăreni și un semn de atenție pentru antrenorii lor.

TIBERIU BAN

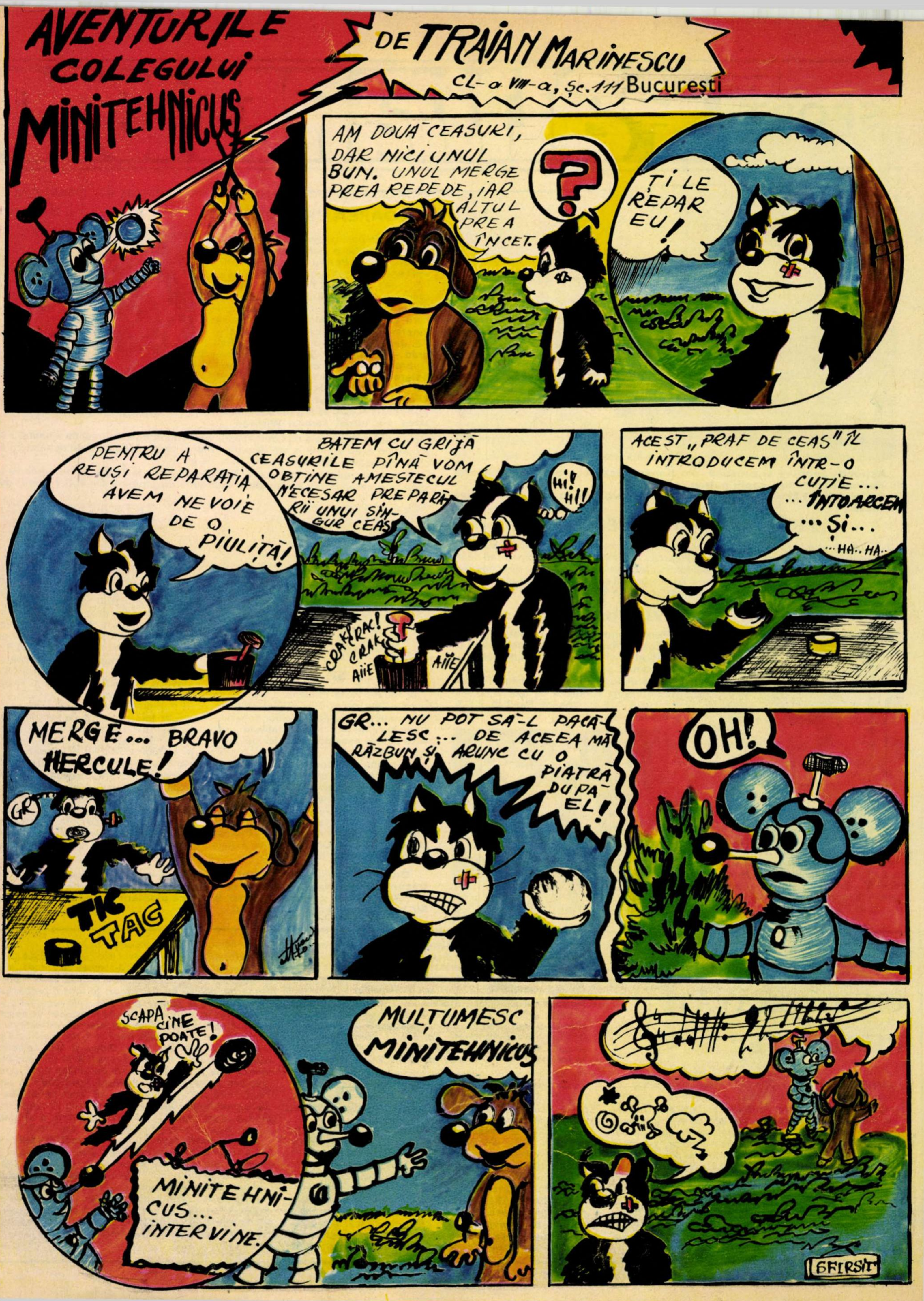
AVENTURILE COLEGULUI MINITEHNICUS
DE TRAIAN MARINESCU
CL-a VIII-a, Șc. 111 Bucuresti
AM DOUĂ CEASURI, DAR NICI UNUL BUN. UNUL MERGE PREA REPEDE, IAR ALTUL PREA ÎNCET.
?
ȚI LE REPAR EU!
PENTRU A REUȘI REPARAȚIA AVEM NEVOIE DE O PIULIȚĂ!
BATEM CU GRIJĂ CEASURILE PÎNĂ VOM OBȚINE AMESTECUL NECESAR PREPARĂRII UNUI SINGUR CEAS
HI! HI!
CRAK! TRAC! CRAK
AIIE
AIIE
ACEST „PRAF DE CEAS" ÎL INTRODUCEM ÎNTR-O CUTIE... ...ÎNTOARCEM ...ȘI... ...HA.. HA..
MERGE... BRAVO HERCULE!
GR
TIC TAC
GR... NU POT SĂ-L PĂCĂLESC... DE ACEEA MĂ RĂZBUN ȘI ARUNC CU O PIATRĂ DUPĂ EL!
OH!
SCAPĂ CINE POATE!
MULȚUMESC MINITEHNICUS
MINITEHNICUS... INTERVINE.
SFÎRȘIT

LUCRARE PRIMITĂ LA CONCURSUL DE BANDĂ DESENATĂ „AVENTURILE COLEGULUI MINITEHNICUS"

Blitz

Să facem cunoştinţă!
Irina, aşa se numeşte acest frumos pui de elefant asiatic. Ella este fetiţa care-l îngrijeşte.
Ea ştie cum trebuie să-l spele cu peria sau cu furtunul, să-l şteargă, sau să-l ungă pe spinare. Între ei s-a legat o adevărată prietenie.

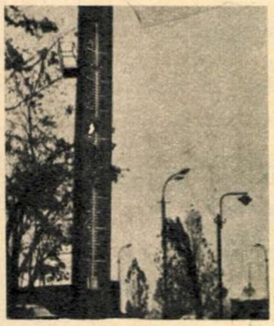

UN TERMOMETRU GIGANT, SOCOTIT CEL MAI MARE DIN LUME, SE AFLĂ INSTALAT LA EREVAN, CAPITALA ARMENIEI SOVIETICE. TERMOMETRUL ARE O ÎNĂLŢIME DE 10 METRI.

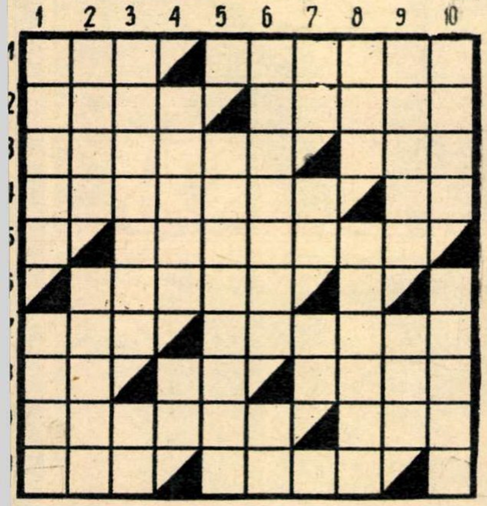

APĂ

ORIZONTAL:

1) Apă stătătoare — Canal care desparte cele două Americi. 2) Fluviu în U.R.S.S. — Folosit la spălat. 3) Mal înalt şi abrupt al mării. — Suprafeţe agricole. 4) Ape adînci (reg.) — În torent! 5) Unul din oraşele pe lîngă care trece Oltul. 6) Atins de ploaie cu soare. 7) Rezervor de apă de ploaie. — Apă... tare! 8) Udat la sfîrşit! — Pus înainte. — Apă în aer... 9) ...Şi din nou, apă în aer. — Pronume reflexiv. 10) Lac vulcanic în patria noastră. O pînză pe valuri!

VERTICAL:

1) Peşte de mare. — Vehicul acvatic. 2) Mare... lac în U.R.S.S. Nu-i place apa. 3) Pasăre de apă, asemănătoare cu raţa. Apă neîncepută! 4) Lac în Elveţia. — Fluviu italian. 5) Stavile în calea apelor. 6) Secată, vorbind despre apa stătătoare. — Capăt de iolă! 7) Simbolul unui metal care în contact cu apa, ia foc. — Ieşite din Mediterană! — Plouă la margini! 8) Tema careului de faţă. — Peninsulă lîngă Marea Roşie. 9) Fratele Oltului. — Ploaie la domiciliu. 10) Copac întîlnit pe malurile apelor curgătoare. — Referitor la mare.

Giuseppe NAVARA

PAGINA 5 MAGAZIN

PRACTIC!

Sac pentru cules fructe

Dintr-o fîşie de tablă pe care o tăiem după desenul alăturat, confecţionăm rama sacului, iar dintr-o bucată de pînză, un sac pe care îl coasem de ramă.

Pentru aceasta executăm în ramă cîteva orificii pe marginea inferioară. Ne procurăm şi o bucată de ţeavă de tablă din care vom face capătul mînerului, care se fixează cu un nit de rama sacului. În celălalt capăt al ţevii introducem o tijă lungă de lemn — mînerul propriu-zis.

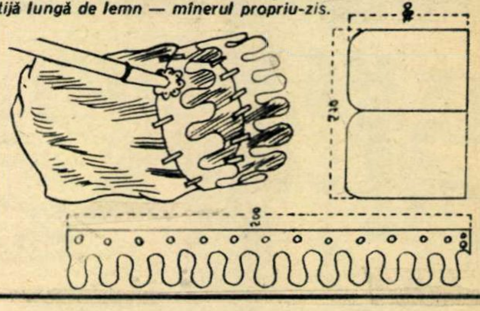

un zîmbet cu...

Un poet lipsit de talent veni în vizită la Corneille rugîndu-l să-şi dea părerea asupra unor poezii.

Corneille, după ce le citi, spuse poetului:

— Un proverb spaniol spune că trebuie să fie cineva prost ca să nu poată face două versuri şi nebun ca să vrea să facă patru.

Vreţi să deveniţi un fotograf perfect? Urmăriţi cu atenţie noua noastră rubrică «A B C fotografic».

Concursul „CE ŞTIŢI DESPRE PICTURĂ?" anunţă premiile seriei a III-a

a căror tragere la sorţi a avut loc în Tabăra de pionieri şi şcolari de la Timişul de Sus.

Tragerea la sorţi a plicurilor cîştigătoare a revenit de data aceasta unei fetiţe — Cristina.

IATĂ-I PE CÎŞTIGĂTORII SERIEI A III-A A CONCURSULUI:

PREMIUL I — o lucrare în ceramică: NENCIU GABRIELA, comuna Chiajna
PREMIUL II — o trusă de pictură în ulei cu şevalet: AIDA MIHAELA PÎNZARU, Constanţa
PREMIUL III — o trusă de pictură în ulei: PAVEL LIANDA, Bucureşti
5 MENŢIUNI — constînd în cîte o trusă de guaşe: NICHITESCU FLORIN — Adjud, MICU DUMITRU — Orbeasca de Jos, CIORĂSCU ZENAIDA — Craiova, ROŞCA MIHAIL — Sibiu, NIŢU MIRELA — Slobozia.

Se acordă un PREMIU SPECIAL (6 truse de guaşe) ŞCOLII GENERALE DE LA ORBEASCA DE JOS, pentru participarea permanentă şi numeroasă la concursul nostru.

Dar premiile concursului «CE ŞTIŢI DESPRE PICTURĂ?» nu se opresc aici. Conform regulamentului s-a mai acordat premiul cel mare — un magnetofon — obţinut de MARIANA MOISE, din Adjud, judeţul Vrancea. Festivitatea tragerii la sorţi a avut loc la Şcoala generală din comuna Vaideeni, judeţul Vîlcea, iar plicul cîştigător a fost extras de pioniera Mihaela Luca. La tragerea pentru marele premiu au participat taloanele cu toate răspunsurile exacte la cele trei serii.

ŞI pentru că tot vorbim despre premii, rugăm pe toţi cîştigătorii concursului «CE ŞTIŢI DESPRE PICTURĂ?» care nu şi-au primit premiile, să ne comunice urgent adresa exactă.

ABC FOTOGRAFIC

Daguerre

Niépce

OMAGIU INVENTATORILOR!

Cu greu şi-ar imagina cineva cum ar arăta civilizaţia actuală fără fotografie sau cinematografie. Dintotdeauna omul a încercat să transmită într-un limbaj simplu, direct idei şi sentimente prin imagini. Însă tehnica, relativ nouă care a luat atîta amploare — fotografia — este forma de comunicare cea mai rapidă, datorită uşurinţei cu care poate fi multiplicată, chiar în cîteva ore, în milioane de exemplare orice imagine.

Prima descriere a unui aparat optic ne-a rămas de la învăţatul arab Athazeu (965—1038) care vorbea despre un instrument ce producea o imagine clară a obiectelor aşezate în faţa lui. După el mulţi au încercat să redea fenomenul, iar Leonardo da Vinci (1452—1519) reuşeşte să explice ştiinţific instalaţia numită «cameră obscură».

Descoperirile din domeniul chimiei nu s-au lăsat nici ele aşteptate. Astfel medicul Johan Henric Schultze, în 1727, observă că sărurile de argint se înnegresc sub influenţa luminii, dar prima fotografie care s-a păstrat, «masa servită», apare în 1826 cînd Joseph Nicéphore Niépce a acoperit o placă de zinc cu bitum de Iudeea (un amestec de asfalt şi petrol) pe care a expus-o într-o cameră obscură 6—8 ore. «Developarea» o face în petrol şi esenţă de lavandă. Niépce botează invenţia sa heliografie (helios — soare; grafie — scriere).

La Paris, pictorul scenograf Louis Jaques — Mande Daguerre avea aceleaşi preocupări ca şi Niépce de a înregistra şi păstra imaginea după natură. De aceea ei încep o strînsă colaborare. În 1838 Daguerre perfecţionează procedeul, ajungînd să expună doar 15 minute, developarea făcîndu-se în vapori de mercur, iar spălarea cu apă sărată caldă obţinînd astfel imaginea definitivă. El şi-a numit invenţia daguerrotipie iar aparatul daguerrotip şi cîntărea 15 kg!

Daguerre a reuşit să facă modificări mai ales în procesul chimic folosind iodura, clorura şi chiar bromura de argint — substanţe folosite şi în zilele noastre — iar ca suport hîrtia.

În afară de Niépce şi Daguerre, începuturile fotografiei se leagă de numele multor inventatori celebri sau obscuri, însă înainte de a încheia istoricul pionieratului în fotografie nu se poate să nu menţionăm numele lui George Eastman (1854—1932) care a inventat rolfilmul (1888) şi aparatul Kodak punînd astfel fotografia la îndemîna milioanelor de fotoamatori din toată lumea.

Astăzi, o cutie de chibrit, am putea zice, este mare faţă de formatele unor aparate de fotografiat, iar imaginea fotografică s-a redus pînă la 8×11 mm sau chiar mai mică. Nu mai vorbim de timpul de expunere care de la 15 minute a ajuns la a mia parte dintr-o secundă, iar în filmare, s-au executat şi 100 000 000 imagini pe secundă.

Născută aproape în acelaşi timp cu industria — fotografia — merge în pas cu ştiinţa modernă, cu giganţii ei, ajungînd ca după mai puţin de un secol şi jumătate să ne ofere imagini cu primii paşi ai omului pe lună, sau viaţa interioară a unui atom.

ELENA FUNDULEA

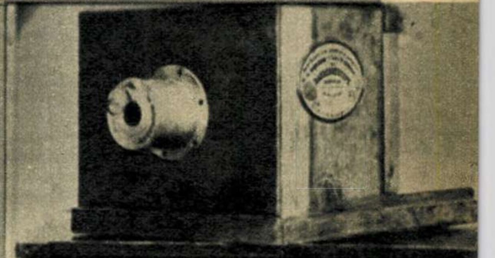

Unul dintre primele daguerrotipe. ▲

«Masa servită». ▼

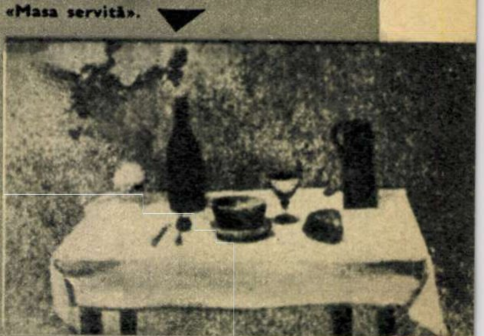

VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT

13

EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: **DIM, IONUȚ ȘI CODRUȚ PORNESC ÎN URMĂRIREA ȘEFULUI BANDIȚILOR CARE S-A STRECURAT DIN CAMERA TEZAURULUI, ÎNTR-O GALERIE NECUNOSCUTĂ. INDUȘI ÎN EROARE DE CĂTRE BANDIȚI, CEI DOI ȘI CODRUȚ CAD ÎNTR-O CURSĂ ÎNTINSĂ DE ACESTA, RĂMÎNÎND IZOLAȚI ÎN GALERIE, ÎN TIMP CE BANDITUL ÎNARMAT ARE POSIBILITATEA SĂ SE ÎNTOARCĂ ÎN CAMERA TEZAURULUI.**

Desene: **PUIU MANU** Scenariu: **CONSTANTIN DIACONU**

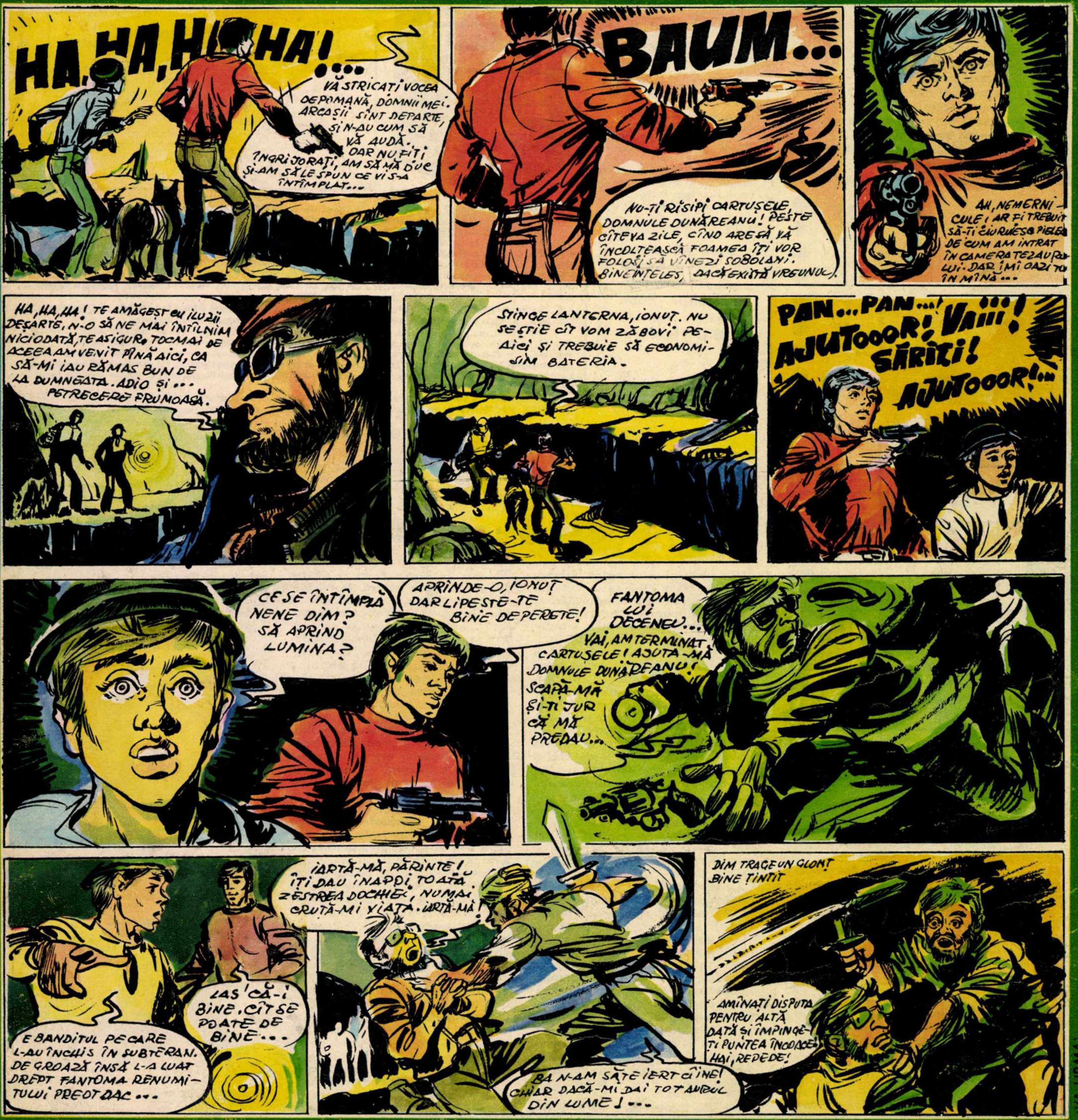
HA, HA, HA, HA!...
VĂ STRICAȚI VOCEA DEPOMANĂ, DOMNII MEI. ARCAȘII SÎNT DEPARTE, ȘI N-AU CUM SĂ VĂ AUDĂ. DAR NU FIȚI ÎNGRIJORAȚI, AM SĂ MĂ DUC ȘI-AM SĂ LE SPUN CE VI S-A ÎNTÎMPLAT...
BAUM...
NU-ȚI RISIPI CARTUȘELE, DOMNULE DUNĂREANU! PESTE CÎTEVA ZILE, CÎND ARE SĂ VĂ ÎNCOLȚEASCĂ FOAMEA ÎȚI VOR FOLOSI SĂ VÎNEZI ȘOBOLANI. BINEÎNȚELES, DACĂ EXISTĂ VREUNUL.
AH, NEMERNICULE! AR FI TREBUIT SĂ-ȚI CIURUIESC PIELEA DE CUM AM INTRAT ÎN CAMERA TEZAURULUI. DAR ÎMI CAZI TU ÎN MÎNĂ...
HA, HA, HA! TE AMĂGEȘTI CU ILUZII DEȘARTE, N-O SĂ NE MAI ÎNTÎLNIM NICIODATĂ, TE ASIGUR. TOCMAI DE ACEEA AM VENIT PÎNĂ AICI, CA SĂ-MI IAU RĂMAS BUN DE LA DUMNEATA. ADIO ȘI... PETRECERE FRUMOASĂ.
STINGE LANTERNA, IONUȚ. NU SE ȘTIE CÎT VOM ZĂBOVI PE-AICI ȘI TREBUIE SĂ ECONOMISIM BATERIA.
PAN... PAN...! AJUTOOOR! VAIII...! SĂRIȚI! AJUTOOOR!..
CE SE ÎNTÎMPLĂ NENE DIM? SĂ APRIND LUMINA?
APRINDE-O, IONUȚ! DAR LIPEȘTE-TE BINE DE PERETE!
FANTOMA LUI DECENEU... VAI, AM TERMINAT CARTUȘELE! AJUTĂ-MĂ DOMNULE DUNĂREANU! SCAPĂ-MĂ ȘI-ȚI JUR CĂ MĂ PREDAU...
E BANDITUL PE CARE L-AU ÎNCHIS ÎN SUBTERAN. DE GROAZĂ ÎNSĂ L-A LUAT DREPT FANTOMA RENUMITULUI PREOT DAC...
LAS' CĂ-I BINE, CÎT SE POATE DE BINE...
IARTĂ-MĂ, PĂRINTE! ÎȚI DAU ÎNAPOI TOATĂ ZESTREA DOCHIEI, NUMAI CRUȚĂ-MI VIAȚA. IARTĂ-MĂ!
BA N-AM SĂ TE IERT CÎINE! CHIAR DACĂ-MI DAI TOT AURUL DIN LUME!...
DIM TRAGE UN GLONȚ BINE ȚINTIT
AMÎNAȚI DISPUTA PENTRU ALTĂ DATĂ ȘI ÎMPINGEȚI PUNTEA ÎNCOACE! HAI, REPEDE!

(VA URMA)

Cutezătorii 39

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București,
Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura Scînteii. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII.
Redactor artistic Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAS.

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă

41033

1 LEU

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

40

JOI, 1 OCTOMBRIE
1970, ANUL IV

158

O CĂLĂTORIE FANTASTICĂ ÎN ȚARA lui Mickey-Mouse

DisneyLand

(pag. 8—9).

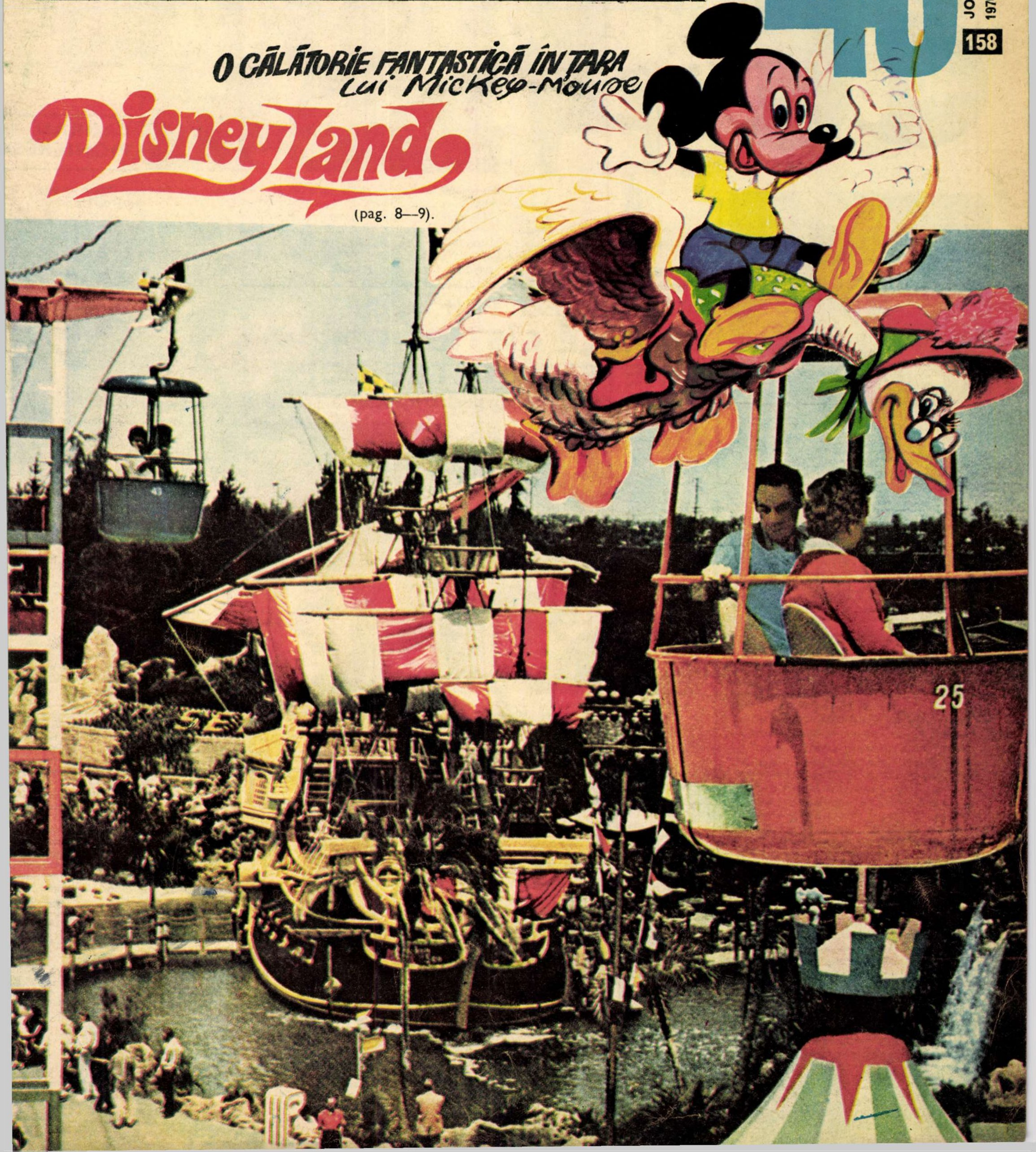

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

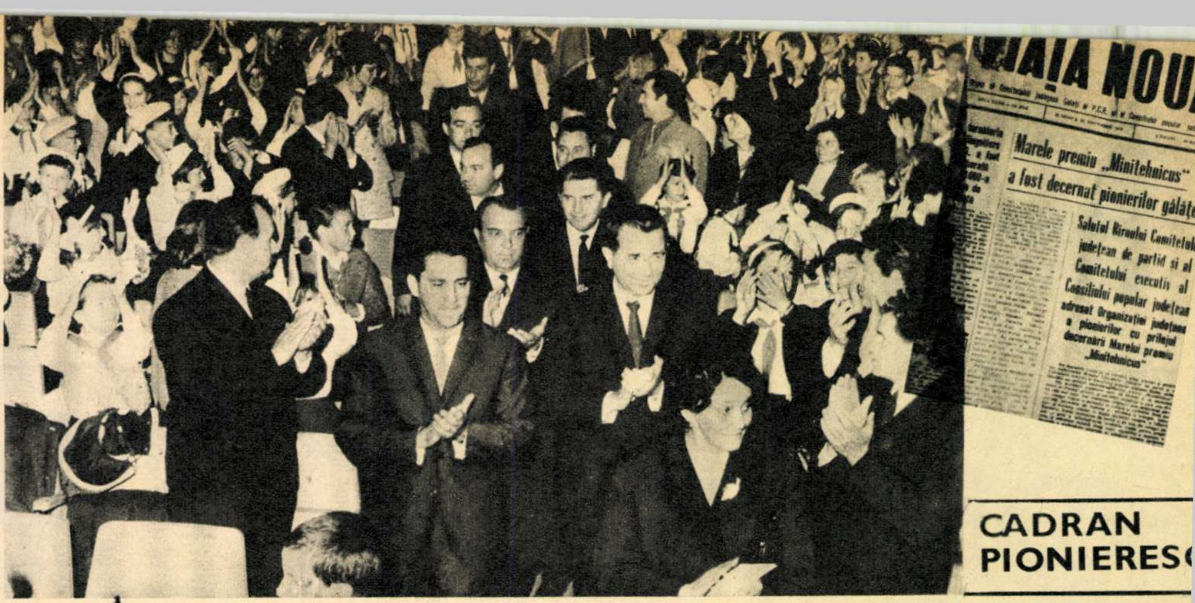

VIAȚA NOU

Marele premiu „Minitehnicus"
a fost decernat pionierilor gălăț

Salutul Biroului Comitetulu
județean de partid și al
Comitetului executiv al
Consiliului popular județean
adresat Organizației județene
a pionierilor cu prilejul
decernării Marelui premiu
„Minitehnicus"

CADRAN PIONIERES

În ultimele zile, cititorii revistei noastre din județele Galați, Maramureș și Brașov au trăit clipe de intensă bucurie. În mijlocul lor s-au aflat, pentru a lua parte la înmînarea marilor premii și a trofeului Minitehnicus, primi-secretari și membri ai comitetelor județene de partid, președintele și alți reprezentanți ai Biroului C.N.O.P., redactori ai revistelor «Cutezătorii» și «Racheta cutezătorilor». În fotografii, un aspect de la festivitatea care s-a desfășurat la Baia Mare și un facsimil din ziarul județean consemnînd același moment, la Galați.

Vom reveni pe larg în numerele viitoare.

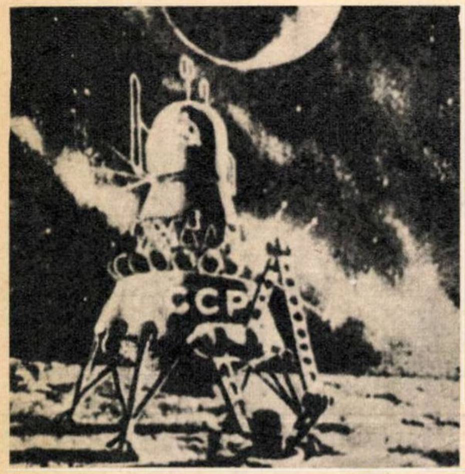

PĂMÎNT - LUNĂ - PĂMÎNT FĂRĂ PILOT

UN STRĂLUCIT SUCCES AL TEHNICII SPAȚIALE SOVIETICE

Evenimentul cel mai recent care a reținut atenția celor interesați de asaltul cosmosului este zborul stației automate sovietice «Luna-16».

Lansată la 12 septembrie, «Luna-16» s-a îndreptat către satelitul natural al planetei noastre. După ce, în urma unor comenzi date de pe Pămînt, stația cosmică s-a plasat pe o orbită circumlunară, la 20 septembrie ea a efectuat o aselenizare lină în Marea Fertilității. Odată plasat pe suprafața Lunii, aparatajul special aflat la bordul stației a făcut un număr de măsurători, iar o foreză electrică a recoltat eșantioane de sol lunar. Închise într-un container ermetic, aceste eșantioane, o dată cu partea superioară a stației, au luat startul de pe Lună, îndreptîndu-se către Pămînt. La 24 septembrie, capsula stației automate a aterizat la locul stabilit.

Zborul stației cosmice «Luna-16» va aduce noi date extrem de importante pentru cunoașterea Selenei și prin aceasta a originii și a structurii sistemului nostru solar. Recenta performanță prezintă însă și alte semnificații, zborul automat deschizînd perspective noi în cunoașterea planetelor pe al căror sol este puțin probabil să calce prea curînd piciorul omului. Importanta realizare sovietică subliniază încă o dată amploarea rolului pe care-l va juca automatica în cunoașterea cosmosului.

MERIDIANELE PRIETENIEI

MARELE CÎȘTIGĂTOR: PRIETENIA ÎNTRE COPII

Paris, 15 septembrie 1970 (de la trimisul nostru special)

- Premiile marelui concurs internațional de desene ale copiilor «Meridianele prieteniei», organizat sub auspiciile **UNICEF**, au fost acordate!
- Cîștigătoare a **premiului I** (un voiaj la Națiunile Unite — New York) Eva Schwarzenbacher, în vîrstă de 9 ani (Austria).
- Cîștigător al unuia dintre **marile premii**, un băiat de 11 ani din Tichilești-Brăila, va face **o excursie în Corsica** și va vizita Oficiul European al UNICEF la Paris!
- Alte cinci premii pentru tinerii desenatori din România!

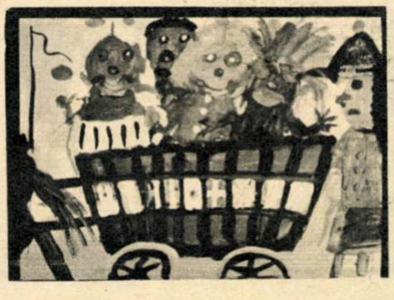

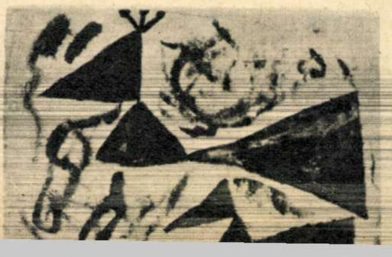

*

Reunit la Paris, în saloanele ziarului Le Figaro, juriul care a ales cele mai frumoase desene a avut în componența sa personalități și vedete, pictori și ziariști din mai multe țări, printre care d-nii Jaques de Lacretelle, membru al Academiei Franceze, Peter Ustinov, scriitor și actor, Léon Davičo, reprezentant al Oficiului European UNICEF, ziarista sovietică Nina Cernova și alții România a fost reprezentată prin redactorul-șef al revistei «Cutezătorii».

Excursiile în străinătate (marile premii) au fost acordate de importante oficii de turism și societăți aeriene.

Cititorilor revistei noastre, distinși anterior la faza națională, le-au revenit:

Unul din MARILE PREMII oferite de UNICEF (o excursie în Corsica și o vizită la Oficiul European UNICEF din Paris): elevului **POPA MIHALACHE,** 11 ani, comuna Tichilești-Brăila, pentru lucrarea «VISELE COPILĂRIEI» («PĂSĂRI»).

Premiul special (un aparat de fotografiat KODAK ISTAMATIC 133): elevului **FILIP T. ALEXANDRU,** 14 ani, București, pentru lucrarea «GÎND CĂTRE PERU» — 1970», din ciclul «COPIII LUMII SÎNT PRIETENI».

Premiu special (un ceas de mînă): elevei **HERCU ELENA,** 12 ani, Rădăuți, pentru lucrarea «MAMA ȘI-A SALVAT COPIII PE UMERI».

Premiu special (o bicicletă Peugeot): elevei **MARIA COSTEL,** 9 ani, Vulturești-Argeș, pentru lucrarea «JOSEPHINE BEKER — ADEVĂRATUL PORTRET».

Premii speciale (cîte o păpușă Bella, care vorbește și merge): elevelor FLOREA DORINA, 9 ani, Vulturești-Argeș, pentru lucrarea TABĂRA PRIETENIEI și KONCZ ERZSEBET, 10 ani, Izvorul Trotușului-Harghita, pentru lucrarea «ÎN AȘTEPTAREA PRIETENILOR».

Oficiul European al UNICEF, prin dl. Léon Davičo a transmis redacției noastre un mesaj în care se spune: **«Sîntem profund încîntați de participarea cititorilor dv. la acest concurs. «Cutezătorii» au primit cele mai multe desene, din Europa. Grupînd toate ziarele care au patronat acest concurs, numărul total al desenelor depășește 60 000. Cifra dv. de 12 108 desene reprezintă un excelent procentaj și, în numele UNICEF, am marea plăcere de a vă felicita.»**

De fapt, marele cîștigător al unui asemenea concurs nu poate fi socotit altcineva decît PRIETENIA între copiii tuturor popoarelor, al tuturor continentelor. «Cutezătorii» sînt la rîndul lor fericiți să contribuie permanent la dezvoltarea acestei prietenii, a stimei reciproce între toți copiii, a încrederii lor comune în viitorul fericit al omenirii.

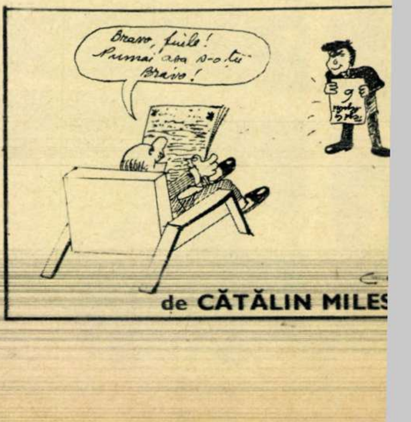
Bravo, fiule!
Numai așa s-o ții!
Bravo!

de CĂTĂLIN MILES

Interviul nostru

Academicianul **TH. V. IONESCU** își primește oaspeții în cabinetul său de la Facultatea de fizică. Este o încăpere cu linii severe, aproape rece. Nimic care «să denunțe» o specialitate atît de spectaculoasă. Convorbirea începe reținut. Curînd însă îți dai seama că reținerea este preambulul discernămîntului, iar zîmbetul ușor sceptic punctează fermitatea unor convingeri îndelung cizelate.

— *Ce-ați zice despre o inițiativă, mai largă și mai de lungă durată — se-nțelege — consacrată înființării unor laboratoare personale ale elevilor, așa cum sînt astăzi, să zicem, bibliotecile școlarului? Spații modeste ca volum și ca dotație tehnică, dar foarte importante în calitatea lor de loc de reculegere și de confruntare a gîndirii elevului cu realitatea concretă...*

— Nu mi se pare a fi în folosul real nici al dezvoltării copilului și nici al științei.

— *De ce?*

— Mai întîi pentru că o disciplină științifică, chiar la nivelul copiilor, nu mai trebuie să fie o ocazie de amuzament, ci o posibilitate, chiar modestă, de studiere atentă a proprietăților materiei, adică de stabilire a unor legături între diferite mărimi care caracterizează un fenomen din jurul nostru. Aplicațiile practice vin pe urmă. Și apoi, chiar dacă un elev ar începe să experimenteze singur, cu mijloace simple, la el acasă, singurul lucru pe care l-ar putea face corect ar fi să repete experiențele făcute de profesor în clasă. Ori, dacă o asemenea experimentare se efectuează la școală cu descrierea exactă a intervențiilor făcute de profesor și cu interpretarea lor corectă pe loc, aceasta este de ajuns.

— *Dar gîndiți-vă, copiii de azi au un excepțional simț al combințiilor tehnice! Ați văzut cu ce rigoare a gîndirii și cu ce posibilități inventive vin ei în expoziția «Minitehnicus». De ce să nu le cultivăm pe toate căile asemenea virtualități, cu consecințe atît de bogate pentru o activitate și o judecată independentă?*

— Da, copiii de azi au evidente înclinații spre invenții, spre aplicații practice. Este o calitate generală care trebuie încurajată. Cred însă că o asemenea încurajare poate fi făcută mult mai bine în cercurile tehnice ale pionierilor, unde un experiment, fie că va reuși, fie că nu, poate fi mult mai plin de învățăminte. În primul caz, pentru că pionierul poate vedea direct dacă a înțeles exact un lucru extrem de simplu, dar extrem de important: legile naturii, care trebuie să stea la baza tuturor combinațiilor noastre tehnice. În al doilea caz, pentru că, într-un mediu ambiant mai intens, își va pune problema de ce n-a reușit, și atunci, într-adevăr, va înțelege și mai bine fenomenul. Colectivul amplifică, în fiece caz în parte, posibilitățile unei înțelegeri exacte, profunde și nuanțate.

— *Și atunci cum rămîne cu mitul marelui inventator care se anunță, uneori atît de imprevizibil, încă din copilărie?*

— Nu, nu e un mit, e **un mare și concret adevăr faptul că orice inventator «se recomandă»** spontan încă **de la o vîrstă fragedă. Dar nu** și orice teribilism, și, îndeosebi, nu un dopaj de cunoștințe tehnice ascunde un virtual inventator. Problema comportă un mare grad de finețe și tocmai de aceea are două tăișuri. O îndelungată experiență de profesor mi-a arătat că, în laborator, cele mai multe dificultăți provin de la tinerii care încă din școala generală sau din liceu sînt fie «mici tehnicieni», fie «mici electroniști». Nu numai că cele mai multe aparate stricate de la ei provin, dar dobîndesc și o încredere nejustificată în posibilitățile lor, care le paralizează curiozitatea, receptivitatea. Cum să vă spun? Adevărata vocație, chiar cînd are ca obiect un domeniu al tehnicii, poate fi mai puțin echivalată cu o tehnică, cu un exercițiu excesiv în fața aparatelor, fie ele instalate și acasă. De altfel și statistica arată că cei mai buni experimentatori sînt cei ce provin din tineri care, după ce mai întîi și-au însușit o bună cultură generală, continuă cu deprinderea sistematică a metodelor concrete de lucru și după aceea vin cu experimentarea ideilor novatoare personale.

— *Așadar?*

— Așadar, lăsați-i pe pionieri să se joace și să învețe mai întîi în marele laborator al naturii unde-și pot găsi și urma mult mai ușor adevărata lor vocație.

MIHAI IORDĂNESCU

Oaspeți... harnici.

Foto: **GH. CUCU**

LA ȘCOALA GENERALA "NR.4 TIRGOVIȘTE IMEDIAT DUPĂ" MARELE SEMNAL AL CLOPOȚELULUI

Fotoreportaj
de ILIE TRAIAN

Cineva numea odată întoarcerea copiilor la școală drept «o migrație tulburătoare». Nu spun că nu e frumos zis, dar zău că nu e întrutotul corect. Nu, copiii nu vin «orbește» la școală ca o migrație a păsărilor; ziua de 15 septembrie nu le trezește așa, o pornire neînțeleasă spre școală. Pentru că școala e... atelierul lor de muncă și viață, iar vacanța, doar un repaus. Copiii vin la școală la semnalul Cel Mare al clopoțelului, așa cum semnalul sirenei înseamnă pentru atîția oameni: «la strunguri»; «la mașini»; «la lucru» — în general. Școala e «locul lor de muncă», rostul lor, înțeles și îndeplinit de fiecare după puterea lui.

A ÎNCEPUT SAU NU?

«Cum adică să nu fi început dacă am trecut de 15 septembrie?» Nu zic nu, dar iată: caietul parcă mai seamănă cu un jurnal de excursie; creta cu o rocă din Apuseni, iar ghiozdanul amintește insistent de... rucsac. Clasa miroase a proaspăt, a ghivece udate, a frunză pîrguită — prin geamurile deschise spre grădină.

Dar uniformele? Uniformele nu-ți pot aminti decît de... buretele de la tablă și de carnetul de note. «Și nici nu-s sigur pe deplin că... «a început».

Iată-mă într-o clasă a 5-a, la o oră de matematică. Îmi trec pe la urechi crîmpeie de răspunsuri: «numărul concret este numărul care–»; șirul natural al numerelor este–» Atunci e clar: dacă 2 lei și 20 de bani — prețul franzelei, acum devine, un număr zecimal,

(Continuare în pag. 4–5)

LA ŞCOALA GENERALĂ NR. 4 TIRGOVIŞTE

IMEDIAT DUPĂ

MARELE SEMNAL

AL CLOPOŢELULUI

(urmare din pag. 3)

prima?» (n.n. — ei, dar cum vor fi acelea...?) «Eu dacă aş începe cu un 4, mi-ar veni leşin, zău (foto 12). N-aş mai fi în stare să-mi revin, m-aş descuraja» (n.n.-mă rog, dar nici chiar aşa!).

Şi în sfîrşit un cuvînt cumpătat. «Nu m-aş îngrozi de-un 4 şi nici nu m-aş prăpădi de fericire din cauza unui 10. Nu zic că nu e important cu ce notă începi, dar parcă e mai important cu ce gînduri începi anul, cît de bine eşti pregătit pentru o «partidă îndelungată», ca semestrul, ca anul întreg. Numai astfel n-o să iei prima notă drept o întîmplare sau o nenorocire, un cadou sau o pedeapsă. Ea este a ta, oricum şi trebuie s-o iei în serios, aşa cum e. Dacă m-aţi întrebat, vă răspund totuşi: nu din orgoliu, ci din obişnuinţă aş vrea să încep cu... cîte degete am la ambele mîini» (foto 13 — Ungureanu Georgiana, clasa a VII-a).

Prietena noastră judecă cu calm şi seriozitate. Urmaţi-i sfatul şi veţi proceda bine. Totuşi eu nu uit că prima notă, cum am mai spus, are o valoare sentimentală deosebită. Nu pot să nu-mi inchipui notele ca pe nişte fructe într-un pom: cele de pe crengile de jos, pricăjite şi necoapte le poţi lua fără efort, doar înălţîndu-te pe vîrfuri, cele din vîrf însă, roşii, mari şi frumoase, trebuie să le vrei mult, să te zbaţi, ca să le obţii.

Dragi prieteni! Eu sînt un sentimental; ca şi părinţii, profesorii, prietenii voştri: faceţi cumva deci şi prima notă luaţi-o de acolo, din vîrf!

...Nu strică să începi un nou an de muncă cu... o podoabă!

1

2

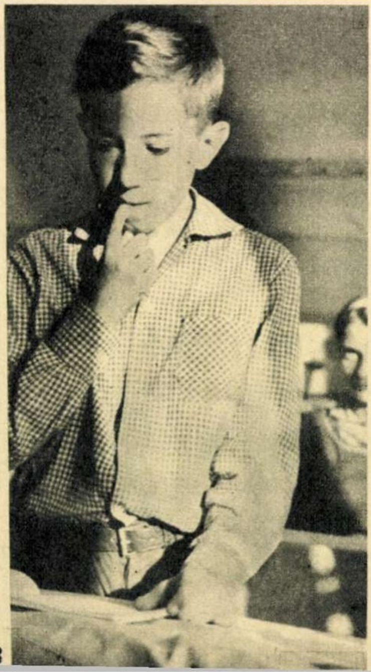

3

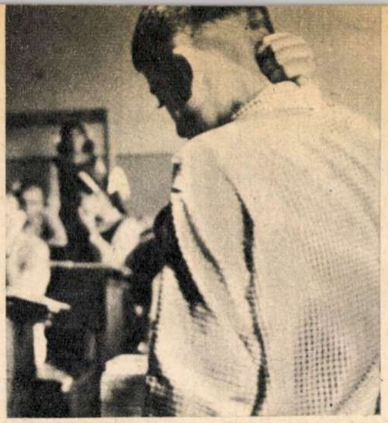

4

5

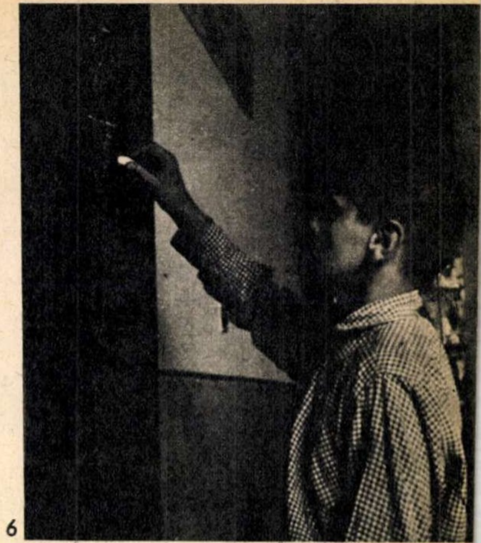

6

7

5 vine 6» cum ai spune în vacanță, acum sună astfel: «succesorul lui 5 este 6» — atunci, a început școala, cu siguranță, a început.

Dați-mi și mie o cretă!

PRIMA ÎNTREBARE, PRIMUL RĂSPUNS

Cînd trece pe deasupra capetelor prima întrebare, ciufurile se zbîrlesc ca niște scaieți zgribuliți la apropierea furtunii, iar reflexele de elev, veteran al luptelor duse-n tranșeele băncii, se trezesc și intră-n alertă. Deocamdată însă, priviți-l pe Iulian Croitoru (foto 1) proaspăt școlar, cum se uită la cîrligele de la tablă. Cu toate astea, Iulică e viteaz: vine la școală de departe, se scoală singur la 6,30, se descurcă binișor «la linioare», iar ieri «la povesti». a ridicat mîna, chiar. Micul nostru prieten a luat de pe acum școala în serios — de aceea îl și așezăm «în banca întîi» a fotoreportajului nostru. Și acum să «urcăm» la clasele mai mari. Zilele acestea s-au predat cunoștințe noi, s-au făcut «ascultări». Și cum ne-am înțeles mai demult că a fi elev, e o meserie ca oricare alta, apoi, e foarte important să-ți iei meseria în serios încă de la început, de la prima întrebare. Prima condiție e... să te gîndești, să-ți pui mintea la treabă (foto 2). Dacă ești o fire mai emotivă, și-un gest ca acesta (foto 3) te poate ajuta. Dar aici (foto 4) nu mai e vorba de emoție: se pare mai degrabă că-s-au împotmolit corăbiile și acum, nu te mai ajută nici măcar gîndul că ai fost golgeterul taberei de la Dobrești. «Eu sînt odihnit după vacanța asta, am poftă de școală. N-o să mă credeți, dar sînt chiar nerăbdător să fiu întrebat, să răspund. Deja am răspuns la istorie și matematică» (Dan Oprea — clasa a V-a). «Mă întrebam de mult cum va arăta... chimia. Am început-o; cred c-o să-mi placă, deși nu e ușoară» (Constantinescu Mihaela — clasa a VII-a B). «În general nu mă grăbesc să răspund primele zile, dar asta nu fiindcă aș fi cu gîndul încă în vacanță» (Dănuț Spoială — clasa a IV-a A).

8

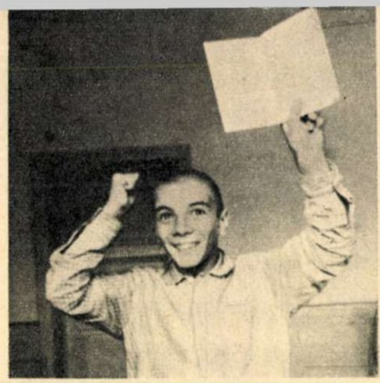

9

...Copiii străzilor, ai terenurilor de joacă, ai potecilor de munte, s-au adunat la școală. Cărțile s-au deschis, întrebările zumzăie peste bănci, degetele caută la tîmple, înfrigurate, răspunsul. O mînă se ridică (foto 5), o creta a început să brăzdeze tabla (foto 6) un răspuns, sună în liniștea clasei (foto 7); școala a început!

MISTERIOASELE VOLUPTĂȚI ALE PRIMEI NOTE

O notă rea, oricînd... e rea, iar o notă mare, oricînd...e bună. Dar la începutul anului? Nota are acum și o valoare··· sentimentală, deosebită. Ea este «prima» — și-n sufletul fiecăruia trezește ecouri diferite. «Nu spun că nu mi-ar place să-ncep cu un 10 și s-o țin tot așa. Cînd iau un 9 însă, mă simt «la mine acasă». Și am început-o cu un 9. Sînt mulțumit» (foto 8). Succes, prietene!

Prima notă...Cînd începi un an nou e...omenește să uiți că ai terminat anul trecut cu un costeliv de 5, și să-ți dorești un debut surpriză. «Dacă aș lua un 10...Ptiu, aș sări în sus (foto 9). Nu-mi intră mie des în tolbă asemenea vînat». «Eu n-aș sări în sus, dar un 10 mi-ar prinde bine...la zile negre» — și iată-l pe cămătar frecîndu-și mîinile cu gîndul la chilipir (foto 10). Iată însă și un optimist dincolo de...optimism: «Prima notă e floare la ureche (foto 11). Vor veni atîtea pe urmă, ce contează

10

11

12

13

INTRE NOI, REPORTERII

de **OCTAV PANCU-IAȘI**

Obișnuitul dialog între noi, reporterii, mi l-a sugerat azi întrebarea unei corespondențe. Ileana Stroe, elevă în clasa a VI-a, Tîrgoviște, vrea să știe dacă — citez din scrisoarea ei — «e destul pentru a deveni reporter să fii bun la compunere sau îți mai trebuie și altceva»?

Chiar dacă admitem că prin «bun la compunere» — Ileana a vrut să înțeleagă știința de a scrie, nevoia de a scrie și bucuria de a scrie, adică măcar trei din multele componente ale aptitudinii pe care, desigur, și profesia reporterului, ca toate celelalte profesii, o presupune — parcă tot aș zice că încă «mai trebuie și altceva». Ce? Întrebarea e prea serioasă ca să răspund glumind: mai trebuie un creion sau un pix, un carnet sau foi volante de hîrtie și, mai ales, o mînă care să nu obosească prea repede scriind și ștergînd, ștergînd și scriind... Acel ceva în plus ce se adaugă, cred eu, aptitudinii de care vorbeam este greu de exprimat, deoarece nu are un nume concret, un nume căruia să-i găsim o explicație clară în dicționar, aidoma altor însușiri, altor virtuți. Este un amestec (poate unul dintre cele mai savante amestecuri!) de pasiune și răbdare, de perseverență și cutezanță, de dragoste de adevăr și dorință de a vedea totul în jurul tău mai drept și mai frumos... Toate acestea la un loc și multe, foarte multe altele alcătuiesc acel «ceva» în plus care, (din păcate ori din fericire?) nu încape într-un singur cuvînt sau într-un șir, ci numai într-o lume, într-un avion universal al cuvintelor. Dar cîțiva foarte tineri reporteri, mărturisind pentru ce scriu, o pot ajuta mai lesne pe Ileana să înțeleagă ceea ce eu, sincer, nu mă simt în stare.

Să-i dau întîietate bucureșteanului Alexandru Moraru din clasa a VIII-a, cel care se autocaracterizează astfel: «sînt un băiat ca oricare altul și dacă e să fiu mîndru de ceva e tocmai pentru că sînt ca oricare altul!»

«Scriu — ni se destăinuie Alexandru — pentru că mi se pare că tot ce se petrece în jurul meu e grozav de interesant și mi-ar părea rău să nu afle și alții. N-o fac ca să-mi întîlnesc numele în revistă — deși asta îmi face multă plăcere — ci ca să se întîlnească atîția alții ca mine cu numele și faptele colegilor mei. Spuneți și dumneavoastră: cum să nu te furnice prin degete și să nu apuci creionul să scrii cînd afli că un băiat — colegul meu Andrei Dascălu — învață a treia limbă străină fără ajutorul nici unui meditator, că o fată — colega mea Sanda Martinescu — pentru că mama ei s-a îmbolnăvit, se îngrijește de doi frați mai mici, dar asta n-o împiedică să fie printre primele din clasă, că, în sfîrșit, altă fată — colega mea Iuliana Boz — a lucrat niște covorașe care au fost trimise la o expoziție în străinătate?»

Și iată motivul pentru care ne spune că scrie clujeanul Matei Mureșan, tot din clasa a VIII-a:

«Mă închipui că sînt un fel de... stație pilot. Dirijez întîmplările din jurul meu spre cei care, fiind departe de ele, nu le pot afla decît prin scris. Și-mi place să le afle prin scrisul meu. De aceea poate cel mai greu lucru este să selectez materialul. La cititor trebuie să ajungă acele întîmplări care să-l facă să exclame: Ah, ce rău îmi pare că n-am fost și eu acolo, să văd cu ochii mei, să aud cu urechile mele!»

Ce spui, dragă Ileana? Nu-i așa că, pentru a fi reporter, îți mai trebuie și altceva pe lîngă darul de a compune frumos?

SĂPTĂMÎNA SCURTĂ

Povestire de **CONSTANTIN GEORGESCU**

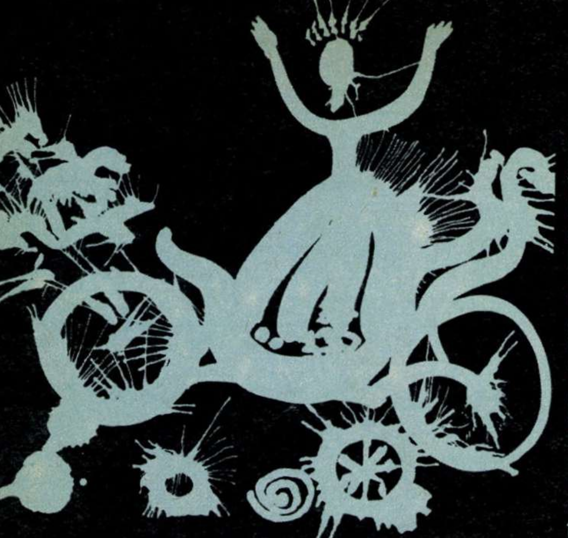

Lanurile de porumb și floarea-soarelui sînt departe de sat. Și mult mai departe de ele, cam pe acolo unde bănuiește Grigore că se unește pămîntul cu cerul ca să-și piardă vremea la taifas în nopțile lui septembrie, se întind bostănăriile. După ce treci de ele, cam o fugă bună de cal, dai peste șerpuirea domoală a unui pîrîu desenat cu dibăcie, poate de o mînă de copil. Undele lui rătăcesc pe dedesubtul unor despletituri de sălcii, după care dau roată unui pîlc de plopi îngîmfați, ca să se piardă cuminți și drepte cine știe în ce colțuri de taină ale cîmpiei. Dincolo de pîrîu sînt caii!... Herghelia de cai... Ca să pleci din sat și să ajungi aici, îți trebuie aproape o zi. Faci un prim popas dincolo de Lacul Odăii, mănînci o felie de pîine și una de brînză, bei o gură de apă și, dacă nu ești prea grăbit, te lași o vreme pe spate la umbra arinilor ce cresc pe spinarea unui dîmb, dinadins lăsat de oameni. Te mai oprești o dată la bostănării și iar mănînci. Dacă ai noroc să-l găsești în toane bune pe Vasile Olmazu, îți mîngîi cerul gurii cu roșață de pepene.

În după-amiaza aceea cu soare molatic și ciudat, Vasile Olmazu veghea somnul celor doi băieți ai lui Marin Modavu. Copiii plecaseră de-acasă cum se luminase, făcuseră popasul de la Lacul-Odăii și bătrînul văzîndu-i călcînd soldățește, îi strigase pe nume și le făcuse semn să vină la el, la colibă. Și cu toate că ei grăbeau să ajungă cît mai curînd în preajma ocolului unde stau mînjii de doi ani, nu s-au putut împotrivi ispitei.

Au mîncat toți trei pepeni reci, culeși în zori, după care Olmazu, meșter iscusit în născocirea poveștilor de noapte prin bostănării, a început să vorbească rar, aproape șoptit. Niculae s-a așezat pe un scăunel cu trei picioare. Grigore, mai mic cu trei ani, și-a pus mîna sub cap, hotărît să-i însoțească pe haiducii pe care Vasile Olmazu cu siguranță că-i cunoscuse. Îi părea rău că nu se afla la herghelie. Ar fi încălecat pe Buimac zburînd de-a curmezișul cîmpiei, ca să dea de veste tovarășilor lui Olmazu în cazul în care s-ar fi ivit potera.

— ...Ies ei înaintea rădvanului; vreo doi, urcați în niște stejari, trag din pistoale ca să-l sperie pe boier...

Băiatul îi vede. Sînt sus, foarte sus. Ușa colibei în care stau ei s-a deschis cu băgare de seamă și, călcînd numai pe vîrful potcoavelor, s-a apropiat de el Buimac. «M-ai chemat, stăpîne?...» a întrebat în șoaptă. Copilului i-a venit să rîdă. Poate că a și rîs. Iată deci că și caii au darul vorbirii. Dar asta cu siguranță că se întîmplă numai în nopțile cînd plouă și eu duc dorul cîmpiilor verzi. «De ce era să te chem? N-am nici o treabă cu tine». «Atunci am eu cu înălțimea-ta!» Din nou a început să rîdă. «Înălțimea-mea!... Și ce treabă ai, mă rog, cu mine? Asta ca să nu te iau la rost și să te întreb de cînd s-a inventat moda ca un cal să poruncească stăpînului său?!...» «Te rog să mă ierți stăpîne! a zis Buimac înclinîndu-și capul și ducîndu-și un picior cu potcoavă cu tot pînă la înălțimea pieptului în semn de supușenie. Am nevoie de o tavă cu jeratic ». «Ce să faci cu el?...» «Să-l mănînc!» «Te pomenești că ai de gînd să scoți și foc pe nări!...» l-a luat Grigore cam în bătaie de joc. «De bună seamă!... Apoi, înălțimea-ta, acum cîteva clipe a sosit prințesa Florentina într-o caleașcă la care sînt înhămați o mulțime de canari. Sînt atît de mulți, încît nici n-am putut să-i număr! Și-apoi, ei nu sînt ca noi, caii. Zboară dintr-un loc într-altul, parcă dinadins ca să te încurce în socoteli...» La început, băiatul a crezut că visează. I se mai întîmplase în vreo cîteva rînduri. Într-o noapte a visat că s-a urcat într-un nuc și că a vorbit cu toamna... De data asta, însă, nu visa. Auzea haiducii afară cum trag din pistoale, vedea lampa lui Aladin lîngă el, pe colțul mesei, iar ceva mai încolo, strîns sul într-un ungher, covorul fermecat... Și-a aruncat privirea pe fereastră. Într-adevăr, venise Florentina, colega lui de bancă. Se și certaseră în vreo cîteva rînduri. Tăbliile trăsurii ei luceau în soare ca niște oglinzi negre. Nu vedea canarii. Poate că se așezaseră sub streșini ca să mai răsufle după atîta drum. În clipele acelea Grigore o iertase. Se bucura chiar pentru venirea ei. I-a întins calului tava cu jeratic. Nu putea să-l refuze. Dacă nu i-ar fi îngăduit această favoare, l-ar fi făcut de două parale în fața canarilor Florentinei. S-a uitat cu ce poftă îl mănîncă și s-a minunat cum de nu-l frige. Acum se temea să nu-l trimită în pod, ca să răscolească după hainele de ginere ale lui Marin Modavu. A ieșit afară. Nu se putea altfel. Nu se cădea să nu-i iasă fetei în întîmpinare. Curtea se umpluse de lume. Veniseră cu mic, cu mare, să vadă caleașca Florentinei. Așa ceva nu se mai pomenise încă în satul lor. Pe sub umbrarele pomilor, pe la cotețele de cîini și de păsări, băieții de seama lui stîrneau praful, ațîțau cocoșii să se bată, se împleticeau în picioarele celor mari, cădeau, plîngeau, zărvăluind toată curtea. De toată această vînzoleală vinovat îl socotea numai pe Buimac. Și pe bună dreptate. Dacă el avusese loc pe ușă — pentru că nici cal intrînd în casă și vorbind omenește nu se mai pomenise pînă atunci — putea s-o aducă și pe Florentina, cu caleașca ei cu tot! Canarii puteau să rămînă afară. S-ar fi amestecat cu vrăbiile satului și lumea nu i-ar fi luat în seamă!... «Nu puteam să fac una ca asta fără îngăduința dumitale, stăpîne!» a zis el înțelegîndu-i gîndul. De altfel era obligat să-l înțeleagă, că doar de-aia se socotea cal năzdrăvan!... «Și acum ce facem?...» l-a întrebat. «Te urci în spinarea mea, îți înfigi bine mîinile în coamă — la fel ca la herghelie cînd mă călărești de iese sufletul din mine — eu te duc pînă la stele, că altfel nu se poate — asta nu era rău de loc; întîi pentru că nici un altul din clasa lui, și chiar din toată școala, n-a mai întreprins o asemenea călătorie, nici măcar frate-său, Niculae — apoi te aduc pe pămînt, îndoi un genunchi în fața fetei și îi săruți vîrfurile degetelor de la mîna dreaptă...» Grigore a strîmbat din nas. «Degeaba, a nechezat Buimac. Florentina este domniță!...»; «După tine, asta ar însemna că tata, Marin Modavu, este Verde Împărat!...» N-a avut tăria să se mai împotrivească. Și dacă e să fim sinceri, nici nu-i displăcea o asemenea călătorie. S-a urcat în spinarea calului. Ce s-a întîmplat, nu știe — ori ușa se mărise ori ei se micșoraseră — dar nu s-a lovit cu fruntea de pragul de deasupra. Cum au ieșit din curte, s-au și înălțat în văzduh. La începutul călătoriei, mai cu seamă atunci cînd privea în jos, simțea cum îl apucă amețeala. Se auzea ropotul copitelor, de parcă ar fi alergat pe un drum de piatră. Asta însemna că alergînd călare prin el, văzduhul sună... Pămîntul s
făcea din ce în ce mai mic, pînă nu se mai văz
decît ca un bob de mazăre uscată. «Ți s-a făcut fric
stăpîne?» «Nu cine știe ce, dar tu ai grijă să nu t
împiedici de vreo stea și să mă azvîrli, că nu m
vezi țesală de la mine, toată viața!...» «Pînă la ste
mai avem, nu te teme». E o plăcere să zbori prin vă
duh și să vorbești cu un cal atît de priceput! C
care o să aveți prilejul, o să-i dați dreptate... Copil
care o să aibă norocul să dea peste un cal năzdrăva
— că doar n-o fi numai Buimac pe lume — o să rămîn
încîntat de un astfel de drum. Era noapte în c
apăruse luna, învolburată, înconjurată de un n
roșietic, gălbui, cețos. Trecură pe lîngă ea fără s
dea prea multă atenție. În urma lor norul dispăru
luna se lumină ca ziua, la fel ca pămîntul cînd
dogorește soarele în crucea amiezii. I-ar fi plăc
să facă un popas, dar nu voia să-l roage pe Buima
Ar fi putut să-i poruncească, doar de-aia îi era st
pîn, dar nu-i convenea să strice prietenia cu el. Ar
vrut să afle ce se petrece jos, pe pămînt. Cum de n
i-o fi trecut calului prin minte să ia și-un ochear
Cu siguranță că văzîndu-i zburînd lumea rămăse
cu gura căscată, iar Florentina, înmărmurită, nu-
putea coborî ochii din înalt. Poate că și canarii
erau năzdrăvani — altfel n-ar fi izbutit să tîrască
caleașcă — dar în nici un caz nu se puteau asemui
Buimac! Oricît ar fi dat din aripi, pînă la înălțim
asta tot n-ar fi putut să-și plimbe stăpîna!... Și de
să nu recunoaștem, Grigore se cam umflă în pe
venindu-i un asemenea gînd. După un timp, au aju
la stele. Cînd treci pe lîngă ele, oricît de aproa
te-ai afla, stelele sînt mici ca niște boabe de porum
pe care noaptea le-a împrăștiat pe boltă pentru p
cerului. Au trecut întîi pe lîngă una, apoi pe lîn
alta, băiatul s-a aplecat în șa curios să le vadă, n
putut desluși prea mare lucru și obișnuindu-se
priveliștea asta nouă, a început să fluiere. Buimac
rîs. A rîs omenește. Unele stele erau aurii, altele
șietice, iar altele arămii... Cu siguranță că își lu
culoarea după anotimpul care domnea pe întind
rea lor. Pe lîngă una au trecut atît de aproape, în
a trebuit să-și ferească umărul ca să nu se agațe
colțurile ei. Poate că era o stea pustie. Nici măc
un lătrat de cîine nu s-a auzit. Au trecut pe lîn
alta; una albicioasă de tot. Se vede treaba că

Desene: **BENONE ȘUVĂILĂ**